МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

ПРАКТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 4 від 26 квітня 2019 р.)

Рецензенти:

Маліновський Е.Ф.

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова;

Хант Г.О.

кандидат філологічних наук, завідувач кафедри іноземних мов Житомирського національного агроекологічного університету.

В27 Практичний курс англійської мови, навчальнометодичний посібник/ укладачі Велика А.М., Нікішова Т.Є., Прищепа О.В. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2019. – 220 с.

У посібнику коротко викладені рекомендації до організації практичних занять, запропоновано комплекс вправ для розвитку базових вмінь усного та писемного спілкування.

Посібник призначений, передусім, для студентів 1 курсу ННІ філології та журналістики, проте також може використовуватися для учнів і студентів, які вивчають англійську мову.

УДК 811.111(075.8)

© Велика А.М., Нікішова Т.Є., Прищепа О.В. 2019

3MICT

- 1. Мета та завдання навчальної дисципліни
- 2. Основний зміст практичних занять з англійської мови для І курсу
- 3. Приклади тестових опитувань з ключами
- 4. Список рекомендованих тем до екзамену
- 5. Рекомендації до організації самостійної роботи
- 6. Перелік тем творів
- 7. Тексти для використання на екзамені
- 8. Перелік тем рефератів:
- 9. Список рекомендованої художньої адаптованої літератури для індивідуального читання
- 10. Аудіоматеріали
- 11. Наочні матеріали та малюнки.
- 12. Рекомендована література
- 13. Інформаційні ресурси

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Практичний курс англійської мови " ϵ закласти основи володіння усного та писемного мовлення мовою, що вивчається, формування у студентів навичок розмовної мови, вміння висловлюватися та вести бесіди, дискусії по темам, визначеним програмою, формування навичок аудіювання, аналізу оригінального тексту, письма.

Курс включає поступове накопичення лексичного запасу, його систематичне опрацювання у комунікації, опанування нормативної граматики англійської мови та основ її фонетичної будови.

Основними завданнями вивчення дисципліни " Практичний курс англійської мови " ϵ формування вміння вільно користуватися англійською мовою у професійних, наукових та інших цілях;

розвиток чотирьох видів мовленнєвої діяльності на відповідному рівні; засвоєння граматичних і семантичних правил і закономірностей англійської мови;

формування вміння використовувати соціокультурні знання в іншомовній комунікації;

формування вміння застосовувати культурологічну інформацію у професійній діяльності;

удосконалення мовленнєвої підготовки шляхом використання автентичних англомовних матеріалів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- 1) граматичний матеріал за темами "Артикль", "Часові форми дієслова", "Прикметник ступені порівняння", "Іменник число, відмінки", "Займенник", "Числівник", "Порядок слів у реченні", "Прислівник".
- 2) лексичний матеріал за темами "Родина", "Мій дім", "Студентське життя", "Спорт", "Здоровий спосіб життя", "Їжа".

вміти:

Аудіювання

До кінця першого курсу студент повинен вміти розуміти на слух учбовий аудіотекст літературно-розмовного або публіцистичного стилю, а також побутово-розмовного стилю. Темп мовлення: 220 слів на хвилину. Аудіотекст може містити 2 % незнайомих слів, про значення котрих можна здогадатися. Час звучання 3-4 хвилин при одноразовому пред'явленні. Запис аудіотексту - в дикторському виконанні.

Говоріння

А. Діалогічне мовлення. Студент повинен вміти вести діалог-розпитування (з'ясування та уточнення), діалог-обмін думками, діалог-обмін інформацією з урахуванням комунікативної сфери, комунікативної ситуації і взаємодії партнерів. Студент повинен вміти брати участь в бесіді з проблемних питань, обумовлених тематикою програми.

Б. Монологічне мовлення. Студент повинен вміти передати зміст прочитаного і прослуханого тексту з урахуванням комунікативної сфери і комунікативної ситуації і дати оцінку змісту. Студент повинен вміти робити розгорнуте повідомлення у зв'язку з проблемами, що обговорюються, коментувати фільм на основі даної мовленнєвої ситуації.

Читання

Читання про себе. Студент повинен володіти вивчаючим читанням на матеріалі адаптованих художніх текстів, використовуючи для найбільш повного розуміння елементи лексико-граматичного аналізу, зі швидкістю 300 друк. зн./хв. Студент повинен вміти користуватися ознайомлюваним читанням зі швидкістю 500 друк. зн./хв. на матеріалі художніх текстів.

Читання вголос. Студент повинен вільно, правильно, в звуковому та інтонаційному відношенні читати вголос підготовлений текст, а також новий текст, побудований на знайомому мовленнєвому матеріалі.

Письмо

Студент повинен вміти графічно, орфографічно і пунктуаційно правильно писати різні види диктантів в межах лексичного мінімуму І курсу: орфографічний, вільний, творчий.

В орфографічному диктанті на 150-180 повнозначних слів не допускається більше 5 помилок. Студент повинен вміти висловлювати свої думки в письмовій формі, використовуючи такі мовленнєві форми, як опис і розповідь з елементами роздуму, при виконанні таких робіт, як написання приватного листа, переказ прослуханого або прочитаного тексту.

Основний зміст практичних занять з англійської мови для І курсу

I семестр

Заняття №1. Вступно-корективний курс.

Органи мовлення: класифікація, участь у творенні звуків.

Фонетична будова англійської мови. Поняття фонеми. Класифікація фонем.

Органи мовлення: класифікація, участь у творенні звуків

Органи дихання (легені, бронхи, трахея), а також органи, що сприяють процесу дихання (діафрагма, міжреберні м*язи), безпосередньої участі в утворені сегментів мовлення не беруть, однак повітря, що виходить з легенів, при видихувані, є тим необхідним пружним середовищем, яке, періодично стискаючись і розріджуючись унаслідок вібрації голосових зв*язок, формує звукову хвилю.

Власне мовний апарат людини складається з гортані, яка продовжує трахею, та трьох надгортанних порожнин — глоткової, ротової, носової. Гортань є голосотвірним органом. Саме в ній містяться голосові зв*язки — еластичні м*язові складки, які при вимові голосних, сонорних, дзвінких приголосних напружуються, щільно змикаються одна з одною і починають вібрувати, породжуючи музикальний тон. Надгортанні порожнини виконують важливу для остаточного оформлення звукових елементів функцію — єдиного акустичного резонатора, який під час артикуляції окремих звуків чи їх послідовностей здатний змінювати і об*єм, і форму. Глотка, починаючись над гортанню, простягається вгору і має два виходи: у ротову і носову порожнини. Носова порожнина бере участь у творенні звуків, які мають носове забарвлення. Вихід

частини видихуваного повітря через ніс стає можливим унаслідок опускання язичка. Ротова порожнина є найважливішою для творення звуків. У ній міститься найбільша кількість мовних органів, необхідних для артикуляції. Мовні органи поділяються на активні і пасивні. Активними вважаються ті, які, маючи здатність рухатись, беруть безпосередню участь у творенні звуків. Найактивнішим мовним органом є язик, без участі якого не може утворитися жоден звук. Язик – це орган, що складається з м*язів різної структури, зовні вкритий слизовою оболонкою. З анатомічного погляду в його будові розрізняють: язикове тіло – середню, найбільшу частину, корінь – задню фіксовану частину, і верхівку - передню звужену частину. Однак фонетиколінгвістичничний поділ язика на частини виявляється іншим: передній звужений край – кінчик, поверхня язикового тіла – спинка язика, задня фіксована частина – корінь. Губи – також активний мовний орган, робота якого забезпечує творення, зокрема, губних приголосних. Так, при вимовлянні звуків б, п губи спочатку щільно змикаються, а потім раптово і швидко розмикаються. Отже, до активних мовних органів належать губи, язик, м*яке піднебіння, яке переходить у язичок, стінка глотки, голосові зв*язки й нижня щелепа. Пасивні мовні органи (зуби, альвеоли, тверде піднебіння), на відміну від активних, не рухаються, однак їхня участь у звукоутворенні є так само обов*язково. Активні мовні органи, змикаючись із пасивними чи наближуючись до них, формують повну або часткову перешкоду на шляху видихуваного струменя повітря. Ця перешкода – фокус творення звука – стає породженням шумів, властивих приголосним.

Класифікація англійських звуків

Приголосні

Якщо органи мови (мова, губи, зуби, альвеоли) змикаються так, що повністю перекривають прохід для повітря, то ми вимовляємо смичний приголосний. Такі приголосні також називають вибуховими, так як при розмиканні органів мови

чути невеликий вибух. До проривних вибуховим звуків належать приголосні [p, b, t, d, k, g].

Якщо повітря проходить назовні через порожнину носа, то такі смичние звуки називаються носовими. Прикладами носових проривних ϵ звуки [n, m, η].

Якщо органи мови змикаються не повністю, а залишають вузький прохід - щілина для повітря, то ми вимовляємо щілинний приголосний. В англійській мові щілинними є звуки $[\theta, \delta, s, z, h, f, v, w, r, j, l]$. Серед приголосних є смично- щілинні звуки. Вони називаються так тому, що розмикання перепони у них відбувається повільно; повна перешкода переходить в щілину. Це звуки [t, d].

Перепона на шляху видихуваного повітря може бути утворена різними органами мови. Якщо нижня губа зближується з верхньої, то з'являються губні приголосні. Це звуки [р, m, w]. Якщо нижня губа торкається до верхніх зубів, то такі приголосні називаються губно-зубними. Це звуки [f, v].

Якщо кінчик язика знаходиться між нижніми і верхніми передніми зубами, то вимовляється міжзубний приголосний: $[\theta, \delta]$.

Англійські приголосні [t, d, l, s, z] - альвеолярні, так як кінчик язика торкається чи піднімається до альвеол, на відміну від росіян, зубних приголосних, оскільки кінець язика піднімається до внутрішньої поверхні верхніх зубів.

По роботі голосових зв'язок розрізняють глухі і дзвінкі приголосні. При проголошенні глухих приголосних голосова щілина розкрита і видихається повітря проходить через гортань беззвучно. При дзвінких приголосних голосові зв'язки зближені й напружені. Повітря, що видихається приводить їх у коливання, в результаті чого утворюється засоби звук. В англійській мові до дзвінким звуків належать: [b, v, g, d, z, l, m, n, r], до глухих - [k, p, s, t, f, t, Θ , h].

Голосні

Для класифікації голосних розглядаються різні положення мови щодо твердого неба, а також, яка частина мови бере участь в артикуляції і як високо спинка язика піднімається до твердого піднебіння.

Розрізняють голосні переднього ряду, коли кінчик язика упирається в основу нижніх зубів, а спинка мови досить близько підходить до твердого піднебіння: голосний [i:].

Якщо мова відтягнуть тому і кінчик язика опущений, а спинка мови піднята до м'якого піднебіння, ми вимовляємо голосні заднього ряду: англійський звук [а:].

Якість гласного залежить від напруженості мускулатури органів мови: чим напруженіше артикуляція, тим чіткіше і яскравіше звук. Відповідно розрізняють голосні напружені і ненаголошений. Наприклад, англійська голосний [i:] вимовляється з великим напруженням, ніж [i].

Таким чином, ми бачимо, як різноманітний фонетичний лад англійської мови. Але багато чого також залежить від правильності вимови і його особливостей, про що і розповідає наступний розділ цієї роботи.

Л-ра:

- 1. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 8- 11.
- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 10 12.
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих

навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 7 — 10.

Заняття №2. Вступно-корективний курс.

Алфавіт. Транскрипція.

Особові та присвійні займенники.

Транскрипція

Транскрипція - це спеціальні символи, що позначають реально вимовні звуки мови. Необхідність оволодіння транскрипцією обумовлена розбіжністю між написанням і вимовою в англійській мові. Існує велика кількість слів, що мають або нечитані літери, або виключення з правил. В англійській произносительной системі - 48 звуків, отже, існує 48 транскрипційних значків.

[F] five	[D] do	
[V] very	[K] key	
[Θ] thick	[G] gas	
[Đ] this	[T ∫] chin	
[S] so	[D3] Jim	
[Z] zoo	[M] mother	
[Σ] ship	[N] no	
[3] pleasure	[D] long	
[H] horse	[L] less	
[P] park	[R] river	
[B] book	[J] yellow	
[T] tea	[W] white	
[I:] eat	[Ei] lake	
[I] it	[Ai] like	
[E] pen	[Au] house	

[I] boy	
[Ou] home	
[Iə] ear	
[Ə] air	
[Uə] poor	
[Juə] Europe	
[Aiə] fire	
[Auə] hour	
[O:] all	

Алфавіт

Особові займенники

Головне призначення особових займенників (Personal Pronouns) — заміна іменників, якщо з контексту в тексті зрозуміло, про що або про кого йде мова. Особові займенники поділяються на займенники називного та об'єктного відмінків.

Займенники в називному відмінку в реченні виступають підметом і вказують на того, хто виконує дію. Це займенники І (я), we (ми), you (ти, ви), he (він), she (вона), it (воно, це), they (вони)

John is the manager. – Джон - менеджер.

He is a good guy. – Він хороший хлопчина.

We listen to him. – Ми слухаємо його.

They tell her stories. – Вони розповідають їй казки ("втирають окуляри").

Займенники I та we вказують на мовця в реченні. I стоїть в формі однини, we - в формі множини. Ці займенники відповідають українським займенникам «я» та «ми».

I am ill. - Я захворів.

I can speak 5 languages. – Я можу розмовляти 5ма мовами.

We are late. – Ми запізнились.

We are going to the zoo tomorrow. – Ми підемо до зоопарку завтра.

В английській мові завжди, коли мова йде про себе і когось ще, спочатку називають інших людей, а потім говорять про себе.

My friends and I went to the club yesterday. – Я та мої друзі вчора ходили до κ лубу.

Richard and I are old friends. – Ми з Річардом - старі друзі.

В англійській мові займенник уои відповідає як однині (уои в значенні ти), так і множині (уои в значенні ви). Саме тому дієслово після займенника уои завжди стоїть в формі множини. Українською мовою займенник уои може перекладатися як «ти», «ви» (форма множини) або «Ви» (ввічлива форма) в залежності від контексту.

You are my friend. – Ти мій друг.

You, students, have to stay here. – Ви, студенти, повинні залишатися тут.

Would you be so kind to pass some bread? – Чи не були б Ви так ласкаві передати трохи хліба?

Займенники he (він) та she (вона) використовуються тільки для позначення людей в третій особі однини, що в реченні виступають якості підмета.

He is a nice guy! – Він хороший хлопець!

He won the Nobel prize. – Він отримав Нобелівську премію.

She is really beautiful. – Вона дійсно гарна.

She has already done all her homework. – Вона вже виконала все своє домашнє завдання.

Займенник it (це, воно) вказує на всі неживі предмети, події, явища, поняття. It також використовується для позначення тварин.

I had a dream. It was about you. – Мені наснився сон. Він був про тебе.

I put this figurine on the table but it fell. – Я поклав цю статуетку на стіл, але вона впала.

If I had a dog it would be big. – Якщо б у мене був собака, то він був би великим.

Займенник it також може використовуватися для позначення людей, коли мовець намагається встановити особу іншої людини.

It was my sister I went to the restaurant with, not my girlfriend. – Я пішов у ресторан зі своєю сестрою, не з дівчиною.

I saw you with someone yesterday. Was it your friend?. - No it wasn't. - Я вчора бачив тебе з кимось. Це був твій друг? - Ні, не він.

Займенник it також використовується в розділових питаннях, коли підмет виражений словами nothing (нічого, ніщо), everything (все), this (цей), that (той).

Nothing has changed, has it? – Нічого не змінилось, чи не так?

Everything is alright, isn't it? – Все добре, правда?

This isn't your car, is it? – Це не твоя машина, так?

That was a good day, wasn't it? – To був гарний день, чи не так?

Займенник іt може бути використаний в безособових реченнях в якості формального підмета. В подібних реченнях відсутня особа, що виконує дію, а підмет або додаток виражені інфінітивом дієслова або підрядним реченням. Наприклад, таке використання іt зустрічається у висловлюваннях про час, погоду, температуру, відстань тощо. В такому випадку займенник іt може перекладатись як «це» або не перекладатись зовсім.

It is cloudy today. – Сьогодні хмарно.

It was six o'clock when I came back. – Було шість годин, коли я повернувся.

It will take some time to go there. – Піде деякий час на те, щоб дістатись туди.

It was a very productive day. – Це був дуже продуктивний день.

It is really hard to find flowers you like. – Дуже складно знайти квіти, які ти любиш.

Займенник they (вони) використовується для позначення як множини людей, живих істот, так і предметів, явищ, понять.

Luckily I have found my keys. They were in your pocket. – На щастя, я знайшла ключі. Вони були в твоїй кишені.

I saw some people in front of our city office. They were protesting against something. – Я бачив кілька людей перед мерією. Вони протестували проти чогось.

Об'єктний відмінок

Об'єктний відмінок в англійській мові може відповідати родовому, давальному, знахідному, орудному, місцевому відмінкам української мови.

Займенник та іменник в об'єктному відмінку відповідає на питання «кого?» «кому?» «ким?» «що?» «чому?» «чим?». В реченні займенник в об'єктному відмінку використовується в якості додатка, а також вживається в коротких відповідях, навіть якщо в них займенник є підметом.

I love you and you love me. - Я люблю тебе, а ти любиш мене.

Don't blame us for your own mistakes. – Не звинувачуй нас в своїх власних помилках.

Jack asked him some personal questions. – Джек поставив йому декілька особистих питань.

I need to talk to Kate, call her, please. – Мені потрібно поговорити з Кейт, поклич її, будь ласка.

Don't tell my mom about it. – He кажи моїй мамі про це.

I can't find my keys, so probably I have lost them. – Я не можу знайти свої ключі, тому, можливо, я їх загубив.

Who did that? Jack? - Not him! - Хто це зробив? Джек? - Не він!

I'm so exhausted. - Me too. - Я так втомився. - Я теж.

Присвійні займенники

Присвійні займенники (Possessive Pronouns) в англійській мові вказують на приналежність певного предмета або особи до когось або чогось і відповідають на питання «чий?». Присвійні займенники можуть стояти в відносній або абсолютній формах.

Відносна форма

Відносна форма присвійних займенників вживається у поєднанні зі словом, яке означує займенник, зазвичай з іменником. Така форма займенника у реченні виконує функцію означення. Присвійні займенники в відносній формі також іноді називають присвійними прикметниками (Possessive Adjectives).

My friends will come soon. – Мої друзі скоро прийдуть.

Where is your family? – Де твоя родина?

His ideas are not new. – Його ідеї не нові.

Their daughter is beautiful. – Їхня дочка гарна.

Англійські присвійні займенники не перекладаються українською мовою, коли вони поєднуються з іменниками, що позначають частини тіла, або особисті речі певної людини.

Mark came in with his coat in his hands. – Марк увійшов, тримаючи в руках (свій) плащ.

Kate braided her hair. – Кейт заплела волосся у косу.

Абсолютна форма

Абсолютна форма присвійних займенників вживається самостійно, без іменника, який означує займенник. Такі займенники у реченні можуть виконувати функції підмета, іменної частини складного присудка або додатка.

These are not my keys. Mine were on a key ring. – Це не мої ключі. Мої були на брелоку. (Mine – підмет)

Whose shoes are these? - They are hers. — Чи ϵ це взуття? - Її. (Hers — іменна частина присудка)

Mike's flat is smaller than yours. – Квартира Майка менша за твою. (Yours – додаток)

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004—С. 6.
- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 12 – 13; 117.
- 3. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. С 154 158; 324-325.
- 4. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for elementary students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 108-109; 112 113.

Заняття №3. Вступно-корективний курс.

Класифікація голосних фонем. Монофтонги, дифтонгоїди та дифтонги.

Вказівні займенники.

Класифікація голосних фонем. Монофтонги, дифтонгоїди та дифтонги

Дифтонг — це звук, який утворюється при комбінації двох голосних звуків в один склад, в якому один голосний звук плавно переходить в інший. В українській мові немає такого явища, як дифтонгізація, тому для людей, які вивчають англійську мову, не буде зайвим отримати вичерпну інформацію про

діфтонгізацію голосних звуків, що допоможе наблизити вимову до максимально правильної.

Так як поняття «діфтонгізація» відноситься до голосних звуків , почнемо ми саме з їх класифікації.

Класифікація голосних звуків

Всі голосні звуки в англійській мові діляться на чотири категорії в залежності від:

особливостей положення губ

особливостей положення мови (голосні звуки заднього, глибокого заднього, середнього, змішаного, переднього рядів; а також низького, середнього і високого підйому);

часу вимови (короткі і довгі);

стабільності артикуляції.

Відсутність або наявність змін в процесі артикуляції (вимови) дозволяє розділити звуки англійської мови на:

монофтонги;

діфтонгоіди;

дифтонги.

Монофтонги — це ті звуки, при вимові яких артикуляція не змінюється протягом усього періоду їх звучання ([i], [e], [a], [e]).

Діфтонгоідами називаються такі звуки мови, якість яких неоднорідна на початку і в кінці процесу вимови ([i:], [u:]).

Ну і, нарешті, дифтонги — звуки, які складаються з двох різних за якістю елементів і ϵ неполільними.

В англійській мові існують ще й такі звуки, як трифтонги — звуки, що складаються з трьох елементів, що утворюють єдиний склад.

Види дифтонгів і їх особливості

В англійській мові на шість букв, що позначають голосні звуки, припадає двадцять два голосних звуків. Розрізнення цих звуків, а також їх вимова можуть викликати деяку складність. Стосується це, в першу чергу, саме комбінації декількох голосних звуків. Існує кілька класифікацій дифтонгів англійської мови.

Вказівні займенники

Вказівні займенники (Demonstrative Pronouns) вказують на особу, предмет, явище, їх ознаки, час тощо, не називаючи їх. В реченні вони можуть самостійно виступати у ролі підмета (хто? що?) або додатка (кого? чого? що?), а також у якості означення (який?) перед іменниками, які означують.

В українській мові не існує чітких правил для передачі віддаленості предметів, тому займенники that / those можуть перекладатися як «цей / ці», так і «той / ті» в залежності від контексту.

That was tasty. – Це було смачно.

I won't do that. - Я цього не зроблю.

That cake was tasty. – Цей пиріг був смачним.

Those were my sneakers. – То були мої кеди.

Those sneakers were mine. – Ті кеди були моїми.

Займенники this (цей) та these (ці) вказують на особу або предмет, що знаходяться неподалік від мовця, або ж на явища або дії, що відбулися нещодавно або ж в теперішній проміжок часу. This використовується на позначення однини, these - на позначення множини.

This will be your new room. – Це буде твоя нова кімната.

Who put this here? – Хто поклав це тут?

This accident has happened just 5 minutes ago. – Цей випадок стався буквально 5 хвилин тому.

Are these Jack's friends? – Це друзі Джека?

I will spend these holidays in Spain. – Ці канікули я проведу в Іспанії.

This та these також вживаються для того, щоб представити людину, або ж щоб представитися під час телефонної розмови.

Mom, these are my friends Jane and Paul. – Мамо, це мої друзі Джейн та Пол.

Hello! This is Martin Johnson from ABC company. – Алло! Це Мартін Джонсон від компанії ABC.

Займенники that (той) та those (ті) вказують на особу або предмет, що знаходяться далеко від мовця, а також на явища, що відбулися давно, або ж відбудуться в далекому майбутньому. Тhat вживається для позначення однини, those - для позначення множини предметів чи осіб.

That boy is Kelly's son. – Той хлопчик - син Келлі.

That is my house. It's pretty far from here. – Це (то) мій дім. Він знаходиться порівняно далеко звідси.

Linda and Matt got engaged. Have you heard about that? – Лінда та Метт заручилися. Ти чув про це?

Those were my drawings. – То (це) були мої малюнки.

I still have those books you gave me 10 years ago. – B мене досі ε ті книги, які ти мені дав 10 років тому.

Займенник it (це) може заміняти this. В більшості випадків мовець може використовувати займенники it, this, that на свій розсуд, в залежності від того, що він хоче підкреслити у реченні.

This is your book. – Це твоя книга.

It is your book. – Це твоя книга.

This is a good idea! – Це гарна ідея!

That is a good idea! – Це гарна ідея!

It is a good idea! – Це (то) гарна ідея!

That (той, то) завжди використовується в емоційних, жорстких та рішучих висловлюваннях або ж в сталих виразах.

Oh my goodness! That's awful! – О Господи! Це жахливо!

That was a very bad action, Jack, I'm disappointed. – Це був дуже поганий вчинок, Джек. Я розчарований.

That's right. – Це правильно. Точно.

That's all right. – Все в порядку.

That's it. – Саме так.

That's all. – Це все. На цьому все.

That's why. – Ось чому. Тому.

And all that. – I таке інше.

Займенник such (такий) вказує на певні якості особи, предмета. Після нього часто йде пояснення. Such може вживатися самостійно, без іменника, який означує.

Such is his point of view. – Така його думка.

Such was this person. It was hard to communicate with him. – Такою він був людиною. Було важко з ним спілкуватись.

Коли після such йде іменник в однині, то він використовується з неозначеним артиклем а / an. Артикль обов'язково ставиться після займенника such, а не перед ним. З іменниками в множині артикль не використовується.

Today is such an important day for you! – Сьогодні такий важливий день для тебе!

Such details don't bother anyone. – Такі деталі нікого не хвилюють.

<u>Л-ра</u>:

- 1. Учебник английского языка: Для I курса филой. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 13 16.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 12- 13.
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 11 15.

- 4. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. К.: А.С.К., 2005 . -70 92.
- 5. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. С 160 161; 325-326.
- 6. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for elementary students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 136 137.

Заняття №4. Вступно-корективний курс

Транскрибування слів.

Транскрибування слів

Особливості англійської транскрипції

Для того, щоби простіше орієнтуватися в читанні слів, важливо знати головні особливості транскрипції:

Особливість 1. Транскрипція завжди оформляється у квадратних дужках.

Особливість 2. Щоби не заплутатись, де робити наголос у слові, варта врахувати, що він завжди ставиться перед ударним складом. ['neim] — транскрипція слова name.

Особливість 3. Важливо розуміти, що транскрипція — це не англійські букви та звуки, з яких складається слово. Транскрипція — це звучання слів.

Особливість 4. В англійській мові транскрипція складається з голосний звуків, дифтонгів та приголосних.

Особливість 5. Для того, щоб показати, що звук ϵ довгим, в транскрипції використовують двокрапку.

Звичайно, знаючи тільки набори символів, доволі складно читати все грамотно, адже існує безліч виключень. Для того, щоб читати правильно необхідно розуміти, що існують закриті склади та відкриті. Відкритий склад закінчується на голосну букву (game, sunshine), закритий — на приголосну (ball, dog). Деякі звуки англійської мови можуть вимовлятися по різному, в залежності від типу складу.

Транскрипція голосних звуків

Голосні звуки бувають двох видів — поодинокі звуки та дифтонги.

[\Lambda] - [a] - коротке;

[а:] – [а] – глибоке;

[i] - [i] - коротке;

[і:] – [і] – довге;

[о] – [о] – коротке;

[о:] – [о] – глибоке;

[u] – [у] – коротке;

[и:] – [у] – довге;

[е] – як у слові «плед»;

[**3**:] – як у слові «мед».

Англійські дифтонги

Дифтонг — звук, який складається з двох звуків. Частіше всього його можна розділити на 2 звуки, однак, на письмі це не передати. Частенько дифтонги позначаються не сукупністю декількох знаків, а своїм особистим знаком.

[əu] – [oy];

[au] – [ay];

[ei] – [ей];

[oi] – [ой];

[ai] – [ай].

Транскрипція приголосних звуків

В транскрипції приголосних звуків все достатньо просто. В основному вони звучать подібно приголосним української мови. Достатньо пару разів вдумливо поглянути на вищезгадані букво поєднання і вони залишаться у вашій пам'яті.

Приголосні звуки

 $[b] - [\delta];$

[d]-[д];

[f]-[φ];

[3]-[ж];

[dʒ] – [дж];

[g]-[Γ];

[h]-[x];

[k]-[K];

```
[1]—[л];
```

$$[p] - [\pi];$$

$$[s] - [c];$$

[r] – м'яке [р], як у слові рупор;

[о] – знак м'якості, як в українському звукосполученні «йо» (йогурт).

Приголосні англійської мови, котрих немає в українській мові та їх вимова

[θ] — м'яка буква «с», язик знаходиться поміж передніми зубами верхньої та нижньої щелепи;

[æ] – як «е», тільки більш різко;

- [$\eth$] як « θ », тільки з додаванням голосу, ніби м'яка буква «з»;
- [ŋ] носовий, на французький манір, звук [n];
- [ә] нейтральний звук;
- [w] як «в» та «у» разом, м'яка вимова.

<u>Л-ра</u>:

- 1. Учебник английского языка: Для I курса филой. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 13 16.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 12- 13.
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 11 15.

Заняття №5. Вступно-корективний курс.

Поділ на склади. Типи складів.

Дієслово "to be", "to have": формоутворення та вживання.

Поділ на склади. Типи складів

Читати голосну літеру треба відповідно до певних правил в залежності від типу ударного складу. Щоб правильно розділити слово на склади і встановити, до якої групи вони належать, необхідно пам'ятати два правила розподілу на склади (мова зараз йде про багатоскладових словах з двома і більше голосними). Зверніть увагу на букву, яка йде за ударною гласною. Якщо це приголосна (але не г), віддавайте її наступному, ненаголошених складів. Наприклад: stu / dent. Якщо ж далі йде дві або більше приголосних (і навіть дві гг поспіль), залиште першу букву ударному стилю, а другу віддайте наступного, безударному.

Наприклад: im / pu / dent. Але цей момент не відноситься до Сонанти. Якщо один з двох приголосних сонант (сам виступаючий як складотворної звук), то друга приголосна також притягнеться до нього. Наприклад: ta / bl e.

Склади в англійській мові поділяються на чотири типи. Першим є відкритий склад — це склад, який закінчується на голосну. Голосну в цьому типі складу в англійській мові потрібно читати довго, тобто так, як вона представлена в алфавіті англійської мови. До цього типу складів в англійській мові належать і слова з німою е на кінці слова. Вона є умовним показником, що в цьому слові склад відкритий.

He go Steve note

Другим типом складів в англійській мові вважається закритий склад. Він закінчується на одну або декілька приголосних (крім r). У цьому випадку голосний звук в ударному складі читається коротко.

Bend hen on

Третім типом складів в англійській мові прийнято виділяти склад, в якому ударну голосну «переслідує» літера г. Вона сама не читається, але демонструє, що голосний звук буде довгим.

Thirst pork sort

I, нарешті, четвертий тип — це склад, який схожий на відкритий склад з німою е, тільки між нею і ударної гласною коштує не будь-яка приголосна, а буква r.

Dare mere cure core

Дієслово "to be"

Дієслово to be ϵ єдиним дієсловом в англійській мові, яке змінює свою форму в залежності від особи, з якою пов'язане у реченні. Дієслово to be самостійно утворює заперечні та питальні речення, не використовуючи допоміжні дієслова в теперішньому та минулому часі.

То be має три форми в теперішньому часі (am, is, are) та дві форми у минулому часі (was та were). Всі форми дієслова можуть перекладатися українською як «бути», «бути присутнім», «знаходитися» або ж оминатися при перекладі.

То be в теперішньому часі

Дієслово to be може вживатися в одній з трьох форм am, is, are в теперішньому часі (граматичні часи Present Simple, Present Continuous).

Ствердження	Заперечення	Питання
I am a musician. Я (ϵ) музикант.	I'm not a musician. Я не музикант.	Am I a musician? Я музикант?
She is in love. Вона закохана.	She isn't in love. Вона не закохана.	Is she in love? Вона закохана?
You are in my house.	You aren't in my house.	Why are you in my house?
Ти в моєму домі.	Ти не в моєму домі.	Чому ти в моєму домі?
We're playing. Ми граємо.	We're not playing. Ми не граємо.	Where are you playing? Де ви граєте?

Дієслово to be вживається у формі am, коли говорять про себе, тобто підметом виступає займенник I (я).

I am twenty. – Мені двадцять (років).

I am fine. - Я в порядку.

I am at home. – Я (знаходжусь, перебуваю) вдома.

I am a musician and I am playing the piano now. – Я музикант, і зараз я граю на роялі.

Дієслово to be вживається у формі із, коли підметом виступає слово (іменник на позначення людини, предмета, явища) в третій особі однини або займенники he (він), she (вона), it (воно).

Pierre is smart. – Π 'єр розумний.

She is so beautiful! – Вона така гарна!

It is in my home. – Це ϵ в моєму домі.

My room is upstairs. – Моя кімната (знаходиться) нагорі.

Дієслово to be вживається у формі are з словами (іменниками) у формі множини та займенниками we (ми), you (ви), they (вони). Також are завжди використовується з займенником you, яке, в залежності від контексту, може перекладатися як «ви» у множині, так і «ти» або «Ви» в однині.

Hurry up! You are going to be late! – Поспішай! Ти запізнишся! (you – однина)

Why don't you close the window if you are cold? – Чому б вам не закрити вікно, якщо вам холодно? (you – множина)

We are in Detroit. – Ми (знаходимось) в Детройті.

They are beautiful. – Вони прекрасні.

I think these statues are rather interesting. – Я думаю, що ці статуї вельми цікаві.

32

Дієслово to be у поєднанні з особовими займенниками може вживатися в скорочених формах, що часто використовуються в повсякденному розмовному мовленні.

I am in love. - Я закоханий.

I'm in love. – Я закоханий.

She is beautiful. – Вона гарна.

She's beautiful. – Вона гарна.

We are tired. Let us rest a bit. – Ми втомилися. Дай нам трохи відпочити.

We're tired. Let us rest a bit. – Ми втомилися. Дай нам трохи відпочити.

I am = I'm

You are = you're

We are = we're

They are = they're

He is = he's

She is = she's

It is = it's

В заперечних реченнях частка поt ставиться однару після дієслова to be в необхідній формі. При цьому в повсякденному мовленні часто використовуються скорочення isn't, aren't та ain't. В сучасній англійській мові не існує скорочення amn't від am not, але часто використовується скорочення I'm not (від I am not).

I'm not perfect. – Я не ідеальний.

is not = isn't

it is not = It's not

He isn't here. – Його тут нема.

It's not your business. – Це не твоя справа.

are not = aren't

we are not = we're not

they are not = they're not

We're not so different. – Ми не такі вже й різні.

We aren't so different. – Ми не такі вже й різні

They're not Americans. - Вони не американці.

They aren't Americans. - Вони не американці.

Слово ain't може заміщувати будь-яке заперечення з to be в теперішньому часі в неформальному розмовному мовленні.

I ain't perfect. – Я не ідеальний.

He ain't here. – Його тут нема.

We ain't so different. – Ми не такі вже й різні.

Питальні речення з дієсловом to be (в якості присудка) утворюються за допомогою переносу to be в необхідній формі на початок речення перед підметом. В спеціальних питаннях, коли питання має питальні слова, дієслово to be ставиться після них.

Am I sleeping? – Я сплю? (Це сон?)

Is it dangerous? – Це небезпечно?

Are you ready? – Ви готові?

Where am I? – Де я?

Who are you? - Хто ви (ти)?

Why are these people here? – Чому ці люди тут?

What day is it today? – Який сьогодні день?

Дієслово to have

Дієслово to have в англійській мові має дві форми:

have, що вживається з усіма особами, крім 3-ї особи однини.

has, що вживається лише з третьою особою однини.

У минулому часі дієслово to have має форму had, а в майбутньому shall have aбо will have.

Значення дієслова to have на українську можна перекласти як "мати щось", "володіти чимось". У розмовній мові замість have / has може вживатися словосполучення have got / has got, що має те ж значення. Це словосполучення часто використовується у випадках, коли мова йде про предмет, що знаходиться у тимчасовому володінні або був недавно отриманий. Також have може зливатися з займенником та утворювати 've. Приклади:

We've got a nice flat. – В нас гарна квартира.

We've got dog. – У нас ε собака.

Для утворення питальної форми дієслово to have ставиться на початок речення перед підметом (у британському варіанті англійської мови) або ж після нього, а

на початок речення ставиться допоміжне дієслово do (у американському варіанті англійської). Приклади:

Have you two sons? (британський варіант) – У вас два сина?

Do you have a lot of free time? (американський варіант) — Y вас багато вільного часу?

Для утворення заперечного речення після дієслова to have потрібно додавати частку not або no:

I haven't got a pen. – В мене немає ручки.

I have got no pen here. – в мене немає ручки.

Л-ра:

- 1. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. C. 32 33; 41- 43; 51 52; 97.
- 2. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for elementary students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 2-5; 22-23; 28-29.
- 3. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. К.: А.С.К., 2005. 126 133.

Заняття №6. Вступно-корективний курс.

Іменник. Злічувальні та незлічувальні іменники. Множина іменників.

36

Іменник. Злічувальні та незлічувальні іменники

Іменник (Noun) – це самостійна частина мови, що означає, називає предмет, особу або явище і відповідає на питання «хто?» або «що?».

This is Richard. – Це Річард.

That girl is Kelly. – Та дівчина - Келлі.

It was a dream. – Це був сон.

My car is red. – Моя машина червона.

Іменники можуть поєднуватися з артиклями (а, an або the) в залежності від правил їх використання. Артиклі допомагають відрізняти іменники від дієслів та інших частин мови в словах, що мають декілька значень, а також вказують на означеність або неозначеність предметів та явищ. Артиклі також можуть бути відсутніми, тоді зрозуміти, до якої частини мови належить певне слово, можна завдяки порядку слів в англійському реченні.

I see a dog. – Я бачу собаку.

The dog is big. – Цей собака великий.

Dogs are cute. – Собаки дотепні.

Let's count once again. – Давай порахуємо ще раз. (дієслово)

I have lost count. – Я збився з ліку. (іменник)

Обчислювальні іменники (Countable Nouns) вказують на істот або неживі предмети, а також поняття, що можна полічити. Такі іменники мають форму однини та форму множини, що в більшості випадків утворюється за допомогою додавання закінчення -s, однак у певних іменників є неправильна форма множини (Irregular plural nouns).

а dog – собака

a pupil – учень

а man – чоловік

a mouse – миша

two dogs – два собаки

ten pupils – десять учнів

six men – шість чоловіків

тапу тісе – багато мишей

Необчислювальні іменники (Uncountable Nouns) не можуть буди підраховані і не мають форми множини. Вони поділяються на абстрактні необчислювальні поняття (abstract nouns) та речові (material nouns): назви матеріалів, рідин, речовин.

абстрактні іменники

music – музика

love – любов

information – інформація

речові іменники

water – вода

cotton – бавовна, вата

iron – залізо

Іноді необчислювальні іменники в залежності від їх значення можуть ставати у форму множини. В множині такі іменники вказують на різні види поняття, речовини або кількість посудини для них.

Coffee makes me alive every morning. – Кава оживляє мене кожного ранку. (кава як рідина)

Two coffees, please! – Дві кави, будь ласка! (2 чашки, філіжанки кави)

Iron is a type of metal. -3алізо - це тип металу.

All my irons are broken. I have to buy a new one. – Всі мої праски зламані. Мені треба купити новий.

Збиральні іменники (Collective Nouns) вказують на групи, зібрання живих істот та неживих предметів. Часто збиральні іменники позначають саме групи людей та тварин.

family – родина

class – клас

crowd – натовп

set – набір

В залежності від контексту в реченні збиральні іменники можуть використовуватися як в однині, так і в множині.

Однина збиральних іменників вказує на те, що група предметів чи осіб діє та сприймається як одне ціле. Множина вказує на те, що всі учасники певної групи, зібрання діють окремо один від одного.

Every week this class has a math test. – Кожного тижня цей клас складає тест з математики. (всі учні класу разом)

After every test the class start to chat with each other or do their hometasks. – Після кожного тесту в класі починають розмовляти один з одним або робити домашнє завдання. (учні класу діють поодинці)

The committee adopts this decision with a solid vote. – Комітет одностайно ухвалює це рішення.

It is hard to adopt any decision because the committee constantly argue about something. – Складно ухвалити будь-яке рішення, тому що в комітеті постійно про щось сперечаються.

Множина іменників

Більшість англійських іменників можуть приймати форму однини і множини.

Способи утворення форми множини іменників

1. Додаванням закінчення - в до іменника в однині:

boy – boys (хлопчик – хлопчики)

girl girls (дівчинка - дівчатка)

computer – computers (комп'ютер – комп'ютери)

2. Додаванням закінчення —es, якщо іменник в однині закінчується на —s, -ss, -sh, -ch, o, або —x:

class – classes (клас – класи)

wish – wishes (бажання – бажання)

inch – inches (дюйм – дюйми)

box - boxes (ящик - ящики)

3. Якщо іменник в однині закінчується на приголосну, після якої слід у, у замінюється на і, і додається закінчення —es:

```
city – cities (місто – міста)
```

lady – ladies (дама – дами)

4. Якщо іменник в однині закінчується на голосну, після якої слідує у, то додається закінчення —s (однак дане правило не відноситься до слів, що закінчуються на —quy:

```
essay – essays (твір – твори)
```

monkey – monkeys (мавпа – мавпи)

Однак:

soliloquy – soliloquies (монолог – монологи)

5. Додаванням закінчення –s до більшості іменників у однині, що закінчуються на –f:

brief – briefs (зведення – зведення)

chief – chiefs (керівник – керівники)

proof – proofs (випробування – випробування)

Проте в наступних іменників, що закінчуються на –f або –fe, множина утворюється шляхом заміни f на v, та додаванням закінчення –es:

wife – wives (дружина – дружини)

leaf – leaves (лист – листя)

half – halves (половина – половини)

```
self – selves (cam – cami)
calf – calves (теля – телята)
loaf – loaves (булка – булки)
knife – knives (ніж – ножі)
elf - elves (ельф - ельфи)
wolf – wolves (вовк – вовки)
shelf – shelves (полку – полиці)
В складених іменниках множинну форму приймає головне слово:
commander-in-chief
                             commanders-in-chief
                                                      (головнокомандувач
головнокомандувачі)
father-in-law – fathers-in-law (тесть – тести)
mother-in-law – mothers-in-law (теща – тещі)
brother-in-law – brothers-in-law (шурин – шурины)
sister-in-law – sisters-in-law (зовиця – зовиці)
passer-by – passers-by (перехожий – перехожі)
looker-on – lookers-on (глядач – глядачі)
Якщо ж у складеному іменнику жодне з слів, що входять до його складу, не є
іменником, закінчення множини додається до останнього слова:
merry-go-round – merry-go-rounds (карусель – каруселі)
forget-me-not – forget-me-nots (незабудка – незабудки)
```

```
grown-up – grown-ups (дорослий – дорослі)
Деякі іменники зберегли старі форми утворення множини:
child – children (дитина – діти)
foot – feet (нога – ноги)
goose – geese (гуси – гуси)
louse – lice (воша – воші)
man – men (чоловік – чоловіки)
mouse – mice (миша – миші)
ox - oxen (бик - бики)
tooth - teeth (зуб - зуби)
woman – women (жінка – жінки)
Деякі іменники мають форму множини, ідентичну формі однини:
aircraft – aircraft (літак – літаки)
cod – cod (тріска)
deer – deer (олень – олені)
moose – moose (лось – лосі)
salmon – salmon (лосось)
series – series (серія – серії)
sheep – sheep (вівця – вівці)
spacecraft – spacecraft (космічний корабель – космічні кораблі)
```

```
species – species (вид – види)
swine – swine (свиня – свині)
Деякі іменники в англійській мові мають тільки форму множини:
scissors (ножиці)
tongs (щипці)
spectacles (окуляри)
trousers (штани)
drawers (кальсони)
jeans-джинси)
breeches (бриджі)
tights (трико)
shorts (шорти)
Деякі іменники в англійській мові хоч і закінчуються -s, але, тим не менш,
мають форму однини:
mathematics (математика)
physics(фізика)
electronics (електроніка)
news (новини)
measles (κip)
mumps (свинка)
```

```
rickets (paxit)
```

```
billiards (більярд)
```

Деякі іменники в англійській мові мають форму однини, але насправді завжди використовуються у формі множини:

```
cattle (худоба)
```

poultry (свійська птиця)

people (люди)

Деякі іменники в англійській мові використовуються тільки у формі однини:

luggage (багаж)

news (новини)

advice (рада)

information (інформація)

furniture (меблі)

scenery (пейзаж)

<u>Л-ра:</u>

- 1. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. C. 15.
- 2. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих

навчальних закладів. – Книга І: Навч. посібник. – Англ. Мовою. – Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 – С. 10.

- 3. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 29; 30; 34; 46; 54; 59; 67; 68; 74; 75; 82; 87; 92; 93.
- 4. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. С. 122 126; 319 320.
- 5. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. К.: А.С.К., 2005. 67 74.
- 6. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 138 141.

Заняття №7. Вступно-корективний курс.

Класифікація приголосних фонем.

Класифікація приголосних звуків.

Класифікація приголосних звуків сучасної англійської мови ґрунтується на загальних принципах творення приголосних звуків і проводиться у двох головних аспектах:

за дією головного активного мовного

за способом творення шуму

Крім того, в ролі допоміжного аспекту класифікації приголосних виступає поділ за участю голосових зв'язок.

I. За активним мовним органом усі приголосні звуки поділяються на губні, язикові та глоткові (фарингальні).

Губні (лабіальні) приголосні творяться в момент долання повітряним струменем перепони між верхньою та нижньою губою — губно-губні $[\pi]$, $[\delta]$,[M] та /p/,/b/,/m/) або між нижньою губою та верхніми зубами — губно-зубні $[\phi]$,[B] та /f/,/v/).

Язикові приголосні утворюються за активної участі язика. Залежно від того, яка частина язика бере найактивнішу участь підчас артикуляції звука, приголосні поділяються на передньо-, середньо- та задньоязикові.

Активними мовними органами при утворенні передньоязикових приголосних виступають передня частина спинки язика та кінчик Серед язика. передньоязикових звуків розрізняють дорсальні, підчас вимови яких кінчик язика знаходиться біля зубів, а передня частина піднімається до твердого піднебіння, наприклад: українські [т,н]; апікальні, при артикуляції яких кінчик язика активний та спрямований вверх до ясен (альвеол), наприклад: англійські /t/./d/./1/; та какумінальні, при вимові яких кінчик язика загинається назад, наприклад: український [р] та англійський /r/.

Середньоязикові приголосні творяться при активній участі середньої частини спинки язика, що піднімається вгору і зближується з твердим піднебінням. Саме тому їх називають ще піднебінними або палатальними. Так утворюється приголосний /j/ як в українській так і в англійській мовах.

Задньоязикові приголосні (українські [к,г,х] та англійські /k/,/g/,/ŋ/), артикулюються при проходженні струменем повітря перепони, що утворюється задньою частиною спинки язика при зімкненні чи зближенні з м'яким піднебінням.

Глоткові (фарингальні) приголосні (український [г] та англійський /h/) утворюються, на відміну від вищезгаданих, у порожнині глотки: при

проходженні повітря через звуження, що утворюється при наближенні кореня язика до задньої частини глотки.

II. За способом творення шуму усі приголосні звуки поділяються на наступні групи: зімкнені, щілинні, африкати та дрижачі.

Зімкненими називають приголосні звуки, що творяться в момент прориву струменем повітря повного зімкнення між активним та пасивним мовними органами. Якщо внаслідок того, що повітря прориває зімкнення раптово, відчувається сильний, подібний вибуху звук, то такі зімкнені приголосні називають проривними, або вибуховими, наприклад: українські [к, г, п, б] та англійські /k//g/,/p/,/b/. Українські приголосні [м, н] та англійські /m/,/n/називають носовими, так як струмінь повітря направляється назовні не через ротову, а через носову порожнину. Особливу групу в межах зімкнених становлять зімкнено-щілинні або африкативні приголосних приголосні (українські [дз,дж,щ,ч,ц] та англійські $/dz/,/t\int/$). Підчас їх творення повне зімкнення не руйнується, а переходить поступово в щілину, а отже вибух при їх утворенні не виникає.

Група щілинних приголосних об'єднує звуки, які складаються із шуму, що твориться при проходженні струменем повітря щілиною, яка виникає внаслідок наближення активного мовного органу до пасивного. Наприклад: українські приголосні [в,ф,з,с,ж,ш] та англійські щілинні шумні (фрикативні) /f/,/v/,/h/,/ $\int$ /,/ θ / та щілинні сонанти / $\int$ /,/v/,/v/,/v/.

До дрижачих, або вібрантів належить звук [р] в українській мові, при вимові якого активний мовний орган (кінчик язика) вібрує.

III. За звучністю, або сонорністю як зімкнені так і щілинні приголосні поділяються на сонорні та шумні.

Сонорні приголосні (сонанти) акустично наближаються до голосних: в їх вимові тон (голос) переважає над шумом, наприклад: українські [р,л,м,н] та англійські /l/,/r/,/w/,/j/,/m/,/n/,/ŋ/. Усі інші приголосні належать до шумних приголосних звуків.

IV. За участю голосових зв'язок в артикуляції усі приголосні звуки підрозділяються на дзвінкі та глухі.

При творенні дзвінких звуків голосові зв'язки зближені і дрижать, створюючи тон; підчас вимови ж глухих приголосних звуків вібрація голосових зв'язок відсутня.

Щодо артикуляційно-акустичних особливостей приголосних звуків англійської мови, доречно було б відмітити сильну артикуляцію кінцевих глухих приголосних та значне послаблення артикуляції кінцевих дзвінких приголосних. Також характерним є сильний видох (аспірація), яка супроводжує зімкнені глухі вибухові приголосні /p/,/t/,/k/ та характеризується різним ступінем сили залежно від їх положення в слові. Найбільше аспірація відчувається перед довгим наголошеним голосним чи дифтонгом; дещо слабше перед коротким або ненаголошеним голосним та відсутня, якщо вибуховий приголосний знаходиться після приголосного /s/, або перед будь-яким приголосним.

Л-ра:

- 1. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 17 – 20; 27 – 28; 29; 32 – 33; 37; 39; 42; 52 – 53; 60-61; 69; 76.
- 2. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих

навчальних закладів. – Книга І: Навч. посібник. – Англ. Мовою. – Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 – С. 17-18.

- 3. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 14 15; 16 20; 23; 37; 48 49.
- 4. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. С. 126 130; 320 321.
- 5. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. К.: А.С.К., 2005 . –74 75.
- 6. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for elementary students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 116 117.
- 7. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 158 159.

Заняття №8.

Присвійний відмінок

Присвійний відмінок

Закінчення -'s або ж апостроф «'» у іменника вказує на приналежність, відношення чогось до даного слова або їх родинні зв'язки. В більшості випадків присвійний відмінок використовується зі словами, що вказують на живих істот (людина, рідше тварина тощо).

mum – мама mum's pie – мамин пиріг (пиріг моєї мами)

Charles – Чарльз Charles' sister – сестра Чарльза

girls – дівчата girls' room – кімната дівчат

Закінчення -'s

Закінчення - 'ѕ додається до іменників в однині, а також до власних назв та імен.

I ate my mum's pie. – Я з'їв пиріг моєї мами.

Jack's bag is old. – Сумка Джека стара.

Закінчення -'s також можна додавати до іменників, що мають неправильні форми множини Irregular Plural Nouns (що не утворюють форму множини за допомогою -s / -es).

The men's restroom is on the second floor. – Туалет для чоловіків знаходиться на другому поверсі.

People's opinion may differ. – Думка людей може відрізнятися.

Don't step on children's toys. – Не наступай на дитячі іграшки.

У випадку, якщо у реченні є перелік іменників, до яких відноситься один предмет, до закінчення -'s приєднується до останнього слова з цього переліку.

Kelly and Richard's house was sold last week. – Дім Келлі та Річарда був проданий на минулому тижні.

Monica, Kate and Tim's father is an engineer. – Батько Моніки, Кейт та Тіма працює інженером.

Якщо ж до перелічених іменників відносяться різні предмети, то закінчення -'s додається до кожного з іменників.

Kelly's and Richard's houses were sold last week. – Будинки Келлі та Річарда були продані на минулому тижні.

I like Shakespeare's and Moliere's plays. – Мені подобаються п'єси Шекспіра та Мольєра.

Закінчення -'s може вживатись декілька разів при передачі родинних зв'язків між декількома особами та іменниками, що їх позначають.

My brother's friend's father will come soon. – Батько друга мого брата скоро прийде.

My mother's friend's daughter is studying with me. – Донька подруги моєї матері вчиться разом зі мною.

Закінчення -'s приєднується до останнього слова у словосполученні, якщо предмет (або слово, що його позначає) відноситься до цього словосполучення, яке виражає одне ціле поняття.

Peter the Great's castle is really beautiful. – Палац Петра Великого дуже красивий.

The President of the USA's speech was persuasive. – Промова президента Сполучених Штатів Америки була переконливою.

Апостроф

Апостроф «'» завжди додається до іменників у формі множини з закінченням -s.

The dogs' cages were small. – Клітки собак були маленькими.

These girls' dresses are fancy. – Сукні цих дівчат дуже модні.

The players' uniform was dirty after the game. – Форма гравців була брудною після гри.

Апостроф «'» додається до іменників у формі однини або до власних назв та імен, що закінчуються на -s або -ss, а також до іноземних імен, що закінчуються на німі -s, -z, -x, для того, щоб уникнути нагромадження подібних звуків.

This actress' dresses are always gorgeous. – Сукні цієї актриси завжди розкішні.

James' car is new. – Машина Джеймса нова.

Dubois' snake is extremely venomous. – Змія Дюбуа неймовірно отруйна.

Апостроф «'» використовуються в стійких виразах зі словами, що закінчуються на звук [s].

for appearance' sake – для видимості

for conscience' sake – щоб заспокоїти совість

For goodness' sake! – Заради бога!

Абсолютний присвійний відмінок

Абсолютний присвійний відмінок — це слово із закінченням -'s або апострофом «'», після якого не слідує слово, яке власне й належить певній особі. Абсолютний присвійний відмінок використовується, щоби уникнути повторень одного слова у реченні, якщо воно зрозуміле з контексту.

This car is older than my father's. – Ця машина старіша за машину мого батька.

I had no money so I borrowed my children's. – У мене не було грошей, тому я позичив їх у моїх дітей.

My hair is softer than Kate's. – Мо ϵ волосся м'якіше за волосся Кейт.

Абсолютний присвійний відмінок може використовуватися в назвах вулиць, закладів, магазинів або при згадуванні певного місця.

53

at my friend's – дома у мого друга

at the baker's – в пекарні

at the dentist's – в стоматології

<u>Л-ра</u>:

1. Учебник английского языка: Для I курса филой. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1979. - C. 13 - 16.

2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. – 5-е изд., испр. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – С. 12- 13.

3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 11 — 15.

Заняття №9. Вступно-корективний курс.

Наголос. Види наголосів. Наголос в складних іменниках.

Безособові речення. Наказові речення.

Наголос. Види наголосів. Наголос в складних іменниках

Двоскладові іменники та прикметники

У більшості двоскладових іменників та прикметників наголос падає на перший склад.

Наприклад: SAMles, PURple, RAIny, HAPpy.

Двоскладові дієслова та прийменники

У більшості двоскладових дієслів та прийменників наголошується другий склад.

Наприклад: deCIDE, reLAX, reCEIVE, , aMONG, beTWEEN.

3 іншого боку в англійській мові існує багато двоскладових слів, які можна вимовляти двома різними шляхами. Наголос у них змінює частину мови слова.

Наприклад:

PREsent – подарунок (іменник), preSENT – дарувати (дієслово);

OBject – предмет (іменник), obJECT – заперечувати (дієслово);

INcrease – ріст (іменник), inCREAse – зростати (дієслово).

Трискладові слова

У такого типу словах увагу слід звертати на суфікс:

в словах, які закінчуються на --- ег, --- Іу, наголошується перший склад

Наприклад: ORderly, SIlently, MAnager, GARdener.

в словах, які закінчуються на приголосну або літеру —у, наголос зазвичай падає на перший склад

Наприклад: RARity, OPtimal, GEnorous

слова з іншими закінченнями

Уважно перегляньте нижчезазначені приклади. В даних словах наголошеним буде склад перед суфіксом. Наприклад:

able:DURable, LAUGHable;

ial:SOcial, fiNANcial;

cian:muSIcian, phySIcian;

ery:BAkery, SCEnery;

ian:coMEdian, techNIcian;

ible:imPOSsible, TERRible;

ic:plaTOnic, characteRIStic;

ion:classifiCAtion, vegeTAtion;

ient: inGREdient, ANcient;

ious: mySTERious, VARious;

ish:SELfish, PUnish;

osis: hypNOsis, diagnosis.

Наголос падає на третій склад з кінця -у:

в словах із закінченням -cy, -ty, -phyта -gy (deMOCracy, geOGraphy, unCERtainty);

в словах, які закінчуються на -al(CRItical, exCEPtional)

Наголос у складних словах

Складні іменники

У складних іменниках основний наголос падає на перше слово. Наприклад: SEAfood (sea + food), TOOTHpaste (tooth + paste), FOOTball (foot + ball).

Складні прикметники

У складних прикметниках наголошується друге слово. Наприклад: ten-Meter, fifteen-Minute, old-Fashioned.

Безособові речення

Безособові речення (Impersonal Sentences) – речення в англійській мові, що не мають суб'єкта дії. Але оскільки за правилами англійської граматики у реченні завжди має бути підмет, то його роль у таких реченнях виконує займенник іt.

Використання безособових речень. Ці конструкції вживаються для позначення:

1. Природних явищ:

It was so cold that I could hardly breathe. – Було так холодно, що я ледве міг дихати.

It has been drizzling since morning. – Дощ моросить з ранку.

2. Стану погоди:

It will be sunny and hot tomorrow. – Завтра буде сонячно і спекотно.

It was very frosty and slippery last January. – У минулому січні було дуже морозно і слизько.

3. Часу і відстані. Особливо відзначте для себе побудову фрази «У мене йде ... / Мені потрібно ...» зі значенням проміжку часу, де поєднуються іt та take:

It was five o'clock when I returned home. — Була п'ята година, коли я повернулася додому.

It is not very far to the barn in the field from my aunt's house. – Від будинку моєї тітоньки не дуже далеко до сараю в поле.

It takes me nearly an hour to get back home from school. – $\mathfrak A$ витрачаю майже годину, щоб дістатися додому зі школи.

4. Дій, описуваних інфінітивом:

It is never late to say «thank you». – Ніколи не пізно сказати «дякую».

It is hard enough to part with your bosom friends. – Розлучатися зі своїми найкращими друзями досить важко.

5. Безособових оборотів з дієсловами to happen — траплятися, to seem — здаватися, to turn out — опинятися, to appear — представлятися та ін. Так, складні речення в англійській мові можуть мати в своєму складі безособового представника:

It appears that Melissa will not visit us today. – Схоже на те, що Мелісса і не відвідає нас сьогодні.

It so happened that I hated hot milk with mineral water. – Сталося так, що я зненавидів гаряче молоко з мінеральною водою.

6. Модальності з відповідними дієсловами: can — могти, may — мати дозвіл, must — бути належним і т.д. У цьому випадку знадобиться формальний підмет one, що не має еквівалента при перекладі:

One must not cross the road here. – Тут не можна переходити дорогу.

One can not learn all the cards for the exam in a day. – Неможливо вивчити всі квитки до іспиту за день.

Наказові речення

Наказові речення в англійській мові (the imperative sentence) висловлюють наказ, прохання. Англійський варіант цього речення практично нічим не відрізняється від українського. Тобто перекладайте, що ви хочете сказати співрозмовнику впевнено, переводячи слово за словом, як звучить український варіант.

Приклади наказового речення:

Iди в магазин. – Go to the shop.

Подивіться на нього. – Look at him.

Встань! – Stand up!

Заперечна форма утворюється за допомогою заперечення «DO NOT» або скорочений варіант «DON'T», який ставиться попереду:

He чекайте. – Do not (don't) wait.

He йдіть. – Do not (don't) go away.

Для передачі висловлювання на кшталт «нехай» і «давай» для спонукання до дії, використовується слово «LET», на українську мову воно перекладається ще як «дозвольте». А для множини, якщо ви маєте на увазі «давайте», ставте «LET US» або «LET'S»:

Давайте зробимо це. – Let us (let's) do it.

Нехай він зробить це. – Let him do it.

Нехай вони підуть туди. – Let them go there.

А для заперечення поставимо «do not» попереду:

Нехай він не робить це. – Do not let him to do it.

Нехай вони не йдуть туди. – Do not let them go there.

Л-ра:

1. Учебник английского языка: Для І курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-

Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш.

школа, 1979. – С.34; 74 –75.

2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб.

заведений / Под ред. В.Д. Аракина. – 5-е изд., испр. – М.: Гуманит. изд. центр

ВЛАДОС, 2003. – С. 43-44.

Заняття №10. Вступно-корективний курс.

Порядок слів

Порядок слів

Порядок слів у реченні відіграє важливішу роль для англійської мови, аніж для української. Це можна пояснити тим, що в українській мові існує велика кількість різних префіксів, суфіксів та закінчень, що вказують на функції слів та їх взаємозв'язок у реченні, тому їхнє положення може бути порівняно вільним.

Англійська мова відрізняється тим, що зв'язок між словами та їхні функції виражаються за допомогою їхнього порядку в реченні. Тому необхідно знати правильне місце кожного члена (компонента) в реченні, не плутати їх та не міняти члени речення місцями (особливо підмет та додаток), так як це може призвести до зміни загального змісту речення.

Українська мова

Джейн дивилася цей фільм минулої неділі.

Цей фільм дивилася Джейн минулої неділі. (від перестановки підмета на додатку не змінюється загальний зміст речення)

Англійська мова

Jane watched this movie last Sunday. – Джейн дивилася цей фільм минулої неділі.

This movie watched Jane last Sunday. – Цей фільм спостерігав за Джейн минулої неділі.

Речення англійської мови можуть бути з прямим та непрямим порядком слів.

Прямий порядок слів

Direct Word Order (прямий порядок слів) в англійській мові використовується в розповідних реченнях (стверджувальних або ж заперечних). Особливістю прямого порядку слів ϵ те, що підмет завжди стоїть перед присудковою частиною.

При прямому порядкові слів в більшості випадків дотримується наступних порядок слів у реченні:

- 1. The Subject підмет (Хто? Що?)
- 2. The Predicate присудок (Що робить? В якому стані знаходиться? Ким або чим виявляється?)
- 3. Object додаток (Кого? Чого? Що? Кому? Чому? Ким? Чим?)
- 4. Adverbial Modifier обставина (Де? Коли? Як? Куди?)

I sent you a letter yesterday. – Я відправив тобі листа вчора.

They won't go with us to the party tomorrow. – Вони не підуть з нами на вечірку завтра.

Означення не враховується в даній схемі послідовності, так як може залежати як від підмета, так і від додатка, тому в реченні може займати різні положення.

Little Jenny plays with her friends every day. – Маленька Дженні грає зі своїми друзями кожен день.

Jack buys beautiful flowers for his wife every day. – Джек купує гарні квіти для своєї дружини кожен день.

Непрямий порядок слів

Indirect Word Order (непрямий порядок слів або інверсія) — порядок слів, в якому підмет стоїть після присудка або ж певної частини присудка. Деякі типи речень потребують використання саме непрямого порядку слів.

Непрямий порядок слів використовується в більшості питальних речень.

Перед підметом ставиться тільки частина присудка (допоміжне або модальне дієслово).

Didn't you go to the cinema yesterday? – Чи ти не ходив вчора у кіно?

Would you bring me some tea, please? – Не міг би ти принести мені чаю, будь ласка?

Is Francis working in his room at the moment? – Чи працює зараз Френсіс у своєму кабінеті?

Однак якщо присудок виражений смисловим дієсловом to be (бути) або to have (мати), то вони ставляться перед підметом та не потребують допоміжних дієслів. В сучасній англійській мові смислове дієслово to have частіше використовується з допоміжним дієсловом do.

Have you a pen? – У тебе ϵ ручка?

Do you have a pen? – У тебе ϵ ручка?

Is she at home now? – Вона зараз вдома?

Непрямий порядок слів також використовується в реченнях, що починаються з there (конструкція there is / there are), де there використовується в якості вступу або формального підмета.

There is nothing funny in what I say. – Нема нічого кумедного в тому, що я кажу.

There worked a lot of people for that plant. – На тому заводі працювало багато людей.

There plays Jane with her son in the garden. – В саду грає Джейн зі своїм сином.

Непрямий порядок слів використовується в реченнях, що починаються зі слова here (ось, тут). Однак якщо підмет виражений займенником, тоді використовується прямий порядок слів.

Here is your teddy. – Ось твій ведмедик.

Here comes my sister Monica. – Ось йде моя сестра Моніка.

Here is the house where Jack lives. – Це дім, в якому живе Джек.

Here he is! – Ось він!

Here we go! – Почнемо! Поїхали!

Непрямий порядок слів зустрічається у другій частині складних речень після so (також як і) та neither (також не). В такому випадку в залежній (підрядній) частині використовується таке ж саме допоміжне дієслово, як і в головній частині.

Jack didn't know how to repair that broken car, neither did we. – Джек не знав, як відремонтувати ту розбиту машину, не знали й ми.

Most of French are good at cooking and so are you, right? – Більшість французів готують добре, й ти також, чи не так?

Непрямий порядок слів також використовується в простих окличних реченнях, що виражають побажання, напутні слова.

Be it so! – Да буде так!

May you never be sad! – Нехай ти ніколи не будеш сумувати!

May all your wishes come true! – Бажаю тобі, щоб всі твої мрії збулися!

Також непрямий порядок слів використовується для більшої виразності речення або ж для смислового підкреслення певної частини речення. Це залежить не від типу речення, а більше від бажання та намірів автора і використовується в художній літературі. Часто непрямий порядок слів вживається, коли на початок речення виноситься обставина.

Silently and attentively did the man listen to the priest. – Мовчки та уважно слухав чоловік проповідника.

In the dark wood with no paths stood and shouted two boys. – У лісі темному, без жодної стежинки, стояли та кричали два хлопчика.

Непрямий порядок слів може бути використаним, якщо на початку речення стоять обставини in vain (даремно), never (ніколи), little (зовсім не), що передають негативне значення, а також слова only (тільки), hardly (навряд чи), по sooner (одразу після) тощо. В такому випадку слід використовувати допоміжне дієслово do в необхідній формі, якщо присудок виражений смисловим, а не допоміжним або модальним дієсловом.

In vain were we trying to find Mary in the wood. – Даремно ми намагалися знайти Мері у лісі.

Never before have I seen such beautiful park. – Ніколи до цього я не бачив такого гарного парку.

Little does he think that he doesn't need our help. – Він зовсім не думає, що потребує нашої допомоги.

Непрямий порядок слів зустрічається також після слів so (так), thus (таким чином), now (зараз, тоді), then (тоді, після), що стоять на початку речення. Якщо підмет виражений займенником, то у реченні використовується прямий порядок слів.

Now was the time to attack. – Тоді настав час для нападу.

So spent he his holidays in Paris. – Так (таким чином) він провів свою відпустку в Парижі.

Thus spoke Mr. Jameson standing near the door. – Так говорив містер Джеймсон, поки він стояв біля дверей.

Непрямий порядок слів може використовуватися після прислівників, що вказують на напрямок, наприклад, in, out, down, away, up, якщо вони стоять на початку речення.

Away ran children. – Діти утекли геть.

Down fell Peter. – Пітер впав вниз.

Up flew Kate's baloon. – Кулька Кейт летить вгору.

Якщо підмет виражений займенником, то в таких реченнях використовується прямий порядок слів.

I fell down. – Я впав.

It flew away. – Воно летіло геть.

Непрямий порядок слів також вживається в умовних реченнях без сполучників, якщо присудок підрядної частини виражений дієсловами was, were, had, could або ж should. З непрямим порядком слів речення звучать емоційніше та яскравіше.

Even was Ann starving, she would never ask for money. – Навіть якщо б Енн голодувала, вона б ніколи не попросила б грошей.

I would have felt better, had I stayed at home instead of going to school. – Я б почував себе краще, якщо б залишився вдома, а не пішов до школи.

Jack wouldn't take a taxi at night to go home, could he stay at our place. – Джек не викликав би таксі увечері, щоб поїхати додому, якщо б він міг залишитися у нас.

<u>Л-ра</u>:

- 1. Учебник английского языка: Для I курса филой. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 13 16.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 12- 13.
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 11 15.

Заняття №11. Вступно-корективний курс.

Типи питань. Загальні питання та альтернативні питання.

Типи питань в англійській мові

Interrogative sentence (питальне речення) - речення, що використовується для того, щоб поставити певне питання. Для питань в англійській мові характерний непрямий поряд слів, а також питальна інтонація. В кінці питальних речень ставиться знак питання.

Do you compose music? – Ти пишеш музику?

What are Lilly and Ann doing here? – Що вони тут роблять?

Who gave you this book? – Хто дав тобі цю книгу?

В англійській мові за характером питання виділяють загальні, спеціальні, альтернативні та розділові питання. Також інколи окремо виділяють заперечні питання.

Загальні питання

General question (загальне питання) – питання, на яке можна відповісти «так» або ж «ні». Загальне питання формується за допомогою інверсії (непрямого порядку слів): допоміжні дієслова та більшість модальних (can, could, may, might, must, should, ought) дієслів ставляться перед підметом на початок речення.

May I stay? – Чи можна мені залишитися?

Did you go to Mark's party yesterday? – Ти вчора ходив на вечірку Марка?

Should we help this old lady? – Ми повинні допомогти цій літній пані?

Вибір допоміжного дієслова залежить від граматичного часу в реченні.

Do you play the piano? – Ти граєш на роялі? (Present Simple)

Are Kate and Jack working now? – Кейт та Джек працюють зараз? (Present Continuous)

Have they already finished their project? – Вони вже завершили свій проект? (Present Perfect)

Will you be free tomorrow morning? – Чи ти будеш вільний завтра вранці? (Future Simple)

Якщо присудок в реченні виражений дієсловами to be або to have в формі Present Simple або Past Simple, то ці дієслова ставляться перед підметом без використання інших допоміжних дієслів. В сучасній англійській мові для дієслова to have частіше використовується допоміжне дієслово do.

Are they students? – Вони - студенти?

Was Alice at the party yesterday? – Еліс вчора була на вечірці?

Do you have a few minutes now? – В тебе ϵ декілька хвилин зараз?

Have you a few minutes now? – В тебе ϵ декілька хвилин зараз?

Did you have a Playstation when you were a child? – В тебе в дитинстві була приставка Playstation?

Had you a Playstation when you were a child? – В тебе в дитинстві була приставка Playstation?

Загальні питання можуть бути в заперечній формі, коли частка not ставиться одразу ж після допоміжного дієслова. Такі питання виражають сумнів або подив.

Don't you know this rule? – Чи ти не знаєш це правило?

Hasn't Mike met Paul before? – Невже Майк не зустрічав до цього моменту Пола?

Aren't children supposed to be at school? – Чи діти не повинні бути в школі?

Иноді загальні питання використовуються в якості риторичних, тобто таких питань, на які немає відповідей або ж вони не важливі. Такі питання виражають певні емоції мовця. Українською мовою риторичні питання часто перекладаються за допомогою слів хіба, невже, чи (в англійській мові немає точних еквівалентів до таких слів).

Could it be true? – Хіба це може бути правдою?

Can you really understand my feelings? – Чи можеш ти справді зрозуміти мої почуття?

Альтернативні питання

Alternative question (альтернативне питання) — питання, яке дає вибір між декількома варіантами. Частини альтернативного питання з'єднуються сполучником ог (або, чи), перша частина питання вимовляється з висхідною інтонацією, а друга - з низхідною. В таких питаннях використовується непрямий порядок слів, як і в загальному питанні.

Do you want some coffee, tea or just water? – Ти хочеш каву, чай чи просто воду?

Do Mark and Daniel live in New York or in Washington? – Марк та Деніел живуть в Нью-Йорку чи Вашингтоні?

Will you buy this little black dress or those blue jeans? – Ти купиш цю маленьку чорну сукню чи ті сині джинси?

<u>Л-ра:</u>

1. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. – С. 222 – 225.

Заняття №12. Вступно-корективний курс

Числівники. Кількісні числівники.

Числівники

Числівники — це самостійна частина мови, що вказує на кількість предметів або їхній порядок. В англійському реченні числівники виступають у якості означення або іменної частини складного присудка, адже в англійській мові вони нерідко називаються кількісними прикметниками. Числівники англійської мови поділяються на кількісні та порядкові числівники.

Кількісні числівники

Кількісні числівники (cardinal numbers) вказують на кількість живих істот, предметів, явищ. Вони відповідають на питання «скільки?»

1 – one	10 – ten	19 – nineteen
2-two	11 – eleven	20 – twenty
3 – three	12 – twelve	21 – twenty-one
4 – four	13 – thirteen	22 – twenty-two
5 – five	14 – fourteen	23 – twenty-three
6 - six	15 – fifteen	24 – twenty-four
7 – seven	16 – sixteen	25 – twenty-five
8 – eight	17 – seventeen	26 – twenty-six
9 – nine	18 – eighteen	27 – twenty-seven

28 – twenty-eight	70 – seventy	1200 – one thousand
29 – twenty-nine	80 – eighty	two hundred / twelve
30 – thirty	90 – ninety	hundred
·	·	100 000 – one hundred thousand
40 – forty	100 – one hundred	
50 – fifty	200 – two hundred	1 000 000 – one million
60 – sixty	1000 – one thousand	1 000 000 000 – one billion (мільярд)

При використанні у лічбі слів сто, тисячі, мільйони тощо, до таких числівників не додається закінчення -s, що вказує на множину. Закінчення -s вживається, коли ці числівники виступають у якості іменників, що не вказують на конкретну кількість предметів, наприклад, в словосполученнях dozens of (десятки, багато), hundreds of (сотні), thousands of (тисячі) в значенні «дуже багато».

I bought twelve eggs. I hope it will be enough. – Я купила дванадцять яєць. Сподіваюсь, цього буде достатньо.

There were dozens of students from our university at this party. – Та цій вечірці були десятки студентів з нашого університету.

Two hundred dollars for this shirt is too expensive. – Двісті доларів за цю сорочку - це надто дорого.

Hundreds of people protested against new economic reforms. – Сотні людей протестували проти нових економічних реформ.

Кількісні числівники вживаються в номерах сторінок, глав, томів, аудиторій, домів, автобусів тощо. В цьому випадку такі іменники використовуються без артикля, а числівники стоять після іменників, які означують.

We stopped reading at page fifty-five (55). – Ми зупинились на п'ятдесят п'ятій сторінці.

The next lecture will be in room four five four (454). – Наступна лекція буде в чотириста п'ятдесят четвертій кімнаті.

<u>Л-ра</u>:

- 1. Учебник английского языка: Для I курса филой. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. — 3-е изд., испр. и доп. — М.: Высш. школа, 1979. - C. 13 - 16.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 12- 13.
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 11 15.

Заняття №13. Вступно-корективний курс.

Звуки в потоці мовлення. Асиміляція.

Порядкові та дробові числівники.

Асиміляція

Асиміляція — це зміни, що відбуваються внаслідок взаємодії артикуляції звуків, які належать до однієї категорії.

Аналогічно з акомодацією, асиміляція може бути також прогресивною та регресивною залежно від напряму асиміляції, тобто від того, який звук впливає на який:

відповідно попередній на наступний (у словах sandwich і grandmother під впливом [n] приголосна [d] змінюється на [n], а потім зникає зовсім, отже ['sænnwi > 'sænwi], а grandmother вимовляється ['grænmðə]), чи наступний звук впливає на попередній (у слові width і у словосполученні іn them альвеолярні [d] і [n] стають зубними перед міжзубними [θ] і [δ]).

При повній асиміляції один звук повністю ототожнюється з іншим: cupboard ['k-pbəd >'kbəd], less shy ['les'a > 'lea]; при частковій асиміляції звук уподібнюється іншому лише за певною акустичною або артикуляційною ознакою: сонанти [w, 1, r] частково оглушуються, якщо їм передують сильні глухі [p, t, k, s, f, θ], наприклад, у словах sweet [swi:t], place [pleIs], try [traI] — асиміляція за дзвінкістю — глухістю. У разі проміжної асиміляції, коли асимільована приголосна перетворюється на інший звук, що не збігається з асимілюючим звуком, як це відбувається, наприклад, у слові gooseberry ['gu:zber], де [s] у goose [gu:s] замінено на [z] під впливом [b] з berry ['berI], або у слові congress ['kŋgrəs], де [п] замінений на [ŋ] внаслідок впливу [g].

Окрім цього, можлива також взаємна асиміляція, сутність якої стає зрозумілою вже з самої назви цього виду асиміляції: наприклад, в англійському слові quick [kwlk] сонорна [w] є асимільованою до глухого вибухового приголосного [k].

Порядкові та дробові числівники

Порядкові числівники (ordinal numerals) вказують на порядок об'єктів, їх порядковий номер. Вони відповідають на питання «котрий?». Більшість порядкових числівників утворюється від кількісних за допомогою закінчення - th.

1 – first	16 – sixteenth	40 – fortieth
2 – second	17 – seventeenth	50 – fiftieth
3 – third	18 – eighteenth	60 – sixtieth
4 – fourth	19 – nineteenth	70 – seventieth
5 – fifth	20 – twentieth	80 – eightieth
6 – sixth	21 – twenty-first	90 – ninetieth
7 – seventh	22 – twenty-second	100 – hundredth
8 – eighth	23 – twenty-third	200 – two hundredth
9 – ninth	24 – twenty-fourth	1000 – thousandth
10 – tenth	25 – twenty-fifth	1200 – one thousand
11 – eleventh	26 – twenty-sixth	two hundredth
12 – twelfth	27 – twenty-seventh	100 000 – hundred thousandth
13 – thirteenth	28 – twenty-eighth	1 000 000 – millionth
14 – fourteenth	29 – twenty-ninth	1 000 000 000 -
15 – fifteenth	30 – thirtieth	billionth (мільярдний)

Іменники, перед якими стоять порядкові числівники, вживаються з означеним артиклем the.

It is the first time I see such beautiful flowers. – Вперше я бачу такі гарні квіти!

The tenth candy was too much for me. – Десята цукерка була для мене зайвою.

Matt was the hundredth customer that day so he got a present. - B той день Метт був сотим покупцем, тому він отримав подарунок.

Особливості використання числівників

Нуль

Цифра нуль в англійській мові в залежності від контексту може читатися порізному: zero, o, nil.

Нуль читається як «zero», коли нуль вживається в дробах, процентах, телефонних номерах та певних виразах.

Please, write down my phone number: three-two-four zero-zero-one six-eight-six. – Будь ласка, запишіть мій телефон: 3-2-4 0-0-1 6-8-6.

There is 0% chance that we will win. – B нас нульові шанси на те, що ми виграємо.

О (читається, як англійська буква о [əu]) використовується в позначенні років, часу, адрес, та іноді в телефонних номерах.

It happened in fourteen o seven. – Це сталося у 1407 році.

Our train leaves at thirteen o five. – Наш потяг відправляється в 13:05.

Nil використовується в рахунках спортивних матчів.

Our team won with the score three-nil. – Наша команда виграла з рахунком 3-0.

And the game is ending in a draw with a score nil-nil. Such a tough game it was! - I гра закінчується нічиєю з рахунком нуль-нуль. Яка була напружена гра!

Іноді в британському варіанті англійської мови зустрічається слово naught або ж nought «нуль», «ніщо». На даний час використання цього слова у лічбі вважається застарілим, а саме слово зустрічається в сталих виразах та фразеологізмах.

All Kate's plans came to naught. – Всі плани Кейт звелись до нуля.

That guy is naught but a worthless fool. – Той хлопець просто нікчемний дурень.

Літочислення

Роки в англійській мові позначаються кількісними числівниками. Чотиризначні роки при прочитанні умовно поділяються навпіл, і такі дві половинки читаються як два окремих числа. Однак, міленіуми (тисячоліття, наприклад, 2000-й рік) читаються тисячами. Роки, що складаються з трьох чисел, також можуть розділятися на два числа (однозначне та двозначне), або ж читатися як одне тризначне число. Роки теперішнього століття можуть читатися як звичайні чотиризначні числа.

BC – Before Christ – до Різдва Христова, до нашої ери.

AD – Anno Domini – після Різдва Христова, наша ера.

2000 BC - two thousand BC

1825 – eighteen twenty-five

1660 BC – sixteen sixty BC

1901 – nineteen o one

33 AD – thirty-three AD

2000 – two thousand

1003 – ten o three

2016 – twenty sixteen, two thousand sixteen

Дроби

Звичайні дроби (fractions) в англійській мові часто пишуться словами та через дефіс, якщо для запису чисельника або знаменника не вживається інший дефіс.

Для чисельника (numerator) використовуються кількісні числівники, а для знаменника (denominator) - порядкові числівники.

1/2 – one-half, a half (0.5)

1/100 – one-hundredth (0.01)

1/5 – one-fifth

1/1000 – one-thousandth

2/7 – two-seventh

44/73 – forty-four seventy-third

27/100 – twenty-seven hundredth

6 целых 15/19 – six and fifteen-nineteenth

Десяткові дроби (decimals) в англійській мові читаються за допомогою слова роіпт (крапка), що відділяє ціле число від десятих, після якого всі числа читаються окремо. Це правило не стосується підрахунку грошей.

0.2 – zero point two (point two)

1.05 – one point zero five

0.25 – zero point two five (point two five)

3.005 – three point zero zero five

120.85 – one hundred twenty point eight five

13.445 – thirteen point four four five

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004—С. 18—19.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 19; 22; 24; 28; 38; 65.
- 3. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 20-21.
- 4. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. С. 145 148; 322.

Заняття №14. Вступно-корективний курс.

Правила читання. Правила читання голосних

Питальні займенники.

Правила читання

Прочитання та вимова деяких букв та буквосполучень залежить від їхнього положення в слові, типу складу та сусідніх букв (точніше звуків, що передають ці букви). Спочатку вивчаючим англійську мову такі правила читання можуть здатися дещо складними для запам'ятовування, але з практикою до таких правил можна буде звертатися все рідше та рідше. Для початківців правила читання та вимови можуть здатися складними, тому, щоб полегшити вивчення англійської слід перевіряти правильну вимову нового слова за транскрипцією та запам'ятовувати вимову на слух.

Правила читання голосних

Голосні а англійській мові не завжди вимовляються так, як вони називаються в алфавіті. На це впливає положення голосного звуку в слові, тобто вид складу, який утворює цей голосний звук. Слід також зазначити, що англійські слова ніколи не закінчуються на букви І та U.

Букви А Е I О U у відкритому складі в більшості випадків читаються відповідно до їх назви в алфавіті. В такому положенні вони вимовляються як довгі голосні звуки. Слід пам'ятати, що кінцева Е, що стоїть після приголосного, ніколи не вимовляється (німа Е).

- A [eI] bake [beIk] came [keIm] paper ['peIpə]
  - [ә] в кінці слів extra ['ekstrə] agenda [ə'dʒendə] Canada ['kænədə]
- E [i:] he [hi:] eve [i:v] these [ði:z]
- I [aI] mine [maIn] spicy ['spaIsI] diving ['daIvIn]
- O [əu] go [gəu] no [nəu] pose [pəuz]
  - [u:] aбo [u] do [du:] who [hu:] woman ['wumən]
- U [juː] use [juːz] cube [kjuːb] perfume ['pɜːfjuːm]
- Y [aI] у відкритому наголошеному складі fry [fraI] sky [skaI] purify ['pjuərIfaI]
  - [I] в ненаголошеному складі diary ['daIərI] tidy ['taIdI] baby ['beIbI]

В закритому складі букви А Е І О U здебільшого читаються як короткі голосні звуки, однак вони вимовляються інакше, ніж у відкритому складі.

- A [æ] act [ækt] cat [kæt] narrow ['nærəu]
- [ə] часто в ненаголошеному положенні am [əm] account [əˈkaunt] woman [ˈwumən]
  - [a:] часто під наголосом ask [a:sk] after ['a:ftə] class [kla:s]
  - [**)**:] перед приголосними l та w all [**)**:l] small [sm**)**:l] draw [dr**)**:
  - [2] після w, wh, qu was [w2z] what [(h)w2t] quality ['kw2lət1]
- E [e] в наголошеному положенні men [men] dentist ['dent**I**st] depend [d**I**'pend]
- [ə] або ж випадає перед n even ['i:v(ə)n] happen ['hæp(ə)n] taken ['teIk(ə)n]
  - [u:] або [ju] перед w new [nju:] nephew ['nefju:] threw [θru:]
- I [I] in [In] pig [pIg] kitten ['kIt(ə)n] minister ['mInIstə]
- [aI] перед ld, nd, gn та gh wild [waIld] mind [maInd] sign [saIn] light [laIt]
  - виняток: wind [wInd], раніше також вимовлялось як [waInd]
- O [5] off [5f] mock [m2k] possible ['p2səbl]
  - [əu] перед ld та w old [əuld] sold [səuld] show [ʃəu]

- [л] під наголосом перед th або n, m + інший приголосний London ['lʌndən] comfort ['kʌmfət] mother ['mʌðə]
- [ə] або ж випадає в ненаголошеному складі, часто перед n today [tə'deI] common ['kɔmən] second ['sek(ə)nd]
- U [Λ] cup [$K\Lambda$ p] sudden [' $S\Lambda$ d(Θ)n] conduct [' $K\Lambda$ nd Λ kt]
  - [u] після b, f, p та перед sh, l bullion ['bulIən] full [ful] push [pu∫]
- Y [I] myth $[mI\theta]$ symbol ['sImb(ə)l] typical ['tIpIk(ə)l] system ['sIstəm]

Питальні займенники в англійській мові використовуються для завдання питань. Деякі з них можуть вказувати тільки людей (наприклад, "Who") а деякі на предмети і людей (наприклад, "What"). Вони не діляться на єдине і множинне число, тому мають тільки одну форму. Питальні займенники вводять т. н. спеціальні питання, на які не можна відповісти просто "так" або "ні".

Питальні займенники

Існують наступні англійські питальні займенники:

who? -xto?

whom? - кого? кому?

what? – що? який?

which? – який? котрмй?

whose? – чий?

What is her phone number? Який у неї номер телефону?

What do you want? Що вам треба?

Питальні займенники в реченні можуть виконувати функцію підмета, доповнення або присвійного займенники.

Підмет Доповнення Присвійний займенник

Займенник who відноситься до осіб і вживається без подальшого іменника або займенника. При вживанні who присудок, як правило, має форму однини.

Who is in charge here?

Хто тут головний?

Виключення складають ті випадки, коли запитувачу відомо, що відповіддю на його питання буде іменник у множині.

Who were standing there?

Хто там стояв?

Займенник whom є формою непрямого відмінка займенника who і використовується в якості питального слова у функції доповнення, особливо в офіційному стилі. У розмовній мові ці функції виконує займенник who.

Whom did you phone? (= Who did you phone?)

Кому ви дзвонили? (Перший варіант має більш формальний відтінок.)

For whom will you vote?

За кого ви будете голосувати? (Офіційна мова.)

Займенник what має два значення — "що?" і "який?". У значенні "що?" займенник what використовується окремо, в той час як у значенні "який?" займенник what входить до складу питальній групи, яка стоїть на чолі питання.

What is your name? Як вас звати?

What film are watching you? Який фільм ви дивіться?

Займенник which перекладається як "який?", "котрий?" і пропонує вибір з обмеженої кількості предметів, на відміну від займенника what, яке вимагає, швидше, характеристик, або ж пропонує вибір з необмеженої кількості, заздалегідь не визначеного.

Which jumper do you like? Який джемпер вам подобається? (Мається на увазі, якийсь один з декількох представлених.)

What jumpers do you like? Які джемпери вам подобаються? (Мається на увазі взагалі, щодо розмальовки, моделі, і т. п.)

Займенник whose — "чий?" у реченні виконує функції присвійних займенників, висловлюючи приналежність. І може вживатися безпосередньо перед іменником, до якого належить, або використовуватися самостійно, без наступного іменника, аналогічно абсолютної форми присвійних займенників.

Whose car did you drive in? На чиїй машині ви їхали?

Whose is this book? Чия це книга?

Л-ра:

- 1. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. C. 57 58; 52 53.
- 2. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих

навчальних закладів. – Книга І: Навч. посібник. – Англ. Мовою. – Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 – С. 339 – 347.

3. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. — С. 222 — 225.

Заняття №15. Вступно-корективний курс

Розділові та спеціальні питання.

Спеціальні питання

Special question (спеціальне питання) – вид питання, який використовується для отримання додаткової конкретної інформації, з'ясування певного факту або обставини. На спеціальні питання не можна дати відповідь тільки «так» або «ні».

What was that? – Що це було?

Where are we going now? – Куди ми зараз йдемо?

How can I buy books on the Internet? – Як я можу купити книги в Інтернеті?

Спеціальні питання завжди починаються з певного питального слова, що вказує на те, яка саме інформація необхідна. Після питального слова вживається такий самий порядок слів, що й в загальному питанні.

Where has Janice been? – Де була Дженіс?

What are we doing tonight? – Що ми робимо сьогодні ввечері?

How do you say it in English? – Як ти кажеш це англійською?

Однак якщо питальне слово ϵ підметом в реченні або ж означенням до підмета, то в таких питаннях використовується тільки прямий порядок слів (так як питальне слово завжди стоїть на першому місці).

What is in your hand? – Що у тебе в руці?

Who told you such a joke? – Хто тобі розповів такий жарт?

Whose bag is on my chair? – Чия це сумка на моєму стільці?

Якщо питання відноситься до прийменникового додатку або обставини з прийменником, то часто прийменник виноситься в кінець речення.

What are you talking about? – Про що ти говориш?

Who are you chatting with? -3 ким ти розмовляєш?

What house do you live in? – В якому будинку ти живеш?

Розділові питання

Disjunctive question (розділове питання) — особливий вид питань, що складається з розповідного речення (стверджувального або ж заперечного) та короткого загального питання. В питальній частині використовується те ж допоміжне або модальне дієслово, що й в розповідній частині, або ж те, що необхідно використовувати для утворення питання для головної частини. Такі питання потребують відповіді «так» або ж «ні».

Якщо розділове питання починається зі стверджувальної частини, то питальна частина буде обов'язково в заперечній формі.

Claus can swim, can't he? – Клаус вміє плавати, чи не так?

You play the piano, don't you? – Ти граєш на роялі, правда?

Children have already done your homework, haven't they? – Діти вже виконали своє домашнє завдання, чи не так?

Якщо розділове питання починається з розповідної частини в заперечній формі, то питальна частина буде стояти обов'язково в стверджувальній формі.

Kate isn't sad, is she? – Кейт не сумна, чи не так?

You didn't know this, did you? – Ти цього не знав, правда?

We won't go to the seaside next weekend, will we? – Ми не поїдемо до моря на наступних вихідних, так?

В питальній частині такого питання в якості підмета завжди використовуються займенники, що дублюють підмет головної розповідної частини.

Mum is mad, isn't she? – Мама розлючена, так?

They will do this job, won't they? – Вони виконають цю роботу, чи не так?

Your dog doesn't want to play, does it? – Твій собака не хоче грати, чи не так?

Л-ра:

- 1. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. C. 57 58; 52 53.
- 2. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 339 347.

3. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», $2000.-C.\ 222-225.$

Заняття № 16. Вступно-корективний курс. АМКР.

Заняття №17. Вступно-корективний курс.

Редукція. Вимова частки то перед інфінітивом. Правила читання голосних.

Читання прийменника та займенника в кінці речення.

Linking /r/.

Редукція голосних

У ненаголошеному положенні голосні звуки вимовляються по-іншому, ніж у наголошеному складі. Вони редукуються, тобто змінюють своє звучання, довготу, а іноді зовсім не вимовляються.

1) Голосні е, і, у у ненаголошеному складі читаються [і].

Наприклад: funny ['f∆ni], rocket ['rkit],

2) Голосні а, о, и у ненаголошеному складі читаються [ә].

Наприклад: data ['deitə], album ['aelbəm], common ['kmən].

- 3) Будь-яка голосна у сполученні з -r у ненаголошеному складі читається [ə]. Наприклад: doctor ['dktə], farmer ['fαmə].
- 4) Якщо ненаголошений склад закінчується на -n або -l, то голосна перед ними не читається взагалі. Наприклад:cotton [ktn], pencil [pensl].

5) Букви і, а в кінці слів у складах -ive, -age, -ade, -ace, -ate читаються [i]. Наприклад: restive ['restiv], village ['vilid3], comrade ['kmrid], menace ['menis], climate ['klaimit].

Правила читання голосних

Букви A Е I О U перед приголосним R після якого не вживається інший голосний, читаються як довгі голосні. В британському варіанті англійської мови в таких слова звук R майже не вимовляється, а в американській англійській може вимовлятися.

- AR [a:] bar [ba:] charge [tfa:dʒ] marvelous ['ma:v(ə)ləs]
- ER [3:] her [h3:] term [t3:m] person ['p3:s($\mathfrak{p}$)n]
- IR, UR [3:] firm [f3:m] girlish ['g3:lI] curly ['k3:lI]
- YR [ər] зустрічається тільки в одному слові Byrd [bərd]
- OR [**ɔ**:] під наголосом or [**ɔ**:] sort [s**ɔ**:t] shortage ['**ʃɔ**:t**ɪdʒ**]
- [ә] в ненаголошеному складі, часто в кінці слова forgive [fəˈgɪv] monitor [ˈmɔnɪtə] collector [kəˈlektə]

Коли після сполучення голосного та R вживається інша голосна, наприклад, німа Е в кінці слова, то вимова голосних змінюється. За нормами британської англійської перед німою кінцевою Е приголосний R не вимовляється.

- A [&a] care [k&a] daring ['d&arIn] Mary ['m&arI]
  - [Iə] zero ['zIərəu] here [hIə] era ['Iərə]
  - [ϵ ə] there [ϵ ə] where [ϵ ə]

[3:] (виняток) were [w3:]

I, Y [aIə] ado [aI] fire ['faIə] ironic [aI'ronik] tyre ['taIə]

O [D:] more [mD:] boring ['bD:rIn] oral ['D:r(φ)l]

[uə] (окрім слова bury [beri]) sure [ʃuə] plural ['pluər(ə)l] during ['djuərIŋ]

Л-ра:

- 1. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 29-30.
- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 74; 84.
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 21 25.

Заняття №18. Вступно-корективний курс.

Поняття синтагми. Синтагматичне членування речення.

Ритм. Прийменники з займенниками.

Прийменники з займенниками

Відності займенники в реченні можуть служити у якості додатка і вживатися з прийменниками. В підрядних реченнях з займенниками who (хто) и that (що, який, котрий) прийменники ставляться в кінці підрядного речення і ніколи перед самими займенниками.

The name of the guy who you should talk to is Peter. – Ім'я хлопця, з яким тобі треба поговорити, – Пітер.

There are some toys that your child can play with. – Там ϵ декілька іграшок, з якими може погратися твоя дитина.

В підрядних реченнях з займенниками whom (кого), whose (чий) и which (котрий) прийменники можуть стояти як в кінці підрядного речення, так і перед самими займенниками. Коли прийменник стоїть перед займенником, таке речення звучить формальніше, офіційно.

You are the only one to whom I can speak. – Ти єдиний, з ким я можу говорити. (формальний варіант)

You are the only one whom I can speak to. – Ти ϵ диний, з ким я можу говорити. (розмовний варіант)

This is Mr. Peterson, in whose house I live. – Це містер Пітерсон, в домі якого я живу.

This is Mr. Peterson, whose house I live in. – Це містер Пітерсон, в домі якого я живу.

Victoria's Peak is the highest point in Hong Kong, from which you can see the whole city. – Пік Вікторія - найвища точка Гонконгу, з якої можна побачити все місто.

Victoria's Peak is the highest point in Hong Kong, which you can see the whole city from. – Пік Вікторія - найвища точка Гонконгу, з якої можна побачити все місто.

Поняття синтагми. Синтагматичне членування речення

Синтагма (смислова група) – це слово, або граматично та інтонаційно-ритмічно оформлене мінімальне смислове об'єднання слів у реченні (тобто таке об'єднання, котре далі вже не поділяється без змінення чи порушення смислового зв'язку між словами або словосполученнями відповідного речення).

Кожна смислова група має певні інтонаційні особливості. Якщо розглядаються саме вони, то така смислова група називається інтонаційною.

Для описання інтонації використовується термін тональна одиниця. Вона представляє собою певну інтонаційну модель, іншими словами, практичну реалізацію всіх інтонаційних компонентів: мелодики, словесного наголосу, ритму, темпу.

Наголошене слово, що є найважливішим у смисловому значенні висловлювання (тобто його семантичний центр), називається ядром і володіє відчутною зміною своєї мелодики. Мелодика цього слова (дуже часто це — останнє слово в тональній одиниці) може падати, підніматись, або змінювати свій рух спочатку в одному напрямку, а потім іншому.

Зміна мелодики найбільш важливого з семантичної точки зору слова називається ядерним тоном. Інші слова в реченні, які також важливі зі смислової точки зору, наголошені, але їх мелодика залишається незмінною.

Перед ядром і після нього можуть стояти наголошені та ненаголошені склади. Наголошені склади, разом із проміжними ненаголошеними складами, які стоять перед ядром, формують шкалу тональної одиниці.

При записі інтонації на шкалі використовують наступні умовні знаки:

Дві паралельні прямі позначають верхню та нижню межі голосового діапазону, між цими прямими розташовуються позначення, що відповідають наголошеним та ненаголошеним складам фрази.

Тире позначає наголошений склад:

Крапка позначає ненаголошений склад:

Дві паралельні вертикальні прямі позначають кінець синтагми, що виражає закінчену думку (наприклад, закінчене речення)

Л-ра:

- 1. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 63 64.
- 2. http://www.native-english.ru/pronounce/rhythmical
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004—С. 37.
- 4. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. С. 158 159; 325.
- 5. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for elementary students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 114 115..
- 6. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 162 163.

Заняття №19. Вступно-корективний курс.

Типи тонів. Тренувальні вправи.

The Present Continuous Tense: утворення, значення та вживання.

Типи тонів

Не всі наголошені склади є рівноцінно значущими. Один із складів важливіший, ніж інші, й формує ядро або центральний пункт інтонаційного рисунка. Формально, ядро можна описати як сильно наголошений склад, котрий зазвичай є останнім наголошеним складом інтонаційного рисунка й позначає суттєву зміну напрямку мелодики / тону, тобто коли тон рухається чітко вгору чи вниз. Ядерний тон — одна з найважливіших частин інтонаційного рисунка, без якого останній не може існувати. Підходи до класифікації ядерних тонів, здійснені різними вченими, варіюються. Фонетисти виділяють від 4 до 12 ядерних тонів, однак більшість із них відносять низький низхідний, низький висхідний, високий висхідний, низхідно-висхідний та висхіднонизхідний тони до найбільш уживаних. Зазначені вище тони називаються кінетичними (висота голосу змінюється в тому чи іншому напрямку під час тривалості всього тону), на відміну від статичних тонів (висота голосу залишається незмінною протягом усієї тривалості тону).

The Present Continuous Tense

Ствердження	Заперечення	Питання
I am working now.	I'm not working now.	Am I working now?
Я працюю зараз.	Я не працюю зараз.	Я зараз працюю?
We are working now. Ми працюємо зараз.	We aren't working now. Ми не працюємо зараз.	Are we working now? Чи ми працюємо зараз?
She is working now.	She isn't working now.	Is she working now?
Вона працює зараз.	Вона не працює зараз.	Чи вона зараз працює?

Використання Present Continuous

Дії, що відбуваються зараз

Present Continuous використовується для вираження певної дії, що відбувається прямо зараз, в момент говоріння. Також Present Continuous вказує на одночасні дії, що відбуваються саме в цей момент.

He's playing the piano now. – Він зараз грає на піаніно.

I'm washing my clothes at the moment. – Я перу свій одяг в цей момент.

They're repairing the car right now. – Вони ремонтують машину прямо зараз.

I'm working and Ann is cooking now. – Я працюю зараз, а Енн займається приготуванням їжі.

Дії around now

Present Continuous використовується для вираження тимчасової дії, що відбувається не в даний момент часу, а загалом в найближчий часовий проміжок – «around now» (приблизно в цей час).

She's preparing for her next week exam. – Вона готується до екзамену, що буде на наступному тижні. (Вона, можливо, не готується до нього прямо зараз, але готувалася та буде до нього готуватися скоро, найближчим часом)

My brother is looking for a job these days. – Мій брат зараз шукає роботу. (Не факт, що він зайнятий пошуками прямо зараз, але загалом, він шукає роботу)

I'm waiting for the parcel coming soon. — Я чекаю на пакунок, що скоро прийде. (Я чекаю на нього загалом, не в цей конкретний момент)

Плани на найближче майбутнє

За допомогою Present Continuous виражаються дії, що були заплановані на найближче майбутнє, особливо якщо час та місце виконання дії заздалегідь відомі та сплановані.

They're moving to Kyiv next Monday. – Вони переїжджають до Києва наступного понеділка.

I'm going to the seaside this evening. - Я їду на море сьогодні ввечері.

Kate and I are playing our new concert tonight. – Сьогодні ввечері ми з Кейт граємо наш новий концерт.

Обставини, що змінюються

Present Continuous використовується для вираження ситуацій, що розвиваються або змінюються, тобто для вираження певних тенденцій.

More men are taking paternity leave nowadays. – В наш час все більше чоловіків беруть декретну відпустку.

This tree is growing so fast. – Це дерево росте так швидко.

The weather is changing so unexpectedly these days. – Останнім часом погода змінюється так неочікувано.

Негативние ставлення до дій

Ми можемо використовувати Present Continuous для вираження свого ставлення до дій, що відбуваються постійно, або характеру певної людини, коли вони визивають в нас гнів (anger), роздратування (irritation) або вони нам докучають (annoy). Часто в таких реченнях використовуються слова always (завжди), constantly (постійно, без упину), continually (безперервно).

You're always interrupting me when I'm trying to tell this story. – Ти постійно мене перебиваєш, коли я намагаюсь розповісти цю історію.

He's constantly losing our keys on the vocation. – На відпочинку він постійно губить наші ключі.

I'm always getting ill after this ice-cream. – Я постійно хворію після цього морозива.

Маркери часу

Present Continuous використовується з певними словами та виразами, що вказують на певний відомий момент або проміжок часу, в який відбувається дія.

now – зараз this evening – цього вечора

right now – прямо зараз this afternoon – сьогодні після обіду

still – все ще today – сьогодні (удень)

currently – тепер, в цей час tonight – сьогодні (ввечері)

at the moment – в цей момент these days – на днях

at present – в теперішній час nowadays – в наші дні

this morning – цього ранку, цим ранком

<u>Л-ра:</u>

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 26 — 32.

- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 22 24.
- 3. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 2-3.

Заняття №20. Вступно-корективний курс.

Низький падаючий тон в реченні.

The Present Simple Tense: утворення, значення та вживання.

Низький падаючий тон в реченні

Англійський the Low Fall (низький низхідний) в ядрі починається дещо вище, ніж середня шкала, і зазвичай сягає найнижчого рівня тону. Графічно він представлений опущеною донизу кривою на тонограмі, а його позначкою в . The Low Fall вживається у спокійному, емоційно незабарвленому тексті ϵ флегматичнобайдужих мовленні, висловлюваннях, a також нада€ відтінку нейтральної, спокійної закінченості, висловлюванню МОВЦЯ визначеності й рішучості. Фрази, в яких ужито даний ядерний тон, звучать категорично, спокійно, нейтрально, завершено.

Present Simple

Ствердження	Заперечення	Питання
I work every day.	I don't work every day.	Do you work every day?
Я працюю кожного дня.	Я не працюю кожного дня.	Чи працюєш ти кожного дня?

Ствердження Заперечення Питання

He works every day. He doesn't work every day. Does he work every day?

Він працює кожного дня. Він не працює кожного дня. Він працює кожного дня?

Використання Present Simple

Загальні ствердження

Present Simple використовується для вираження певного факту або інформації, що не зв'язана з певним часовим проміжком, а ϵ актуальними загалом. Часто це чиїсь звички або вподобання.

He likes to be in the focus of attention. – Йому подобається бути в центрі уваги.

Do you prefer red wine or white wine? – Ви віддаєте перевагу червоному або білому вину?

What do you think about online dating? – Що ви думаєте про знайомства в Інтернеті?

Загальновідомі факти

Present Simple використовується для опису загальновідомих істин, наукових фактів, явищ природи, того, що за думкою мовця завжди ϵ незмінним.

The Earth revolves around the Sun. – Земля обертається навколо Сонця.

Snow consists of water. – Сніг складається з води.

At what temperature does water freeze? – 3a якою температурою 3aмер3aє вода?

Дії, що регулярно повторюються

Present Simple використовується для вираження дій, що регулярно відбуваються або часто повторюються. Часто це звички або щоденний розклад людини.

I wake up at 6:15 a.m. – Я прокидаюсь о 6:15 ранку (регулярно, кожного дня).

He runs 10 kilometers every morning. – Він пробігає 10 км кожного ранку.

When does she usually come home? – Коли вона звичайно приходить додому?

Розклад та домовленості

Present Simple використовується для вираження розкладу чогось (потягів, автобусів, телепрограм тощо), а також певної чіткої домовленості про зустріч (побачення, збори, візит до лікаря), навіть якщо мається на увазі виконання дії в майбутньому часі.

The train leaves at 7 o'clock. – Потяг відправляється о сьомій годині.

Let's meet under the big tree. – Давай зустрінемося під великим деревом.

He has a meeting with the doctor in two hours. - В нього зустріч з лікарем через дві години.

Does the next flight is at 9 o'clock tomorrow morning? – Наступний літак вилітає завтра о дев'ятій годині ранку?

Інструкції

Present Simple використовується в інструкціях, вказівках, рецептах тощо. В цьому випадку Present Simple має відтінок наказового способу.

Push the button to turn on the TV. – Натисни на кнопку, щоб увімкнути телевізор.

The water is deep here, so don't fall in! – Тут глибоко, тому не впади у воду!

Use a capital letter at the beginning of names. – Використовуйте заголовну літеру на початку імен.

Take one chicken breast fillet and gratinate it at 200 degrees Centigrade. – Візьміть одне куряче філе та запікайте його до рум'яної скоринки при 200 градусах за Цельсієм.

Коментарі

Present Simple використовується для зображення або опису послідовних дій, що відбуваються в цей момент, наприклад, в спортивних оглядах, коментування новин, матчів, переказі історій тощо.

Fewhard advances the puck and freezes it. – Φ 'югард веде шайбу та затримує її в своїй зоні.

Saltan intercepts the pass and makes unbelievable goals-kick. – Салтан перехоплює м'яч та робить неймовірний удар від воріт.

Semmy runs and outstrips her main contender. – Семмі біжить та обганяє свою головну суперницю.

3 "нетривалими" дієсловами

Present Simple використовується з дієсловами, що вказують не на дію, а скоріше на певний стан, в якому перебуває особа або предмет в даний момент часу.

Do you see me? – Ти бачиш мене?

She feels sad. – Їй сумно.

She appears confused. – Вона виглядає розгубленою.

They don't need help right now. – Вони не потребують допомоги зараз.

В заголовках

Present Simple використовується в заголовках газет, книг, а також в новинах та інформаційних повідомленнях для скорочення кількості символів та економії місця.

What happens when you quit smoking? – Що відбувається, коли ви кидаєте палити?

Northern Ireland teenager sues Facebook over her nude photo. – Підліток з Північної Ірландії судиться з Фейсбуком через публікації її фото в оголеному вигляді.

Rio Paralympics 2016: Dame Sarah Storey wins 12th Paralympic gold medal. – Параолімпійські ігри в Ріо 2016: Дейм Сара Сторі виграла дванадцяту параолімпійську золоту медаль.

Маркери часу

Present Simple може вживатися з певними словами та виразами, що вказують як часто відбувається або не відбувається певна дія.

always — завжди	every day – кожного дня, щодня,
often – часто	кожний день
usually — звичайно	every week – кожного тижня, щотижня, кожний тиждень
regularly – постійно, регулярно	every month – кожного місяця,
from time to time – час від часу	щомісяця, кожний місяць
sometimes – інколи	every year – кожного роки, щороку, кожний рік
seldom – зрідка, подеколи	•
	at the weekend – на вихідних

at weekends – по вихідним

rarely – рідко

never – ніколи

at 7 o'clock – о 7-й годині (в розкладах)

four times a month – чотири рази на місяць

twice a week – два рази (двічі) на тиждень

on Mondays – по понеділкам

three times a week – три рази (тричі)

on Sundays – по суботам

на тиждень

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004—С. 32—33.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 21.
- 3. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 43 44.
- 4. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 4-5.

Заняття №21. Вступно-корективний курс

Правила читання голосних.

Правила читання голосних

Буквосполучення голосних в англійській мові, якщо вони відносяться до одного складу мають свої окремі правила вимови, що можуть відрізнятися від вимови голосних окремо. В такому випадку слід відрізняти сполучення букв у межах одного складу та збіг таких букв на стику різних складів, так як від цього залежить причитання слова.

AI, AY [eI] rain [reIn] claim [kleIm] always ['D:lweIz]

[٤ə] перед r (сполучення air, a також aer) pair [p٤ə] eclair [eӀ'kl٤ə] aerial ['٤ərɪəl]

- AU [D:] auto ['D:tou] fault [fD:lt] daughter ['dD:to]
- EA [i:] tea [ti:] meat [mi:t] teaser ['ti:zə]

винятки: break [breik] breakfast [brekfəst]

[e] перед d, th, lth, sure, sant head [hed] feather ['feðə] wealthy ['wel θ I] pleasure ['ple3ə]

виняток: bead [bi:d] read [ri:d] lead [led] или [li:d]

EAR [Iə] в більшості випадків ear [Iə] nuclear ['njuːklIə] clearance ['klIər(ə)n(t)s]

- [\$\pi] wear [w\$\pi] bear [b\$\pi] pear [p\$\pi] swear [sw\$\pi]
- [3:] ear + приголосний learn [l3:n] search [s3:t $\int$] earth [3: θ]

EE [i:] see [si:] between [bI'twi:n] employee [,ImploI'i:]

[Iə] у сполученні eer beer [bIə] career [kəˈrIə] cheerful [ˈʧIəf(ə)l]

EI, EY [eI] в наголошеному складі eight [eIt] weight [weIt] they [ðeI]

[iː], [i] в ненаголошеному складі або в наголошеному перед німою «Е» foreign ['fɔrɪn] receive [rɪ'siːv] money ['mʌnɪ] jersey ['dʒ3:zɪ]

EU, EAU [ju] afo [ju:] feudal ['fju:d(ə)l] neutral ['nju:tr(ə)l] beauty ['bju:tɪ]

[juə] або [ʊə] у сполученні eur euro ['juərəu] eureka [ju(ə)'riːkə] pleural ['plʊə.rəl]

[aI] в кінці односкладових слів або перед закінченням -s, -d lie [laI] tie [taI] fried [fraId]

skies [skaIz]

- [i:] chief [tfi:f] piece [pi:s] field [fi:ld]
- IO [jə] або [iə] (в основному разом з приголосною n ion) opinion [ə'pInjən] companion [kəm'pænjən] million ['mIljən]
- [ə] або майже не вимовляється перед n після c, g, s, t, sh, ch suspicion [səˈspɪʃ(ə)n] religion [rɪˈlɪdʒ(ə)n] illusion [ɪˈluːʒ(ə)n] invitation [ˌɪnvɪˈteɪʃ(ə)n] fashion [ˈfæʃ(ə)n] falchion [ˈfɔːltʃ(ə)n]
- OA [əu] boat [bəut] road [rəud] goal [gəul]
  - [**)**:] перед r roar [r**)**:] soar [s**)**:] board [b**)**:d]

- OE [au] toe [tau] sloe [slau] poet ['pauIt]
- OI, OY [DI] noise [nDIZ] voice [vDIS] employ [Im'plDI]
- OO [uː] або [u] в закритому складі zoo [zuː] took [tuk] moose [muːs]
  - [Э:] перед r door [dЭ:] poor [pЭ:], [puə] floor [flЭ:]
- OU [au] в наголошеному складі bound [baund] found [faund] loud [laud]
- [ə] в ненаголошеному складі fabulous [ˈfæbjələs] moustache [məˈstaːʃ] humour [ˈhjuːmə]
  - [Э:] перед ght ought [Э:t] bought [bЭ:t] fought [fЭ:t]

Л-ра:

- 1. Учебник английского языка: Для I курса филой. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. С. 13 16.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 12- 13.
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 11 15.

Заняття №22. Вступно-корективний курс.

Низький висхідний тон. Правила читання приголосних

Низький висхідний тон

Тhe Low Rise (низький висхідний), починається з найнижчого рівня та досягає середньої висоти звучання (у випадку, якщо його вжито на ядрі). У даний тон закладено відчуття незавершеності думки, вагання. Фрази, в котрих його вживають, звучать не категорично, здивовано, заспокійливо та можуть вказувати на те, що розмова продовжуватиметься. The Low Rise вживається: а) у розповідних реченнях для вираження докору, іронії, вибачення, задоволення, невпевненості, прохання, звертання; б) у загальних питаннях (загальне питання починається з допоміжного, або модального дієслова, яке в цьому випадку звичайно має фразовий наголос і вимовляється за повною формою вимови).

Правила читання приголосних

Найбільш поширені випадки, коли англійські приголосні вимовляються не так, як називаються в алфавіті.

- B не вимовляється в буквосполученнях mb, bt в межах одного складу lamb [læm] debt [det] doubt [daut]
- C [k] call [kɔ:l] creature ['kri:tʃə] cucumber ['kju:kʌmbə]
  - [k] в буквосполученні ck nock [n**ɔ**k] shock [ʃ**ɔ**k] quick [kw**ɪ**k]
- [k] у сполученні ch в словах грецького походження Christ [kra**I**st] school [sku:l] archeology [.a:k**I**'ɔlədʒɪ]
  - [tʃ] в буквосполученні ch arch [a:tʃ] church [tʃ3:tʃ] cheer [tʃ1ə]

- [ ] у сполученні ch в словах французького походження moustache [məˈstaːʃ] champagne [ʃæmˈpeɪn] parachute [ˈpærəʃuːt]
  - [s] перед буквами e, i, y cell [sel] cinema ['sInəmə] cyber ['saIbə]
- $[\int]$ в буквосполученнях -cion, -cial, -cian, -cean, -cient suspicion [sə'spi](ə)n] ocean ['əu](ə)n] proficient [pra'fi](a)nt]
- D не вимовляється у сполученнях nd, рідше dn в складених словах sandwich ['sænwɪdʒ] Wednesday ['wenzdeɪ] handkerchief ['hænkətʃɪf]
- G [g] gun [g Λ n] goose [gu:s] garlic ['g α :l**I**k]
- [g] в деяких словах перед e, i, y, як виняток give [gIv] get [get] foggy ['fЭgI]
- [dʒ] перед e, i, y gin [dʒIn] genius ['dʒiːnIəs] gymnasium [dʒIm'neIzIəm] не вимовляється в сполученнях gn, gh foreign ['fɔrIn] champagne [ʃæm'peIn] light [laIt]
- [f] як виняток в буквосполученні gh, часто в кінці слів laugh [laːf] cough [kɔf] draught [draːft] rough [rʌf] tough [tʌf] enough [ɪˈnʌf] ghost [gəust]
- H не вимовляється в деяких словах, у буквосполученні gh hour [auə] exhaust [Ig'zɔ:st] halleluiah [ˌhælɪ'lu:jə]
- K не вимовляється у сполученні kn knot [nɔt] knife [naɪf] knowledge ['nɔlɪdʒ]

L не вимовляється в сполученнях -alf, -alk, -alm, -ould (у межах одного складу) talk [tɔ:k] half [ha:f] would [wud]

виняток: mould [məuld]

- N не вимовляється у сполученні mn в межах одного складу limn [lɪm] autumn ['ɔ:təm] column ['kɔləm]
- P [f] в буквосполученні ph photo ['fəutəu] physics ['fɪzɪks] sphere [sfɪə] р не вимовляється в сполученні ps на початку слова psalm [saːm] pseudo ['sju:deu] psychiatry [saɪ'kaɪətrɪ]
- Q [kw] у сполученні qu quality ['kwɔlətɪ] quick [kwɪk] quest [kwest]
- [k] у сполученні que в кінці слова в словах французького походження technique [tek'ni:k] mystique [m**I**'sti:k] plastique [pla'sti:k]
- R за нормами британської англійської мови буква r не вимовляється в кінці слова, перед німою е або іншими приголосними саг [ka:] care [kε] cart [ka:t]
- S [z] в позиції між голосними user ['juːzə] cause [kɔːz] rise [raɪz]
- [ʃ] в буквосполученні sh show [ʃəu] shame [ʃeIm] marshmallow [,maːʃ'mæləu]
- [∫] в буквосполученнях sure, sion після приголосних assure [əˈʃuə] impression [Imˈpreʃ(ə)n] compulsion [kəmˈpʌlʃ(ə)n]

- [3] у сполученні sure, sion після голосних leisure ['leʒə] division [dɪ'vɪʒ(ə)n] conclusion [kən'klu:ʒ(ə)n]
- T не читається в кінці деяких слів французького походження ballet ['bæleɪ] croissant ['krwa:sa:ŋ] bouquet [bu'keɪ]
- [ð] в буквосполученні th між або перед голосними (здебільшого в займенниках) the [ði:] other ['лðə] father ['fa:ðə]
- $[\theta]$ в буквосполученні th після приголосних або в кінці слова, на початку інших слів filth [fIl θ] twentieth ['twentII θ] theatre [' θ Iətə]
- [∫] в буквосполученнях tion, tial, tient після голосних population [ˌpɔpjə'leɪ∫(ə)n] initial [ɪ'nɪ∫(ə)l] patient ['peɪ∫(ə)nt]
- [tʃ] у сполученні stion question ['kwestʃən] suggestion [səˈdʒestʃ(ə)n] exhaustion [ɪgˈzɔːstʃ(ə)n]
- [tf] в буквосполученнях ture, tural, tury в кінці слова culture ['kʌltfə] natural [nætʃ(ə)r(ə)l] century ['sentʃ(ə)rI]
- W не вимовляється в буквосполученні wr wring [rIŋ] wreck [rek] wrong [rJŋ]
- не вимовляється в кінці слова в сполученнях aw, ow, ew raw [rɔː] flow [fləu] Jew [dʒuː]
  - [h] в буквосполученні who who [huː] whom [huːm] whose [huːz]

Y [j] якщо у вживається в якості приголосного на початку складу перед голосним звуком yeah [jeə] yellow ['jeləu] beyond [bI'jond]

Z [3] перед буквосполученням ure (зустрічається рідко) seizure ['si:3ə] azure ['æ3ə]

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 32 33.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. C. 21 22.
- 3. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 56 57.
- 4. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 6-11.

Заняття №23. Вступно-корективний курс.

Високий падаючий тон.

The Past Simple Tense: утворення, значення та вживання. Неправильні дієслова.

Високий падаючий тон

The High Fall (високий низхідний) в англійській мові в ядрі починається дуже високо й зазвичай досягає найнижчого рівня. Цей ядерний тон забезпечує високий ступінь виділення поданої інформації, використовується в емоційно забарвленому мовленні, (особливо при запереченні, протиставленні), коли необхідно привернути увагу слухача до визначеного слова. У слові, на якому мовець хоче наголосити, падіння тону починається з більш високого рівня, ніж у звичайному, не емфатичному мовленні. При цьому решта слів синтагми вимовляється із звичайними наголосами або частковою чи повною втратою наголосу взагалі. Позначкою в тексті для the High Fall ϵ .

Використання цього тону додає відтінку особистого ставлення, зацікавленості та теплоти до рис, котрі характеризують the Low Fall. The High Fall звучить жваво і зацікавлено, окрім цього, він може бути дуже емоційним та дружнім.

Past Simple

Ствердження	Заперечення	Питання
I worked yesterday.	I didn't work yesterday.	Did you work yesterday?
Я працював вчора.	Я не працював вчора.	Ти працював вчора?

Використання Past Simple

Нетривалі дії в конкретний момент у минулому

Past Simple використовується для вираження нетривалих дій, коли відомий неточний час у минулому, в який ця дія відбувалася. Навіть якщо мовець й не зазначив певний час, то він (цей час) все одно мається на увазі.

She worked abroad 2 years ago. – Вона працювала за кордоном два роки тому.

Harry wrote a lot of letters in 2011. – Гаррі написав багато листів в 2011 році.

I met my old friend yesterday. – Вчора я зустрів свого старого друга.

Дії, що завершилися в минулому

Past Simple використовується для вираження дій, що завершилися в минулому та не мають відношення (видимих результатів) у теперішньому. Така дія могла буди одноразовою, повторюваною, нетривалою, або ж навпаки могла тривати певний проміжок часу, але її тривалість неважлива.

He was a famous singer. – Він був відомим співаком. (Він більше не співа ϵ)

This man once won a medal. – Цей чоловік одного разу виграв медаль.

She worked abroad for 20 years. – Вона працювала за кордоном двадцять років. (Вона більше не працює за кордоном)

Дії, що не можуть більше повторитися

Past Simple використовується також для опису дій, що відбулися одного разу в минулому і більше не можуть повторитися в теперішньому або у майбутньому через певні обставини.

Mary won a Math medal when she was a schoolgirl. – Мері виграла медаль з математики, коли була школяркою. (Вона не може більше виграти медаль з математики, адже вона більше не школярка)

My grandmother once sang with Freddie Mercury. – Одного разу моя бабуся співала з Фредді Мерк'юрі. (Вона більше не може співати з ним, його немає в живих.)

Послідовні дії у минулому

Past Simple вживається для перерахування декількох дій у минулому, що відбувалися послідовно, одна за одною.

She entered the room and screamed. – Вона зайшла до кімнати та закричала.

I woke up, washed my face and brushed my teeth. – Я прокинувся, умився та почистив зуби.

He closed the door, put the key into the pocket and caught the taxi. – Він закрив двері, поклав ключі в карман й спіймав таксі.

Для вираження декількох дій, що відбувалися та тривали одночасно, використовується час Past Continuous.

Ann was cleaning the house while Mark was washing their car. – Енн прибирала в будинку тоді, коли Марк мив їхню машину.

Kate was drawing and Paul was doing his hometask. – Кейт малювала, а Пол виконував своє домашнє завдання.

Маркери часу

Past Simple використовується, якщо на питання «коли це сталося?» можна дати чітку, але неточну відповідь про час дії. Якщо час, в який відбувалася дія, невідомий, й дія має результати в теперішньому часі, тоді використовується час з групи Perfect. Якщо відомий точний момент часу, в який протікала або відбувалася певна дія, то використовується Past Continuous.

last month — минулого місяця

the day before yesterday — позавчора
last year — минулого року, в минулому році
just now — тільки-но
last decade — минулого десятиріччя
the other day — на днях

last century – минулого сторіччя, в last week – минулого тижня минулому сторіччі

an hour ago – годину тому назад

in 1992 – в 1992 році

three hours ago – три години назад

at 6 o'clock – в 6 годин

two weeks ago – два тижня назад

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 32 33.
- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 70 72.
- 3. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 22 23.

Заняття №24. Вступно-корективний курс

Транскрибування тексту. Артикль.

Артикль

В англійській мові слова, що однаково вимовляються або пишуться, можуть належати до різних частин мови і мати різне значення. Артикль — це особлива частка, це службова частина мови, що вживається з іменниками, вказує на їх визначеність або невизначеність та допомагає відрізняти їх від дієслів, прикметників та інших частин мови. В українській мові не існує відповідників

цієї службової частки, тому артикль можна сприймати як невід'ємна частина іменника.

a fly – myxa

the end – кінець

the blame – провина, звинувачення

to fly – літати

to end – закінчувати

to blame – звинувачувати

I dream about it every day. – Я мрію про це кожного дня. (дієслово)

I had a dream last night. – Мені наснився сон минулої ночі. (невизначений іменник)

The dream was kind of strange. – (Той) сон був якийсь дивний. (визначений іменник)

an apple – яблуко (іменник)

apple juice – яблучний сік (прикметник)

а documentary – нарис, документальна повість, передача, фільм (іменник)

documentary proof – документальний доказ (прикметник)

Загальні правила

Всі прикметники, що відповідають на питання «який?», «яка?», «яке?», «які?» будуть стояти між артиклем на іменником, до якого відносяться. Кількість таких прикметників необмежена.

а job – робота

a good job – гарна робота

a good simple job – гарна проста робота

an atomic bomb – атомна бомба

the White House – Білий дім

<u>Л-ра</u>:

- 1. Учебник английского языка: Для I курса филой. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 13 16.
- 2. Практический курс английского язика: 1 курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина. 5-е изд., испр. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. С. 12- 13.
- 3. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 11 15.

Заняття №25. Вступно-корективний курс.

Падаючий-висхідний тон.

Складений тон «падіння + підйом».

The Past Continuous Tense: утворення, значення та вживання.

Падаючий-висхідний тон

The Fall-Rise (низхідно-висхідний) відносять до складних тонів, оскільки він фактично репрезентує поєднання двох тонів: або низького низхідного вкомбінації із низьким висхідним, або високого низхідного, за яким іде низький висхідний. Перший може поширюватись на один, два, три чи більше складів; другий завжди лише на окремі склади. Якщо низький низхідновисхідний тон знаходиться на одному складі, падіння висоти голосу припадає на першу частину голосного, починаючи з середнього до низького рівня, підняття тону – на другу частину голосного з дуже низького рівня й не сягає високих відміток на No (нерозділений варіант). У випадку, якщо падіння та шкалі, наприклад: підняття розставлені на різних складах, будь-які склади, що знаходяться між ними, вимовляються на дуже низькому рівні шкали, головні частини мови наголошуються, наприклад: I think his face is fa miliar (розділений варіант). Низхідна частина позначає ідею, яку мовець прагне підкреслити, а висхідна частина додає певну інформацію до цієї ідеї. Уживання даного тону адресантом указує на те, що якась інформація, заздалегідь відома обом учасникам акту комунікації, зумисне замовчується. Досить часто використовується стверджувальних реченнях та наказах. Стверджувальні конструкції з the Fall-Rise виражають корегування сказаного кимось іншим, або протиріччя попередньо сказаному чи застереження. Накази, вимовлені цим тоном, звучать благально. Привітання та прощальні побажання звучать приємно та дружньо, якщо для них використовується the Fall-Rise.

Складений тон «падіння + підйом».

The Rise-Fall (висхідно-низхідний) ϵ складним тоном. У складах, котрі вимовляються з the Rise-Fall, голос спочатку підіймається від дещо низького до високого рівня, а потім швидко спада ϵ до дуже низького, наприклад: Are you sure? — Yes. Даний тон познача ϵ те, що мовець глибоко вражений (як позитивно, так і негативно). Його зазвичай використовують у твердженнях та

запитаннях, які звучать здивовано, кидають виклик, заперечують відповідальність

Практично неможливо підрахувати всі можливі мелодійні рівні в інтонаційній групі, але може бути визначений проміжок між двома мелодійними рівнями, який називається мелодійним діапазоном. Мелодійний діапазон усієї інтонаційної одиниці знаходиться між найвищим та найнижчим мелодійними рівнями. Мелодійний діапазон може бути нормальним, широким та вузьким

Past Continuous

Ствердження	Заперечення	Питання
I was working at six		Was I working at six
o'clock.		o'clock?
Я працював о 6-й	I wasn't working at six o'clock.	Чи я працював о 6-й
годині.	Я не працював о 6-й годині.	годині?
V		XX /
You were working at		Were you working at six
six o'clock.	You weren't working at six	o'clock?
Ви працювали о 6-й	o'clock.	Чи ви працювали о 6-й
годині.	Ви не працювали о 6-й годині.	годині?

Використання Past Continuous

Тривалі дії в певний проміжок часу в минулому

Past Continuous використовується для вираження дій, що відбувалися в конкретний, точно відомий момент або проміжок часу в минулому.

Yesterday at 10 p.m. I was climbing the tree. – Вчора о 10-й вечора я в десять я вилазила на дерево.

At 5 o'clock yesterday evening my sister was flying from Sydney. – Вчора о 5-й моя сестра летіла з Сіднея.

At the same time two years ago we were visiting my parents. – В цей же час два роки тому ми провідували моїх батьків.

She was still dancing at midnight. – О півночі вона все ще танцювала.

Last night at 1 a.m. I was preparing my speech. – Минулої ночі о першій годині я готував свою промову.

Точний момент часу в Past Continuous може уточнюватися або перериватися іншою короткочасною дією, вираженою в Past Simple.

She was cleaning the house when the phone rang. – В той час, коли вона прибиралася в домі, задзвонив телефон.

John was cooking dinner when he suddenly cut his finger. – Коли Джон готував обід, він раптово порізав собі палець.

Helen was using the blender so she didn't hear you came in. – Хелен користувалася блендером, тому вона не чула, як ти увійшов.

Слова while («в той час, як», «поки») та when («коли») підкреслюють та використовуються з різними частинами складнопідрядного речення. Як правило, після слова while вживається Past Continuous, а після when вживається Past Simple.

While I was typing my report everyone left the office. – Поки я друкувала свій звіт, всі залишили офіс.

While I was eating my soup, he came home. – В той час, коли я $\ddot{\text{B}}$ суп, в $\ddot{\text{H}}$ прийшов додому.

I was eating my soup when he came home. – Я їв суп, коли він прийшов додому.

When Dana broke the cup I was making some cakes. – Коли Дана розбила чашку, я готувала тістечка.

Одночасні дії у минулому

Past Continuous використовується для вираження в одному реченні декількох дій, що відбувалися одночасно в минулому.

She was doing her makeup while she was talking over the telephone. – Вона робила макіяж в той час, коли розмовляла по телефону.

They were drinking a cup of coffee while they were sitting at that restaurant. – Вони пили каву, поки сиділи в тому ресторані.

We were eating delicious pasta while we were watching a new cartoon. – Ми їли смачну пасту, коли дивилися новий мультик.

I was playing the guitar and Jane was playing along the drum. - Я грала на гітарі, а Джейн пригравала мені на барабані.

Children were playing games, eating sweets and drinking Cola. – Діти грали в ігри, їли солодощі та пили колу.

Вираження несхвалення, роздратування

Past Continuous використовується для вираження несхвалення, нетерплячості або роздратованості певною дією в минулому. В такому значенні Past Continuous здебільшого використовується зі словами always (завжди, постійно), often (часто), constantly (постійно). Ці слова вживаються між допоміжними дієсловами was або were та смисловим дієсловом з закінченням -ing (формою дієприкметника).

He was always interrupting me when I was talking. – Він завжди (постійно) мене переривав, коли я говорив.

She was constantly losing our keys on the vocation. – На відпочинку вона постійно губила наші ключі.

We were often waiting for that friend of his. He was so slow. – Ми часто чекали того його друга. Він був таким повільним.

As she was always inspecting my stuff I didn't like her. – Так як вона постійно перевіряла мої речі, я її не любив.

В такому значенні Past Continuous зхожий на конструкцію used to, однак відрізняється від неї своїм негативним відтінком.

He used to worry about money too much. – Він занадто багато піклувався про гроші.

Clark used to complain constantly about anything. – Кларк постійно через все жалівся.

Заплановані дії, що не відбулися

Past Continuous використовується для вираження запланованих дій в минулому, що, однак, не відбулися. Часто в таких реченнях використовуються дієслова mean (збиратися, мати намір), intend (мати на меті, збиратися, задумати), hope (сподіватися), expect (очікувати), think (думати, гадати), plan (планувати).

I was hoping to meet her at the bookstore but she didn't come. - Я сподівався зустріти $\ddot{\text{i}}$ в книжковому магазині, але вона не прийшла.

My mother was thinking of cooking a pie but we wanted some pizza. – Моя мати думала приготувати пиріг, але ми хотіли піццу.

Tom was planning to buy these tickets for the concert but forgot his wallet at home. – Том збирався купити ці квитки на концерт, але забув всій гаманець вдома.

Маркери часу

Past Continuous використовується, якщо на питання «коли це відбувалося?» можна вказати точний, конкретний час або проміжок часу в минулому.

at that moment – в той момент

at the same time - в цей же час (у минулому)

while – в той час, як; поки

when – коли

as - так як

all morning / the whole morning — протягом всього ранку, весь ранок

all night (long) / the whole night — протягом всієї ночі, всю ніч

all evening / the whole evening — протягом всього вечора, весь вечір

all day (long) / the whole day – протягом всього дня, весь день

last Monday – минулого понеділка

last week – минулого тижня

last year – минулого року, в минулому році

<u>Л-ра:</u>

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 32 33.
- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 84 – 86; 89 - 91.
- 3. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 24 25.

Заняття №26. Вступно-корективний курс.

Високий висхідний тон.

Тренувальні граматичні вправи.

Високий висхідний тон

The High Rise (високий висхідний) в англійській мові в межах ядра підіймається від середнього до високого рівня шкали за умови відсутності заядерного безакцентного закінчення. Якщо ж є склади, котрі слідують за ядром, останнє вимовляється на дещо вищому рівні, а ненаголошені склади поступово йдуть догори. The High Rise виражає активне бажання адресанта отримати певну цього інформацію. Досить часто за допомогою оформлюються TOHY перепитування, прохання повторити чи запит додаткових даних, або ж із наміром перевірити, чи правильно була сприйнята інформація. Інколи цей тон використовується, щоб зазначити продовження акту комунікації.

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 32 33.
- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1979. – С. 94 – 96; 103.

Заняття №27. Вступно-корективний курс.

Артикль.

The Present Perfect Tense: утворення, значення та вживання.

Неозначений артикль а / ап

Неозначений артикль а або ап використовується з обчислювальними іменниками у формі однини. А / ап — це частка, що утворилася від числівника опе (один, єдиний) і означає, що цей предмет — один з множини подібних, такий же, як і інші предмети.

а реп – (одна) ручка

а dog – (один) собака

a child – (одна) дитина

Артикль а / an використовується, коли певний предмет згадується вперше і не виокремлюється з ряду інших подібних предметів.

I want to buy a car. - Я хочу купити машину.

My father is an engineer. – Мій батько - інженер.

There is a man near your house. – Біля твого будинку стоїть (якийсь) чоловік.

Вибір артикля а або ап залежить від звуку, яким починається наступне слово після артикля. А використовується перед приголосними звуками. Ап ставиться перед голосними звуками. Слід зазначити, що неважливо, з якої букви пишеться слово, важливо з якого звуку воно вимовляється.

a message – повідомлення

a stage – сцена, етап

a phone – телефон

a year – календарний рік

an alcoholic – алкоголік

an agent – агент

an hour – година

an sms – CMC

Present Perfect

Ствердження	Заперечення	Питання
I have worked.	I haven't worked.	Have I worked?
Я (вже) попрацював.	Я не працював.	Чи працював я?
She has worked.	She hasn't worked.	Has she worked?
Вона попрацювала.	Вона не працювала.	Чи вона працювала?

Використання Present Perfect

Завершені дії з наголосом на результат

Present Perfect використовується для передачі важливості результату минулої дії у теперішньому часі без точного зазначення часу виконання дії. Дія була виконана колись у минулому (часто нещодавно), і результат цієї дії можна побачити в теперішньому часі.

I've done this job well. – Я виконав цю роботу добре.

She has found this kitten outside. – Вона знайшла цього кошеня на вулиці.

We haven't bought new chairs yet. Our kitchen is empty. – Ми ще не придбали нові стільці. Наша кухня порожня.

Незакінчені дії

Present Perfect використовується для вираження дій, що почалися в не зовсім відомий момент в минулому (неважливо, коли), але ще можуть бути незавершеними, а результат таких дій можна побачити в теперішньому часі.

They have played in the orchestra since high school. – Вони грали в оркестрі зі старшої школи. (Вони все ще грають там)

I've had my cat Charlie for 15 years. – Мій кіт Чарлі живе в мене вже 15 років. (Він з'явився у мене 15 років тому і досі живе у мене)

He has written twenty pages of a new book this morning. – Він написав двадцять сторінок нової книги цього ранку. (Все ще ранок, він може написати більше сторінок)

Маркери часу

Present Perfect може використовуватися тільки з виразами, що вказують на неточний час, або зі словами, що виражають ще не завершені проміжки або періоди часу.

ever – коли-небудь so far – поки, до сих пір

never – ніколи lately – останнім часом

already – вже just – тільки-но

уеt – ще, вже recently – нещодавно, на днях

not yet – ще не once – одного разу

often – часто many times – багато разів

several times – декілька разів

for an hour – протягом години

before – раніше, до цього

for two weeks – протягом двох тижнів

today – сьогодні

for a long time – протягом довгого

часу

this week - на цьому тижні, цього

кнжит

since twelve o'clock - с дванадцятої

години

this month – в цьому місяці

since 12 April – з 12 квітня

this year – в цьому році, цього року

since May – 3 травня

this afternoon – сьогодні вдень

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 32 — 33.

- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 103 105; 107 108.
- 3. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 26 31.

Заняття №28. Вступно-корективний курс.

Інтонація, її функції в реченні. Інтонація звертання, прямої мови, підрядних частин, однорідних членів речення, вставних конструкцій, відокремлених обставин.

Сполучувальні займенники.

Основні функції інтонації у процесі мовлення

Неможливо уявити потік зв'язного усного мовлення без інтонаційного оформлення (без пауз та будь-яких змін у швидкості чи гучності). У найширшому значенні, інтонація полегшує розуміння слухачем інформації, котру прагне донести мовець.

Будь-яке висловлювання зумовлене певними комунікативними інтенціями мовця та може вплинути певним чином на співрозмовника й має, таким чином, прагматичний компонент, у якому варіюються сила та інтенсивність, кількість і якість впливових засобів мови. Тому, щоб висловитись більш переконливо для співрозмовника й посилити перлокутивний ефект – зміну його емоційного стану, мовець вдається до інтенсифікації, яка підсилює експресивність самого висловлювання. Будучи супрасегментним лінгвістичним фактором, інтонація накладається на синтаксичну структуру та лексичний склад висловлювання. В одних випадках це відбувається з відносно нейтральними структурами та лексичним наповненням висловлювання, в інших – лексична та синтаксична структури самі по собі несуть емоційний заряд. У будь-якому з випадків інтонація актуалізує емоційне мовлення, підсилює перлокутивний ефект висловлювання та сприяє досягненню комунікативної мети.

Висловлення як продукт мовленнєвої діяльності виступає у вигляді інструменту або засобу під час впливу на адресата для досягнення певної мети. Таким чином, процес вербального спілкування сприяє утворенню різноманітних комунікативно-прагматичних модифікацій одиниць мовлення, забезпечуючи процес обміну інформацією.

Інтонація надає мовленню семантики, експресії, модальності, стилістичного забарвлення тощо. Хоча серед фонетистів немає єдності у визначенні функцій інтонації, спробуємо виділити три основні:

- I. Конститутивна. Послідовність слів, правильно з'єднана відповідно до граматичних правил, необов'язково є точно вираженим висловленням з чітко ясною комунікативною метою у випадку, якщо ця послідовність вимовлена без диференціювання у мелодиці та наголосі. Наприклад: «Не's passed his exam» може бути ствердженням, питанням, або вигуком. Певне інтонаційне забарвлення, накладене на послідовність слів зазначеного висловлення, точно розкриває його комунікативну мету. Кінець речення завжди можна розпізнати за допомогою пауз різної тривалості, в поєднанні з певним тоном найголовнішого слова в реченні.
- II. Дистинктивна. Різні комунікативні типи речень розрізняються лише інтонацією. Вирішальна роль інтонації у визначенні комунікативного типу висловлення стає очевидною в тих випадках, коли граматична особливість речення говорить про його віднесеність до ствердження, але засобами інтонації воно перетворюється на питання, або навпаки.
- III. Функція модальності. Настрій мовця, його ставлення до ситуації або слухача, виділення певних частин висловлення (головніших, порівняно з другорядними в інформаційному плані) також виражається за допомогою інтонації [39: 194].

Текстоваа функція допомагає вибудовувати в дискурсі довші відрізки тексту, ніж власне висловлювання. Просодична зв'язність добре простежується у тому, як окремі відрізки (параграфи) інформації набувають характерного мелодійного оформлення, наприклад, у випусках новин на радіо чи телебаченні. У міру того, як диктор переходить від одного пункту новин до наступного, рівень висоти тону підвищується, потім поступово спадає і в кінці голос мовця досягає відносно низького рівня.

Психологічна функція організовує мову в одиниці, котрі легше сприймати та запам'ятовувати. Запамятовування інформації виявляється легшим, якщо її розподілити на ритмічні відрізки.

Вказівна функція служить маркером особистісної ідентичності . Зокрема, ці маркери допомагають розрізняти приналежність людей до різних соціальних груп та професій (прикладом можуть слугувати проповідники, вуличні продавці, сержанти армії тощо)

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004—С. 34—37.
- 2. Учебник английского языка: Для I курса филол. фак. ун-тов/Матюшктна-Герке Т.И., Балашова С.П., Броссе Н.Н. и др. 3-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1979. C. 11 113.
- 3. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 40-43.

Залік.

II семестр

Заняття №1. Тема: *About Myself.* Робота з текстами. Something about myself I'm trying to change. Тренувальні вправи.

Артикль.

Зворот "there is/are". Типи речень зі зворотом "there is/are".

Займенники "some", "any", "no".

Зворот "there is/are". Типи речень зі зворотом "there is/are".

Конструкції There із та There аге використовуються для позначення наявності чогось в певному місті, місцезнаходження предметів або ж їх кількості. В таких конструкціях слово there виконує функцію формального підмета та не несе якогось певного значення (загалом його не перекладають як «тут», «там»), тому в більшості випадків такі речення перекладаються українською з кінця.

There is a mouse in the kitchen! – На кухні миша!

There are some cookies in the box. – В коробці ϵ трохи печива.

There was a man in the room. – В кімнаті був чоловік.

There were men in the room waiting for you. – В кімнаті були чоловіки, що чекали на тебе.

I think there will be a lot of people at tomorrow's concert. – Я думаю, що на завтрашньому концерті буде багато людей.

Стверджувальне речення

В стверджувальних реченнях на першому місті завжди стоїть формальний підмет there, після якого йде дієслово to be в необхідній особовій або часовій формі та «справжній підмет» (предмет або ж особа). Форма дієслова to be залежить від числа та особи справжнього підмета а також граматичного часу у реченні.

There is та there was використовуються для підмета, що виражений іменником в однині або ж необчислювальним іменником.

There are та there were використовуються для іменників в множині.

Якщо в стверджувальному реченні після зворотів there is / there was / there will be обчислювальний іменник стоїть у формі однини, то в більшості випадків він

вживається з неозначеним артиклем а / an. Означений артикль the використовується дуже рідко.

There is = There's (скорочення)

There's a cat in our garden. – В нашому дворі (знаходиться якийсь) кіт.

Якщо іменник позначає множину предметів, то часто використовується певний числівник, що вказує на кількість предметів або осіб, або ж певні слова на позначення приблизної кількості, наприклад, some (декілька). Перед необчислювальними іменниками також може вживатися some.

There are two cats in our garden. – В нашому дворі (знаходяться) два коти.

There are some cats in our garden. – В нашому дворі (знаходяться якісь) коти. (або декілька котів)

There's some milk in the fridge. – У холодильнику ϵ трохи молока.

There was some food in this lunchbox. – В цій коробці для сніданку була їжа.

В стверджувальних реченнях після конструкцій there is / there was / there will be можуть використовуватися також займенники someone (хтось) або ж something (щось).

There was something strange in his room. – В його кімнаті було щось дивне.

There was someone asking for your phone number. – Хтось просив твій номер телефону.

Заперечне речення

Заперечне речення з there is / there are утворюється за допомогою заперечної частки пот після дієслова to be в необхідній формі.

В запереченні з there is not / there was not / there will not be іменники в однині використовуються з неозначеним артиклем а / an (в цьому випадку не використовуються заперечні займенники, адже в англійському реченні може бути тільки одне заперечення).

There wasn't a cat in our garden. – В нашому дворі не було ніякого кота.

There won't be a party next week. – Наступного тижня не буде (ніякої) вечірки.

В заперечному реченні іменники у формі множини або ж необчислювальні іменники використовуються з займенником апу (якийсь, який-небудь, ніякий).

There is not = there isn't (скорочення)

There isn't any money in his wallet. – В його гаманці немає ніяких грошей.

There are not = there aren't

There aren't any pencils on my desk. – На моєму столі немає (ніяких) олівців.

В заперечному реченні після there is not / there was not / there will not be можуть також використовуватися займенники anybody, anyone (хтось, ніхто) та anything (щось, нічого, ніщо).

There isn't anyone in the room. – B κίμηατί μεμας μίκογο.

There wasn't anything interesting in that city. – В тому місті не було нічого цікавого.

Також заперечне речення може утворюватися за допомогою заперечного займенника по перед іменниками, незалежно від його числа. В такому випадку після дієслова to be не вживається заперечна частка not.

There was no cat in our garden. – В нашому дворі не було ніякого кота.

There are no pencils on my desk. – На моєму столі немає ніяких олівців.

There is no money in his wallet. – В його гаманці немає ніяких грошей.

Заперечення з there is / there was / there will be може також утворюватися за допомогою займенників nobody, no one (ніхто) та nothing (ніщо, нічого). В таких реченнях також не використовується заперечна частка not.

There is no one in the room. – В кімнаті нікого немає.

There was nothing interesting in that city. – В тому місті не було нічого цікавого.

Питальне речення

Питальне речення з there is / there are утворюється шляхом винесення дієслова to be в необхідній формі на початок речення перед формальним підметом there.

Як і в заперечних реченнях, в питаннях іменники в однині використовуються з неозначеним артиклем а / an.

Is there a cat outside? – На вулиці ϵ кіт?

Will there be a party next week? – Наступного тижня буде вечірка?

В питаннях іменники в множині або ж необчислювальні іменники використовуються з займенником апу (якийсь, який-небудь).

Were there any pencils on my desk? – На моєму столі були (якісь) олівці?

Is there any money in your pockets? – У тебе в кишенях ϵ (які-небудь) гроші?

В питаннях після іs there / was there / will there be можуть використовуватися займенники anybody, anyone (хтось) та anything (щось).

Is there anything I can do for you? – Я можу вам чимось допомогти? (Чи ϵ щось, що я можу для вас зробити?)

Was there anybody in my room? – Чи був хтось в моїй кімнаті?

В коротких відповідях на загальні питання також використовується конструкція there is / there are в стверджувальній або заперечній формі необхідного граматичного часу.

Is there a cat outside? – На вулиці ϵ кіт?

Yes, there is. – Tak, ϵ .

No, there isn't. – Hi.

Was there anybody in my room? – Чи був хтось в моїй кімнаті?

Yes, there was. – Так.

No, there wasn't. – Hi.

В спеціальних питаннях питальне слово ставиться на початок речення, після якого вживається порядок слів загального питання. Після питальних фраз how many / how much йде іменник, до якого вони відносяться, а вже потім із there / are there в необхідній формі.

Who is there in my room? – Хто в моїй кімнаті?

Why are there so many people? – Чому там так багато людей?

How much money is there in your wallet? – Скільки грошей в твоєму гаманці?

Особливості використання

There is / There are можуть використовуватися практично зі всіма граматичними часами та модальними дієсловами, а також з конструкцією to be going to. В такому випадку змінюється тільки форма дієслова to be.

There has been an accident this morning. I hope everything is alright now. – Сьогодні вранці була аварія. Сподіваюсь, зараз все налагодилося.

She said that there had been nothing to drink at Matt's party. – Вона сказала, що на вечірці Метта не було ніяких напоїв.

There must be some money in my pocket. – В моїй кишені повинні бути якісь гроші.

There may be a dog in their garden. – Можливо, в їхньому дворі ϵ собака.

There should have been a letter from Craig in my mailbox. – В моїй почтовій скриньці повинен бути лист від Крейга.

There is going to be a charity concert next week. – Наступного тижня збираються проводити благодійний концерт.

Перерахування предметів

При перерахуванні декількох предметів після конструкції there is / there are дієслово to be ставиться в форму однини або ж множини в залежності від числа іменника, що йде слідом за дієсловом.

There is one cat and one puppy in Jack's house. – В домі Джека ϵ один кіт та одне цуценя.

There is a cat and two puppies in Jack's house. – В домі Джека ϵ один кіт та дво ϵ цуценят.

There are two puppies and a cat in Jack's house. – В домі Джека ϵ дво ϵ цуценят та один кіт.

There з іншими дієсловами

Дієслово to be в конструкції there is / there are може бути замінений на інші дієслова, що виражають значення присутності, знаходження десь чогось, такі як to exist (бути, існувати), to lie (лежати), to live (жити), to come (приходити, траплятися), to stand (стояти) тощо.

There was a big stature in this park. – В цьому парку була велика статуя

There stood a big stature in this park. - В цьому парку стояла велика статуя.

There lives an old woman in this house. – В цьому будинку живе стара жінка.

There came some noise from his room. -3 його кімнати пролунав якийсь шум.

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 - C.56 - 60, 61; 66 - 68.

2. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. – К.: А.С.К., 2005. – 76 – 91.

Заняття №2. Тема: Опис зовнішнього вигляду людини. Риси характеру людини. Написання диктанту. Тренувальні вправи.

Займенникові прикметники "many", "much", "little", "few".

Ступені порівняння прикметників. Написання творів за темою About Myself.

Many Ta much

Прикметники many та much мають однакове значення — «багато». Однак, many вживається тільки з обчислювальними іменниками, а much — з необчислювальними. Вони можуть бути замінені на більш універсальні вирази а lot of (lots of) або plenty of (багато, повно, вдосталь).

There are many ways to solve this problem. – Існує багато способів розв'язати цю проблему.

I have many cats at home. - У мене вдома багато котів.

I always put much sugar in my tea. I have a sweet tooth. – Я завжди кладу багато цукру в чай. Я ласунка.

There wasn't much rain yesterday, so we could play rugby. – Вчора дощ був несильний, тому нам вдалось пограти в регбі.

There are a lot of places you can visit in Paris. – В Парижі ϵ багато місць, які можна відвідати.

I like spaghetti with plenty of tomato sauce. – Мені подобаються спагеті з великою кількістю томатного соусу.

Few та a few. Little та a little

Існує певна різниця між прикметниками few / a few (декілька, небагато) и little / a little (мало, небагато, декілька)

Few и a few використовуються тільки з обчислювальними іменниками.

Few має значення «замало», «дуже мало», «недостатньо».

We have only few eggs left. We should buy more. – У нас залишилось дуже мало яєць. Нам треба купити ще.

She had only few potatoes. It wasn't enough for a proper meal. – У неї було зовсім мало картоплі. Цього було недостатньо для повноцінного обіду.

A few означає «небагато», «трохи», «декілька», «мало, але достатньо».

Don't worry, we still have a few minutes. – He переймайся, у нас ще ε декілька хвилин.

I have a few cookies, i will give you some. – У мене ϵ трохи печива, я дам тобі декілька штучок.

Little та a little використовуються для позначення необчислювальних іменників.

Little має значення «зовсім, дуже мало», «недостатньо».

There is little flour in this box. It's not enough for a cake. – В цій коробці зовсім мало борошна. Цього недостатньо для пирога.

He had little patience to complete this task. - У нього було замало терпіння, щоб закінчити це завдання.

A little означає «небагато», «трохи», «декілька», «мало, але достатньо».

I have a little coffee. I don't need more. – У мене ϵ трохи кави. Мені не треба більше.

I need a little time to do it. Wait a bit. – Мені потрібно трохи часу, щоб зробити це. Почекай, будь ласка.

<u>Л-ра:</u>

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 C. 68 69; 71 77.
- 2. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. К.: А.С.К., 2005. 92 107.

Заняття №3. Тема: Зовнішність оманлива. Виступи на тему.

Vocabulary

to bear a striking resemblance: to look very similar to

cropped hair: very short hair

disheveled hair: untidy hair

to dress up to the nines: to dress very smartly or glamorously

fair hair: light-coloured hair

to be fair-skinned: light skinned

to get done up: to dress smartly

to be getting on a bit: to be getting old

to go grey: to have hair that is turning grey

to be good looking: to be attractive

to grow old gracefully: to act in a way that embraces the fact you are getting older

to be hard of hearing: to find it difficult to hear

in his/her 30s/40s: to be 20/30 something

scruffy: dressed untidily

to look young for your age: to look younger than you are

to lose one's figure: to have a figure that has lost its toned shape

complexion: natural skin colour and texture

make up: cosmetics

medium height: average height

middle-aged: approximately between 45-65

to never have a hair out of place: perfectly styled hair

to be overweight: to weigh more than is regarded as healthy

pointed face: the opposite of a round face

shoulder-length hair: hair that comes down to the shoulders and no further

slender figure: a figue that is tall and slim

slim figure: attractively thin

thick hair: a lot of hair

to wear glasses: to use spectacles

to be well-built: to be muscular

to be well-turned out: to look smart

youthful appearance: to look young

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 71 — 77.

Заняття №4. Тема: Біографія. Склад сім'ї. Робота з основним текстом.

Прислівник. Ступені порівняння прислівників.

Прислівник

Прислівник (Adverb) — це самостійна частина мови, що вказує на певну ознаку дії, ознаку іншої ознаки або обставини, в яких відбувається дія. В більшості випадків прислівники означують дієслова, але вони також вживаються з прикметниками або іншими прислівниками. Вони відповідають на питання «як?», «куди?», «де?», «коли?» тощо і в реченні виступають в якості обставини.

I can run and swim fast. – Я можу швидко бігати та плавати.

Mark is a very nice person. – Марк - дуже хороша людина.

Fleur's school is pretty far from here. – Школа Флер знаходиться достатньо далеко.

Способи творення прислівників

За способом творення прислівники поділяються на прості, похідні, складні та складені прислівники.

Прості прислівники (simple adverbs) складаються з одного кореня без суфіксів або префіксів.

hard – тяжко

soon - скоро

well – добре

when – коли

Прості прислівники можуть співпадати за своєю формою з прикметниками, інколи з прийменниками, від яких вони були утворені. Слід пам'ятати, що прикметники завжди означують іменники, а прийменники стоять перед іменниками і не можуть вживатися окремо. Прислівники ніколи не вживаються з іменниками, до того ж вони є самостійною частиною мови.

This work is really hard. – Ця робота дійсно важка. (прикметник)

It was hard to work at night. – Було важко працювати вночі. (прислівник)

I parked my car near the house. – Я припаркував машину біля дому. (прийменник)

Don't be afraid, i will be near. – He бійся, я буду поряд. (прислівник)

Похідні прислівники (derivative adverbs) утворюються за допомогою різноманітних суфіксів та префіксів. В більшості випадків вони утворюються від прикметників шляхом додавання суфіксу -ly. Це найпоширеніші та найуживаніші прислівники.

carefully – обережно, акуратно

slowly - повільно

quickly – швидко

almost - майже

forward – вперед

likewise – також, наче, подібно

Складні прислівники (compound adverbs) утворюються за допомогою злиття декількох слів або коренів слів.

sometimes – іноді

midway – посередині

nowhere – ніде

whenever – коли завгодно

some – деякий

mid – средній

no – ні

when – коли

times – yac, pa3

way – шлях, дорога

where – де

ever – завжди

Складені прислівники або фразові прислівники (phrase adverbs) складаються з декількох слів, що утворюють словосполучення. При цьому слід сприймати такий складений прислівник як одне слово, так як значення кожного окремо взятого слова, з яке входить у склад фразового прислівника, може відрізнятися.

hardly ever — навряд чи коли-небудь at least — принаймні early on — швидко, одразу, невдовзі over and over — знову й знову hardly — навряд, насилу at — в, на, при early — рано over — над, вище, через ever — завжди, коли-небудь least — мінімальний on — на

Л-ра:

and -i, та, також

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 C. 68 69; 71 77; 78 81.
- 2. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. С. 174 176; 328.

Заняття №5. Тема: Біографія відомих людей. Складання діалогів за темою. Непряма мова.

Непряма мова в англійській мові

В англійській мові існує два способи для того, щоб передати чиєсь висловлювання: пряма мова та непряма мова.

Direct speech (пряма мова) — це дослівна передача чийогось висловлювання (а також своїх власних слів), передача чиєїсь мови слово в слово. Пряма мова з обох сторін завжди виділяється лапками та відокремлюється від вставних слів комою (рідше двокрапкою).

"Leave me alone!" Jenny screamed. – "Дай мені спокій!" - крикнула Дженні.

"Are you hungry, guys?" my mum asked us. – "Хлопці, ви зголодніли?" - моя мама спитала нас.

She said, "I am afraid I won't be able to come, I'm sorry." – Вона сказала: "Боюся, я не зможу прийти, вибачте".

Indirect or Reported speech (непряма мова) — це певний переказ чиєїсь мови або ж своїх власних слів. Непряма мова передається підрядним реченням за допомогою сполучників або ж без них. В такому випадку кома перед підрядним реченням не вживається. Також не використовуються лапки.

Jenny implored to leave her alone. – Дженні благала дати їй спокій.

My mum asked whether we were hungry. – Моя мама спитала, чи ми не голодні.

I said I was afraid I wouldn't be able to come. – Я сказав, що боюся, що не зможу прийти.

Загальні правила

Якщо мовець передає чиїсь чужі слова, то особові займенники I, we (1-а особа) змінюються на займенники he, she, they (3-я особа).

She said, "Oh dear, I'm so tired!" – Вона сказала: "Матінко, я так втомилася!" (пряма мова)

She said she was very tired. – Вона сказала, що вона сильно втомилася. (непряма мова)

Займенник you (2-а особа) в залежності від контексту може змінюватися на I, we (1-а особа) або ж he, she, they (3-я особа).

Mark said, "You've done a great job, guys!" – Марк сказав: "Ви виконали чудову роботу, хлопці!"

Mark said that we had done a great job. – Марк сказав, що ми виконали чудову роботу.

Mark said that they had done a great job. – Марк сказав, що вони виконали чудову роботу.

Якщо мовець передає свої власні слова, то займенники I, we не змінюються.

I said, "I am full." – Я сказав: "Я наївся".

I said I was full. – Я сказав, що (я) наївся.

I say, "We are not going to help them." – Я кажу: "Ми не збираємося їм допомагати".

I say we are not going to help them. – Я кажу, що ми не збираємося їм допомагати.

В непрямій мові, якщо дієслово головного речення стоїть в формі минулого часу, обов'язково вступають у дію правила узгодження часів. При перекладі українською мовою узгодження часів може не передаватися.

Kate said, "I often go jogging." – Кейт сказала: "Я часто тут бігаю".

Kate said she often went jogging. – Кейт сказала, що вона часто тут бігає.

Children said, "We have just finished our hometask." – Діти сказали: "Ми вже виконали наше домашнє завдання".

Children said they had finished their hometask. – Діти сказали, що вони вже виконали своє домашнє завдання.

John said "I will be working at 5 tomorrow". – Джон сказав: "Я буду працювати о 5-й годині завтра".

John said he would be working at 5 the next day. – Джон сказав, щ він буде працювати о 5-й годині наступного дня.

В непрямій мові при узгодженні часів також змінюються й вказівні займенники, прислівники та інші слова, що вказують на час дії.

Here $(TyT) \rightarrow there (Tam)$

This (цей) $\rightarrow$ that (той)

These (μ i) $\rightarrow$ those (π i)

Now (зараз) $\rightarrow$ then (тоді)

At the moment (в цей момент) $\rightarrow$ at that moment (в той момент)

Today (сьогодні) $\rightarrow$ that day (в той день)

Yesterday (вчора) $\rightarrow$ the day before, the previous day (минулого, попереднього дня)

Tomorrow (завтра) $\rightarrow$ the next day (наступного дня)

Ago (до) $\rightarrow$ before (перед)

Last (минулий) $\rightarrow$ previous (попередній)

He said, "This car is awesome." – Він сказав: "Ця машина крута".

He said that car was awesome. – Він сказав, що та машина була крутою.

"I visited my grandma two days ago", said Matt. – "Я навідував мою бабусю два дні тому," – сказав Метт.

Matt said that he had visited his grandma two days before. – Метт сказав, що навідував свою бабусю за два дні до цього.

Якщо мовець знаходиться в тому ж місці й в той же час (або день), що й час (місце) в повідомленні, що передається, то вказівні займенники та прислівники не змінюються.

He said this car was awesome. – Він сказав, що ця машина крута.

He said he visited his grandma two days ago. – Він сказав, що навідував свою бабусю два дні тому.

I told her, "I won't be able to help you tomorrow." – Я сказав їй: "Я не зможу допомогти тобі завтра".

I told her I wouldn't be able to help her tomorrow. – Я сказав $\ddot{\text{и}}$, що не зможу допомогти $\ddot{\text{и}}$ завтра.

Ствердження

В прямій мові зі стверджувальними реченнями в більшості випадків використовується дієслово to say (говорити, сказати).

В непрямій мові, в залежності від значення та смислу висловлювання, дієслово to say може бути замінений на to tell (сказати комусь), to announce (повідомляти), to inform (інформувати), to declare (заявляти, проголошувати, стверджувати), to promise (обіцяти), to remark (зауважувати), to remind (нагадувати), to assure (запевняти), to admit (визнавати, допускати), to deny (заперечувати, не визнавати, відкидати, відмовлятися) тощо.

Jack said, "I won't eat this." – Джек сказав: "Я не буду це їсти".

Jack denied eating that. – Джек відмовився їсти це.

She said, "I did meet Matt last night." – Вона сказала: "Я дійсно зустріла Метта вчора ввечері".

She admitted having met Matt the previous night. – Вона підтвердила, що зустріла Метта попереднім вечором.

Kate said, "I promise I'll come on time." – Кейт сказала: "Я обіцяю: я прийду вчасно".

Kate promised to come on time. – Кейт пообіцяла прийти вчасно.

В непрямій мові після дієслів to tell (говорити комусь, розповідати) та to inform (інформувати) слід вказувати тих, кому адресоване повідомлення.

She said, "I will go shopping." – Она сказала: "Я піду в магазин".

She told us that she would go shopping. – Вона сказала нам, що піде в магазин.

The teacher said (to his students), "You will have your exams next week." – Вчитель сказав (своїм студентам): "У вас будуть екзамени наступного тижня".

The teacher informed his students that they would have their exams the following week. – Вчитель проінформував своїх студентів, що їхні екзамени будуть на наступному тижні.

Питання

Непрямою мовою можуть передаватися питання (загальні або ж спеціальні). В такому випадку в питанні змінюється порядок слів на прямий. В непрямій мові не використовується знак питання.

При передачі загальних питань непрямою мовою, вони приєднуються до головного речення за допомогою сполучників іf (якщо, чи) або ж whether (чи). В непрямій мові замість дієслова to say (сказати) використовується to ask (питати).

She said, "Have you ever been to London?" – Вона сказала: "Ти був коли-небудь в Лондоні?"

She asked if I had ever been to London. – Вона спитала, чи був я коли-небудь в Лондоні.

He said to her, "Do you like this movie?" – Він сказав їй: "Тобі подобається цей фільм?"

He asked her whether she liked that movie. – Він спитав її, чи подобається їй той фільм.

Спеціальні питання в непрямій мові приєднуються до головного речення за допомогою тих самих питальних слів (або ж відповідних підрядних сполучників), що використовуються в самому питанні. В непрямій мові дієслово to say замінюється на to ask або ж to inquire (питати, довідуватися).

Mark said, "When will he come?" – Марк сказав: "Коли він прийде?"

Mark asked when he would come. – Марк спитав, коли вій прийде.

"Where does Paul live?" Kate said. – "Де живе Пол?" – спитала (сказала) Кейт.

Kate inquired where Paul lived. – Кейт довідувалася, де живе Пол.

При передачі питань з дієсловом-зв'язкою to be й питальними словами who (хто) та what (що), порядок слів в непрямій мові може чітко не дотримуватися.

She said, "What is the matter?" – Вона спитала (сказала): "У чому справа?"

She asked what the matter was. – Вона спитала, у чому була проблема.

She asked what was the matter. – Вона спитала, у чому була проблема.

He said, "Who is that girl?" – Він спитав (сказав): "Хто ця дівчина?"

He asked who that girl was. – Він спитав, хто та дівчина.

He asked who was that girl. – Він спитав, хто та дівчина.

Поради, пропозиції

Поради та пропозиції в непрямій мові в більшості випадків передаються за допомогою форми інфінітиву дієслова, однак бувають в винятки.

Пропозиції в непрямій мові передаються за допомогою дієслів to offer (пропонувати, часто пропонувати зробити щось самому, допомогти) та to suggest (пропонувати, радити, висувати варіант дії). Після to suggest використовується форма герундія або ж також може бути використане допоміжне дієслово should.

He said to me, "Shall I help you?" – Він сказав мені: "Вам допомогти?"

He offered to help me. – Він запропонував мені свою допомогу.

Clark said to Jane, "Let's wait for Mark here." – Кларк сказав Джейн: "Давай почекаємо на Марка тут".

Clark suggested to Jane waiting for Mark there. – Кларк запропонував Джейн почекати Марка там.

Clark suggested to Jane that they should wait for Mark there. – Кларк запропонував Джейн те, що вони почекають Марка там.

Порада в непрямій мові здебільшого передається за допомогою форми інфінітиву дієслова після дієслова to advise (давати пораду, радити).

My brother said to me, "You should take a taxi." – Мій брат сказав мені: "Тобі варто взяти таксі".

My brother advised me to take a taxi. – Мій брат порадив мені взяти таксі.

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 83 — 85.

Заняття №6. Person's hobbies, likes and dislikes

Тренувальні граматичні вправи.

ENVIRONMENTAL THINKING AND LIFE STYLE

- 1. Skim through the following passage in order to get its general idea.
- 2. Summarize the information given in the passage about Laura Smith.
- 3. State briefly in 2 or 3 sentences what Laura thinks about education and different envi-

ronments.

- 4. What do you think of Laura? Is she a likable person? Give your reasons.
- 5. What words can explain the main idea of the poem?

Laura Smith is about the same age as her husband. She is 75. She has the remains of good looks. Her hair is dark and wavy. She wears it combed back. With her splendid eyes and her fine figure she is still a good-looking woman. So she carries off her age well.

Laura was a teacher of Biology by profession. She was engaged in work which she was capable of doing with zest and efficiency. She found new theories and methods in education exciting and challenging. She taught children to love and understand nature. The culmination of her lifetime's teaching was a thoroughly good text-book on Biology. The focus of her book is on the structure and function of organisms with much regard for the role of organisms in their particular environment, which means that learning about organisms includes knowledge about the relationship to the environment that supports them. Laura is sure that education helps to make the connection between different environments as they become part of our universe. In her book she cites the poem by Lawrence Collins which illustrates this point.

Only a Little Planet

Every particle of every thing

Rock, water, flower, human

Has been in the same place flaming

In the heart of our ancient sun

Before the earth

Came flying out of it

The irises in your eyes

The tissue of roses

The slow giant rocks in mountain hearts we're all born flaming locked in the sun as it drifted like a light on dark water.

Now all Laura's interest centres in her family. Her husband and she are on good terms with the Browns and the Falcons. In fact, they are bound by a close friendship.

Laura is a well-read person. She's got a nice collection of books. She is a real connoisseur of books. Laura thinks that a book is a thing and not just a collection of thoughts. In her opinion money spent on books is money saved. Laura is fond and proud of her garden. She grows different kinds of flowers. There are also some fruit trees and evergreen plants in her garden.

In the garden she doesn't notice time passing.

As you see, Laura is still an energetic and active woman

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 62; 68 — 70.

Заняття $\mathfrak{N}$ **27.** Сім'я у сучасному суспільстві. Виступи на тему: Large families are happy families.

Місце обставини в реченні.

Місце обставини в реченні

Обставина в англійському реченні майже ніколи не розділяє присудок та прямий додаток. Тому вона може стояти перед присудком або ж після прямого додатку.

Paul always buys bread here. – Пол завжди купує хліб тут.

Matt is learning French diligently. – Метт старанно вчить французьку мову.

She intuitively understood the request of the foreigner. – Вона інтуїтивно зрозуміла прохання іноземця.

Обставина часу може стояти на початку або в кінці речення. Однак обставини now (зараз) та then (тоді) можуть стояти будь-де в реченні.

Tomorrow I will visit my grandma. – Завтра я поїду до бабусі.

I met Sally and Jordan this morning. – Я зустріла Саллі та Джордана сьогодні вранці.

I will now work so, please, don't disturb me. – Я зараз буду працювати, тому, будь ласка, не заважай мені.

Kate then remembered that she had forgotten to call Jack. – Потім Кейт згадала, що вона забула подзвонити Джеку.

Коли вказується конкретний час або проміжок часу, спочатку зазначається час в годинах, а потім загальні поняття на позначення часу, такі як day (день), night (ніч), morning (ранок), evening (вечір) тощо.

I will come at 8 in the morning. – Я прийду о 8-й ранку.

At 11 in the evening my phone rang. – Об 11-й вечора задзвонив мій телефон.

Обставина місця в більшості випадків ставиться на початок або кінець речення.

Here my mother works. – Тут працює моя мати.

I like walking in this park. – Я люблю гуляти в цьому парку.

Down this street there was a big bakery. – Внизу цієї вулиці була велика пекарня.

Якщо в реченні використовується декілька обставин, то обставина місця ставиться перед обставинами часу та причини.

I am going to the country next week. – Я поїду в село наступного тижня.

I was waiting for my train there to go back to the city. – Там я чекав свого потяга, щоб повернутися у місто.

Обставина частотності, як правило, ставиться перед смисловим дієсловом або ж після допоміжних та модальних дієслів. Іноді вони також можуть стояти на

початку речення. В питальних реченнях така обставина ставиться після підмета (та перед смисловим дієсловом).

No one ever gave her flowers. – Ніхто ніколи не дарував їй квіти.

Have you ever been to London? – Ви коли-небудь були в Лондоні?

She is always complaining about her life. – Вона постійно скаржиться на своє життя.

Occasionally people entered his shop to buy matches or a bottle of beer. – Подеколи в його магазин заходили люди, щоб придбати сірники або пляшку пива.

Обставина способу дії ставиться одразу після неперехідного дієслова.

"Leave me alone!" Janice shouted loudly. – "Дай мені спокій!" - голосно крикнула Дженіс.

Якщо присудок виражений перехідним дієсловом, то така обставина ставиться після прямого додатку.

Kate read the contract attentively and then signed it. – Кейт прочитала уважно контракт, а потім підписала його.

Якщо у присудка ϵ прийменниковий додаток, тоді обставина способу дії ставиться між ними (після присудка та перед прийменниковим додатком).

Charles asked politely for a cup of tea and some sugar. – Чарльз ввічливо попросив чашечку чаю та трохи цукру.

Обставина ступеня та міри завжди ставиться перед присудком. Якщо це складений присудок, то обставина ставиться після допоміжного дієслова.

We entirely agree with you. – Ми повністю з вами згодні.

I am quite tired at the moment. – Я почуваю себе доволі втомленим зараз.

We have almost finished our homework. – Ми майже закінчили наше домашнє завлання.

Обставина ступеня enough (достатньо) ставиться після прикметника до якого відноситься. Якщо це слово відноситься до іменника, то воно може стояти як перед, так і після нього.

My sister is clever enough but really lazy. – Моя сестра достатньо розумна, але дуже лінива.

I have enough money, don't worry. – В мене достатньо грошей, не переймайся.

We have time enough to rest a bit. – B нас ϵ достатньо часу, щоб відпочити.

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 71 — 77; 78 — 81.

Заняття №8. Professions and occupations. Написання диктанту.

Модальні дієслова. Еквіваленти модальних дієслів в теперішньому часі.

Can Ta Could

Модальне дієслово сап має багато відтінків значення, і його можна перекласти українською як «можу», «можна», «не може бути», «невже...?». Він використовується для вираження вміння, фізичної можливості виконати щось, дозволу або заборони, прохання, впевненості або сумніву в чомусь, неможливості чогось тощо.

Модальне дієслово сап в формі минулого часу або при узгодженні часів вживається у формі could. Сап не може утворювати форми майбутнього часу, тому в таких випадках замість модального дієслова використовується конструкція to be able to в формі майбутнього часу.

Особливості вживання

Фізична можливість

Модальне дієсловол сап, як правило, виражає розумову або фізичну здатність або нездатність щось виконати або зробити, вміння та навички людини.

Harry Potter can talk to snakes. – Гаррі Поттер може (вміє) розмовляти зі зміями.

He can't speak Portuguese. – Він не може розмовляти португальською.

Can you swim? – Ти вмієш плавати?

I could dance all night long when I was young. – Я міг танцювати всю ніч, коли був молодим.

Jack couldn't drive a car before last summer. – Джек не вмів водити машину до минулого літа.

Could Alex dance the waltz at the high school? – Алекс міг танцювати вальс в старшій школі?

Факти, правила, обставини

Модальне дієслово сап з формою простого інфінітиву (першою формою) використовується для вираження загальновідомих фактів, правил, а також дій, що можуть бути виконані при певних обставинах. Часто в таких реченнях сап використовується з підметом, вираженим займенником You, що не називає певну особу, а вживається як узагальнення.

It can be pretty difficult to find a job these days. - B ці дні знайти роботу може бути дуже складно.

Small dogs can be very aggressive. - Маленькі собаки можуть бути дуже агресивними.

Children can't buy alcohol and cigarettes. – Діти не можуть купляти алкоголь та цигарки.

You can drive only when you have your driving license. – Можна водити машину, тільки коли у тебе ϵ водійські права.

You can't get a driving license until you are 18. – Не можна отримати водійські права, допоки тобі не виповниться 18.

Дозволи, прохання, заборони

Модальне дієслово сап з формою простого інфінітиву смислового дієслова використовується для вираження дозволів, прохань або ж заборони робити щось.

В питаннях дієслово could виражає більш ввічливе прохання і він може вживатися в теперішньому часі.

Can I speak to your boss? – Можна я побалакаю з твоїм босом?

Yes, you can. – Так, можна.

No, you can't. – Hi, неможна.

Could I use your notes? – Чи можна мені скористатися твоїми записами?

Of course you can. – Звичайно, що можна.

No, you can't. – Hi, неможна.

В теперішьному часі модальне дієслово could ніколи не використовується в відповідях на прохання (в дозволах або заборонах), а тільки при узгодженні часів у реченні.

She said you could not. – Вона сказала, що тобі неможна.

I asked her, but she said I couldn't do it. – Я спитав у неї, одна вона сказала, що мені неможна (було) цього робити.

Вираження незадоволення, докору

Модальне дієслово could використовується для передачі незадоволення мовця тим, що певна дія повинна а бо повинна була відбутися, але з певної обставини вона не відбулася або не відбувається зараз. Такі речення мають відтінок роздратування, докору.

В таких реченнях використовується модальний could з формою простого інфінітиву смислового дієслова для теперішнього та майбутнього часів, або ж з формою доконаного інфінітиву для позначення дій в минулому часі.

Теперішній та майбутній час з Simple Infinitive

You could speak more distinctly without your chewing-gum. – Ти міг би говорити чіткіше без своєї жувальної гумки.

We could go to the party today. – Ми могли б сходити на вечірку сьогодні. (але ми, напевно, не підемо)

Минулий час з Perfect Infinitive

You could have called me beforehand! – Ти б міг мені (тоді) подзвонити заздалегідь!

She could have explained us how to do this work. – Вона б могла пояснити, як виконувати цю роботу. (але вона не пояснила)

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 68 — 69; 71 — 77.

2. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. – К.: А.С.К., 2005. – С. 396 – 447.

Заняття №9. Тема: Опис обстановки житлових кімнат. Робота з основним текстом.

The Future Indefinite Tense: утворення, значення та вживання.

Future Simple

Ствердження	Заперечення	Питання
	I shan't work tomorrow.	
I shall work tomorrow.	Я не буду працювати	Shall I work tomorrow?
Я буду працювати завтра.	завтра.	Чи я буду працювати завтра?
You will work tomorrow.	You won't work tomorrow.	Will you work tomorrow?
Ви будете працювати	Ви не будете працювати	Ви будете працювати
завтра.	завтра.	завтра?

Використання Future Simple

Загальний майбутній час

Future Simple використовується для описання поодиноких, повторюваних або послідовних дій у майбутньому.

He will come here tomorrow. – Він прийде сюди завтра.

I will run every morning next summer. – Наступного літа я буду бігати кожного ранку.

They will go to the cinema, buy some snacks, and watch good movie next Monday. – Наступного понеділка вони підуть у кіно, придбають щось перекусити та будуть дивитися хороший фільм.

Припущення на майбутнє

Future Simple використовується для вираження припущень або здогадок про майбутні дії або події. В такому випадку Future Simple часто використовується в

складних реченнях, де перша частина виражена дієсловом в Present Simple: think (думати, вважати), believe (вірити), expect (очікувати), be afraid (боятися), be sure (бути впевненим) або ж прислівниками: probably (можливо), perhaps (мабуть), certainly (безумвно, точно) тощо.

I think he will win this competition. – Я думаю, він виграє це змагання.

I'm afraid she won't come here on time. – Боюся, що він не прийде вчасно.

Probably they will find the way out. – Можливо, вони знайдуть вихід.

Обіцянки, побоювання, сподівання

Future Simple використовується для вираження обіцянок, описання чиїхось сподівань та надій щодо майбутнього. Часто цей час у реченні використовується зі словами: promise (обіцяти), swear (клястися), guarantee (гарантувати), hope (сподіватися), threat (погрожувати), warn (попереджати), request (прохати, робити запит), offer (пропонувати).

I promise we will go to the seaside next year. - Я обіцяю, що ми поїдемо на море наступного року.

We hope he will enter the university. – Ми сподіваємося, що він вступить до університету.

She swears she will come home in time. – Вона присягається, що буде вдома вчасно.

Прогнози на майбутне

Future Simple використовується для вираження того, що неодмінно здійсниться в майбутньому, і на що ми не можемо вплинути.

The great storm will be tomorrow. – Завтра буде сильний шторм.

Anyway she will fly away. – В будь-якому випадку він полетить геть.

The dawn will come soon. – Скоро настане світанок.

Спонтанні рішення

Future Simple також виражає спонтанні, миттєві рішення або дії, які не були заплановані заздалегідь, а тільки-но спали на думку.

I will take this dress. – Я візьму цю сукню. (незапланована покупка в магазині)

We will go there right now! – Ми підемо туди прямо зараз! (емоційне рішення)

I will paint this table. – Я пофарбую цей стіл. (рішення прийняте спонтанно, дивлячись на стіл)

Маркери часу

Future Simple використовується, якщо на питання «коли це буде?» можна вказати приблизний, неточний час. Якщо відомо точний та конкретний час або проміжок часу, в який буде виконуватися дія, то в такому випадку буде використовуватися Present Continuous або Future Continuous.

tomorrow – завтра	next year – в наступному році,
the day after tomorrow – післязавтра	наступного року
tonight – сьогодні ввечері	next century – в наступному сторіччі
soon – скоро	in a week – через тиждень
as soon as – як тільки	in a month – через місяць
later – пізніше	in three year – через три роки
next week – наступного тижня	in two days – через два дні
next month – наступного місяця	in one of these days – в один з цих
	днів

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 90 105.
- 2. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 12 15.

Заняття №10. Тема: Обстановка житлових кімнат. Написання диктанту. Переказ тексту.

THE SMITHS' AND THE BROWNS' HOMES

Mr and Mrs Smith have a two-storeyed semi-detached home in a pleasant suburb of Birmingham. It is very nice and quiet there. The houses and the surrounding scenery seem to blend into each other. The Smiths bought their house twenty years ago, or rather, the bank bought it for them. They must pay the bank back. Charles and Mary are very fond of this house as it is the home of their childhood. However, Helen is not entirely satisfied with it, she likes buildings that have character. To compensate, she takes great pains to make Number Sixty-Two, Heath Gardens, as interesting and attractive as possible. She has good taste and every visitor to the home admires its decor. The house is always in apple-pie order. It is surrounded by tall evergreen hedges. In front of the house there is a small garden with two large forsythia bushes that flower in spring and some potted plants dotted about the yard in various corners. At the back there is a large garden. This has an apple-tree and a pear-tree, plus several firs. Helen likes to sunbathe here in summer. The Smiths often dine alfresco in w'arm summer evenings.

When the children were little they had a swing in this garden and John fixed them up with a platform in the apple tree. Inside, there are six rooms - a lounge/dining-room and a kitchen downstairs, and four bedrooms upstairs. There is also a bathroom and toilet. The walls are covered with good wallpaper. They've got a parquet floor and an electric fire. The rooms are light and spacious.

Because they travel around so much Ally and Peter Brown don't find it practical to own a house. Instead they bought a flat in London. They chose London because it is pretty accessible from any place in the country. Their flat is a comfortable size. It has three bedrooms, a large bathroom and a kitchen which opens onto the living area.

The Browns like this flat very much. It looks over a park and the shops are within easy reach. They find it a very relaxing place. They also get on well with their neighbours. Their block is four-storeys high and they live in one of five flats on the third floor. The building is not very old. The Browns bought their flat five years ago. They moved from their old one because it was damp. It turned out to be a blessing in disguise. It is warmer, the neighbours are friendlier and they have the park to stroll in. Judy also likes living there.

<u>Л-ра:</u>

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 90 105.
- 2. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 8-11; 16-17.

Заняття №11. Тема: Опис кухні. Опис ванної кімнати та коридору.

VOCABULARY ACTIVITY

- 1. Select the odd word that does not fit into a list, giving reasons for your choice.
- A. Sideboard, lounge, cupboard, bookcase.
- B. Study, cellar, living-room, dining-room, kitchen.
- C. Ground floor, basement, stairs, backyard.
- D. Electricity, gas, gas-stove, chute.
- E. Bookcase, chair, wardrobe, bed-sitter, bunk bed.
- F. Carpet, attic, rug, curtain, knick-knacks.
- J. Coffee maker, coffee grinder, toaster, balcony, mixer.
- H. Block of flats, house, building, flat, cottage, cellar.
- I. Accessible, ceiling, comfy, cosy, cluttered, cramped.
- 2. Fill in the blank with the vocabulary word that best fits the meaning of each sentence: fridge, picture, carpet, telephone, vase, bed, wardrobe, door, chest of drawers, curtain, chair, stove, desk, lamp, cupboard, sink.
- I. In the hall there is a $\dots$, a $\dots$ and a $\dots$. 2. There are $\dots$ on the wall. 3. On the floor there is a $\dots$. 4. There are $\dots$ on the table. 5. In the bedroom there is a $\dots$, a $\dots$ and a $\dots$.
- 6. There are white ... on the window. 7. Under the window there is a ... . 8. In front of the desk there is a ... . 9. There is a ... above the picture. 10. In the kitchen there is a ..., a ..., some ... and a ....
- 3. Learn to choose the correct word.
- A. Word choice: house, collage, bungalow, fu l, becl-siner, mansion, palace, home. A house is a building for people to live in, and is usually built on more than one level

- (storey). A cottage is a small, old house, especially in the country, and a bungalow is a house built on only one level. A set of rooms (including a kitchen and bathroom) within a larger building is a fat, and a small one-room Hat is called a bed-sitter. A large grand house is called a mansion, or (if it belongs to a king or queen) a palace. The place where you live is your home, whatever type of house it is.
- 1. After the party, we went to our ... . 2. They divided the house into ... . 3. They lived in a ... in the country. 4. A lot of students live in Hats and ... . 5. It was a late eighteenth-century ... .6. The Queen appeared with her family on the balcony of the ... .7. They dreamed of buying a little ... in the country, 8. They built a block o f ... . 9. I left my bag at ... . 10. The nobles of Florence built splendid ..

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 90 105.
- 2. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press. 1996. pp. 234 239.

Заняття №12. Тема: Сучасна квартира. Проживання в квартирі чи приватному будинку: переваги та недоліки. Проживання в гуртожитку vs проживання з батьками. (Доповіді.)

READING AND SPEAKING ACTIVITY

- 1. Read and translate the text. Answer the following questions.
- 1. Where do the Smiths live? 2. Do they own a house or a flat? 3. When did they buy their house? 4. Are they fond of their house? 5. Is Helen satisfied with her house? 6. What kind of buildings does Helen like? 7. Why does every visitor to their home admire its decor? 8. What is there in front of the house? 9. What is there at the back of the house? 10. What do the Smiths like to do in the garden? 11. How many rooms are there in their house? 12. Do the Browns own a house? 13. Why did they choose

London to live in? 14. What kind of flat do they have? Where is it situated? Why did it turn out to be a blessing in disguise?

- 2. Confirm or deny the statements.
- 1. The Browns live in a detached house. 2. They bought their house twenty years ago.
- 3. Mary doesn't like her house. She is not satisfied with it. 4. In front of the house there is a green lawn. 5. The Browns live in Birmingham. 6. The Browns' flat looks over a square. 7. The Browns don't get on well with their neighbours.
- 3. Describe the Smiths' house and the Browns' fat. Discuss with your fellow-students their differences and likeness.
- 4. Make short conversations in the following situations:
- 1. You meet Mr and Mrs Smith. They don't know much about this country and the way of life of its people. Tell them what sort of flats our people usually have. Describe your flat to them.
- 2. Mrs Smith wants to improve the appearance of her house. Ask her what changes she wants to make.
- 5. Minitalks: 1. My dream house. 2. An ideal fat. 3. A family moves to another fat. 4. A family buys a new set of furniture. 5. A city family moves to a country house.
- 6. Describe your room/fat to your friends. They must draw the picture of the room/fat. Then compare the drawings

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 90 — 105.

Заняття №13. Тема: Моя домівка. Здача житла в аренду. Складання діалогу.

Dialogues

ARRANGING THE HOUSE

Ally: Give me a hand with this table, Peter. I want it over there by the settee.

Peter: I think it is better under that picture by the armchair.

Ally: No. I only hung it on the wall because it was in the way on the floor.

Peter: You hung it askew.

Ally: We can arrange the pictures when all the furniture is in place.

Peter: All right. Where do you want the piano to go?

Ally: I want it in the corner. And put these knick-knacks on the table. They help to furnish.

Peter: Where did I put my big screwdriver? It's not in the toolbox and I want to tighten up these loose screws on the door hangers.

Any: You had it in your hand when you went into the kitchen just now. Perhaps you left it there.

Peter: Yes, I think I put it down on the shelf above the sink. I'll go and fetch it.

Ally: Pass me that brush behind the chair before you go; and take your tools off that nice polished table. You'll spoil all our furniture before you finish.

Peter: I must put them somewhere. And where is the cat? You didn't shut him outside last night, did you? He'll get lost.

Ally: No, he's definitely inside the house. I expect he's fed up with all the fuss and noise. He's probably in a cupboard somewhere. He wants to sleep.

Peter: That's just what I want to do. I'm tired of it all as well.

FLATS AND HOUSES

Ally: I think living in a flat is much more preferable to living in a house.

Helen: Really? I'm afraid I can't agree with you there. I prefer houses, because they generally have more rooms.

Ally: That's all very well, but the rooms in houses are often smaller and less conveniently arranged than in a flat.

Helen: There's something in what you say, of course, but modern houses have a nice layout. Besides, don't forget that most houses have a garden where one can relax and the children can play in safety. Living in a flat must be like living in a box.

Ally: Nonsense, Helen! Modern flats often have balconies and there are lawns and gardens near the buildings. Houses are all very well, but they're much harder to keep clean than flats.

Helen: I disagree with you, but I won't argue. I think the worst thing about flats is that they're so noisy, their thin walls let the sound through.

Ally: That's simply not true.

Helen: Well, I prefer houses.

Ally: Tastes differ, you know.

HOUSEHOLD CHORES

Mciry: Hi, Ann! How's life?

Ann: A bit hectic at the moment. Having a large family means doing much work about the house.

Mary: I don't know how you cope with looking after the family and doing a full-time job.

Ann: Oh, it's not easy. Of course, we do all the housework together. I do all the cooking and washing, and Nick does the cleaning. It's my children's duty to wash the dishes. But they often argue about who should do it.

Mary: I know you like to have everything in apple-pie order.

Ann: You know, my surroundings are very important to me. I like to have my possessions arranged nicely around me. Nick is helpful. He never does anything by halves. If he starts something you can be sure that he will finish it and produce excellent results. He's a handy man.

Mary: Do you have any free time I wonder?

Ann: Oh, this work allows me no free time, I'm afraid. They say, a woman's work is never done.

Mary: I see. The trouble with your day is that you have too many activities crowded in.

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 90 — 105.

Заняття №14. AMKP "A Person in a Family."

Заняття №15. Тема: Мій день. Робота з основним текстом.

MR SMITH'S WORKING DAY

John Smith's school is situated a half-hour's drive away from his home. It is a comprehen-sive school and all the pupils live near to it in its catchment area. The pupils there are aged between eleven and eighteen. Every day John gets up at six-thirty in the morning. The reason for this early start is that he is in training for the London Marathon. Every day he jogs round the park near his home. Then he goes home for a shower and breakfast before driving to work. He needs to be at school by half past eight.

John is in charge of a class as well as being a foreign languages teacher. He takes the register for a first year class and looks after them if they have any worries. Registration is at ten to nine and often they have an assembly, either with the other first year classes or with the whole school. Sometimes John leads an assembly himself. He always has a funny story, a reading from the Bible and a number of his favourite hymns close at hand in case he is asked to lead unexpectedly.

After the assembly the lessons begin. John teaches every year in the school. This means that he discusses Brecht's plays with the oldest pupils in one lesson and teaches first years very simple sentences in French in the next. Some of his periods are free. He marks homework and prepares lessons. In the morning and afternoon breaks and at lunch-times John is either busy with his work or socialising with the other teachers in the staff room. This is a welcome break for him. He can have a cup of tea, sit back and enjoy a conversation over a sandwich. The teachers often discuss their pupils. In fact, the staff room is a real centre for gossip. Some of the teachers are close friends. Others find it difficult to get on with each other. It is a big school and there are many members of the staff.

The school day finishes at twenty-past three. Sometimes John is on bus duty. He keeps the pupils orderly as they queue for the bus home. John hates such times. He is always glad to get back home and put his feet up for half an hour. Then he starts on all the work he has to mark

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 106 — 121.

Заняття №16. Тема: Мій день. Написання диктанту. Переказ тексту. Лексичні вправи.

Vocabulary Exercises

Read and remember.

Call at something.

Call on somebody - to visit.

Call for somebody - to meet someone at their home in order to take them somewhere. Choose the right word.

1. We decided to call ... James on the way home. 2. I'll call ... you at 8 o'clock. Then we'll go to the theatre. 3. I called ... the drycleaner's to collect your suit. 4. We went to pay a call ... some people I used to know. 5. We'll go to the station tonight. I'll call ... them about eight. 6. The nine o'clock train calls ... every station between Glasgow and Edinburgh.

Remember the following.

Get along - to have a friendly relationship (with).

Gel away - to succeed in leaving a place especially when this is not easy.

Get back - to return to a place.

Gel down to - to finally start doing something that needs a lot of time or energy.

Get off - to finish work and leave your workplace at the end of the day.

Gel up - to wake up and get out of your bed after sleeping, especially in the morning. Choose the correct word.

1. What time did you get ... this morning? 2. He is a bit difficult to get ... with. 3. What time do you get... work? 4. There's a meeting after work, but I hope to get... by seven.

5. After Christmas I'm going to g et some serious work. 6. We'll probably g et... at about nine.

Remember the following.

Go by - to travel.

Go in for - to like something or do something often because you enjoy it.

Go through - to read a document from beginning to end.

Go on doing something - to continue without stopping or changing.

Go on - to continue talking.

Choose the correct word.

- 1. We went ... bus. 2. Go ... working. 3. He goes sports. 4. Go ..., I'm listening. 5. Could you just go ... this file and mark anything that's relevant?
- J. Fill in the blank with the word that best fits the meaning of each sentence.
- 1. Our University is situated an hour's ... away from my home. 2. It ... her an hour to get to the University. 3. Go to the bathroom and ... your teeth. 4. Who is ... the dishes? 5. He is busy ... his work. 6. It's cold today. Put your warm coat... . 7. Do you go to the University by ... or by ...? 8. Where is John? He is ... round the park. 9. Jack is a teacher. He is in ... of a class. 10. We're going to have dinner ... seven.

Answer the following questions:

1. When do you get up? Do you think that it is better for one's health to get up early? Why? 2. When do you like to work more, in the morning or in the evening? 3. How many meals a day do you have? 4. Are you good at housekeeping? 5. When do we give our house a special clean? 6. What kinds of work do women do while their husbands are at work? 7. How much time do you leave for rest? 8. Which is the best way to spend free time? 9. Do you like to work and rest alone or in company? 10. How do you spend the evenings?

Translate the following sentences into English.

і. Я встаю раненько, роблю зарядку, потім іду у ванну і приймаю душ. 2. Я снідаю

о сьомій годині, Після сніданку я одягаюсь і їду в університет. Він знаходиться в годині їзди від мого дому. 3. По понеділках у мене багато занять. Заняття починаються о восьмій ранку і закінчуються о третій годині дня. 4. Я обідаю в

університетській їдальні. Після занять я трохи відпочиваю, а потім виконую домашні завдання. 6. По суботах я при-бираю в квартирі. Раз на місяць у нас генеральне прибирання всієї квартири. 7. Звичай-но. я допомагаю мамі, коли до нас приходять гості. Я готую чай або каву, накриваю на стіл, мию посуд. 8. Моя мама - вчителька. Вона працює в середній школі. Вона викладає англійську мову, а також вона - класний керівник. Мама приходить додому пізно. Після обіду вона, звичайно, перевіряє зошити учнів. 9. Ввечері я дивлюсь телевізор або читаю. Мій батько слухає останні новини. Я іду спати об 11 годині вечора. 10. По суботах і неділях я не ходжу в університет. Інколи я відвідую своїх друзів. Інколи вони заходять до мене. Ми добре проводимо час разом

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 106 — 121.

Заняття №17. Тема: Розпорядок буденного дня. Робота з додатковим текстом. Складнопідрядне речення.

Складнопідрядне речення

Complex sentence (складнопідрядне речення) — складне речення, що складається з одного головного простого речення (main clause) та одного або декількох залежних підрядних речень (subordinate clauses).

I don't know what you are talking about. – Я не знаю, про що ти говориш.

I will give you candies if you clean your room. – Я дам тобі цукерки, якщо ти прибереш у власній кімнаті.

The girl you have just seen is my new classmate. – Дівчинка, яку ти щойно бачив, - моя нова однокласниця.

Від одного головного речення можуть залежати декілька однорідних (рівноправних) підрядних частин.

Kate doesn't know where she can buy this book and how much it will cost her. – Кейт не зна ϵ , де вона може придбати цю книгу й скільки вона буде коштувати.

We were sure that Jack would win this competition and that he would become a new champion. – Ми були впевнені, що Джек виграє ці змагання та стане новим чемпіоном.

Також підрядні речення можуть відноситися та залежати від інших підрядних речень в одному складнопідрядному.

Kate doesn't know where she can buy the book she has to read. – Кейт не знає, де вона може придбати книгу, яку їй потрібно прочитати.

We were sure that Jack would win the competition he had been preparing for. – Ми були впевнені, що Джек виграє змагання, до яких він готувався.

Способи сполучення

В складнопідрядному реченні прості підрядні речення можуть сполучатися з головним реченням за допомогою сполучників підрядності та сполучних слів або ж безсполучниковим способом.

Сполучники підрядності іf (якщо), that (що), because (тому що), as (так як, бо) використовуються тільки для з'єднання частин складнопідрядного речення та не вживаються в якості членів підрядних речень.

I am late as I have missed my bus. – Я запізнююсь, б я не встиг на свій автобус.

We will go for a walk if the weather is fine. – Ми підемо на прогулянку, якщо погода буде гарною.

Kate knew that she had to arrive on time at the airport. – Кейт знала, що вона повинна прибути в аеропорт вчасно.

I don't like this book because it's dull and not funny at all. – Мені не подобається ця книга, тому що вона нудна та зовсім не кумедна.

Сполучні слова what (що), that (що, який), who (хто), whom (кому, кого), where (де, куди), when (коли), how (як), which (котрий, який), хоча вони й вживаються для поєднання підрядних частин складнопідрядного речення, вони також є членами цих підрядних речень.

I don't know what to talk about. — Я не знаю, про що говорити. (непрямий додаток) Everything that he loved has gone. — Все, що він любив, зникло. (прямий додаток)

Matt knows who stole his car a year ago. – Метт знає, хто вкрав у нього машину рік тому. (підмет)

Have you already decided where you want to go tonight? – Ти вже вирішив, куди хочеш піти цього вечора?

Підрядні речення можуть сполучатися з головним реченням без використання сполучників або сполучних слів. В українській мові такий спосіб підрядного сполучення не використовується. Такі речення перекладаються за нормами української мови.

I wish you were here. – Як би я хотіла, щоб ти був тут.

You have the book I'm looking for. – В тебе ϵ книга, яку я шукаю.

The restaurant we have been to is really nice. – Ресторан, в якому ми були, дуже хороший.

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 106 — 121.

Заняття №18. Тема: Мій ідеальний день. Написання твору. Лексичні вправи.

ENVIRONMENTAL THINKING AND LIFE STYLE

- 1. Skim through the following passage in order to get its general idea.
- 2. Summarize the information given in the passage about James Falcon.
- 3. Stale briefly in some sentences what James understands by a healthy lifestyle.
- 4. What impression do you get of James Falcon? Give your reasons.
- 5. Are there any environmental clubs in this country / your native city? Why do people join them? What is their goal?

James and Emma Falcon are an average family in the middle class. James is 65. He is tall and he has a gallant bearing. Now his hair is grey and his face is a good deal lined. But his figure is still fine. Every morning, wet or fine, he gets up at seven o'clock to

put on his sports clothes and have a run round the local park. It helps him to keep good health.

James is a doctor of good reputation. He works part-time now. James treats people ill with asthma. This disease makes breathing difficult. James is certain that asthma is a result of air pollution.

Being a member of an environmental club,

James stands up for a healthy lifestyle. Thus, he is against too much dependence on private cars because they damage the environment. Most people are aware of this fact but they still use their cars because they're warm and comfortable. James says that it's all a question of habit. He's sure one can get used to anything if one tries. He relies on his car less than he used to. He asks his patients not to use their cars except when absolutely necessary. James himself is not only economising on petrol but keeping fit at the same time.

James is an all-rounder. He is interested in politics and he always listens to the latest news, and every morning he looks through his favourite newspapers. James is also keen on music. He plays the piano well. He likes to spend his evening in the family circle talking about family affairs. He's never happier than in the company of his daughter. He brought up Ally to stand on her own feet. Though he intended his daughter for the medical profession she went her own way. James is proud of his daughter. He also loves his relatives. They have common interests and get along very well.

<u>Л-ра:</u>

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 106 108.
- 2. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. К.: А.С.К., 2005. С. 396 447.

Заняття №19. Тема: Університет. Робота з основним текстом.

MARY'S LIFE AT THE UNIVERSITY

Mary has just graduated from the University. She studied foreign languages for four years and now she looks back on those happy days with nostalgia.

In the first year of her studies Mary lived in a Hall of residence. She had a room to her-self with a sink. The showers were at the end of the corridor. It was very easy to make friends because every one was new and no one knew anyone else. The first few days were fun but scary as she met new people and found her way around the town and University. It didn't take long to settle in though, and by the end of the first term Mary was getting along fine. She had twelve hours of classes a week - six in Russian and six in Czech. Czech was a new language for her, so more time was devoted to grammar than to literature. However, Russian she had already learnt for four years in school, so much time was spent reading Russian literature and analysing it. Mary enjoyed her studies but sometimes she became discouraged when her marks in Czech were poor. She found it difficult to learn as she was always confusing it with Russian! Outside her studies, Mary was an active member of the ball-room dancing club and the wind-surfing club. She found many friends in these societies, some of whom she chose to rent a flat with in her second year. Two boys and two girls along with Mary lived in an old house. There were some flats in it. They had mice in their flat and a leaky roof when it rained heavily, but they enjoyed their year together. Often they would invite friends over to dinner and during exams they helped each other to revise.

Mary spent the third year of her study abroad. As part of her course Mary had to spend some months in Prague, the Czech Republic and some months in Voronezh, Russia. These trips were very exciting for her, even though she had occasional moments of homesickness. She learnt a lot and made some interesting friends. At the end of the year she was reluctant to gohome. But the final year of University beckoned. It was the most stressful year of her course because the whole year she was preparing for her final exams. These contributed in a large way to the grade she received in her degree. Nonetheless, she still found time to enjoy herself and when the exams were over everyone held a big party.

Mary's University education ended with her graduation ceremony . A month after the

exams she returned to her University to shake hands with the Vice-chancellor and be declared a graduate. It was also a good opportunity to meet up with friends and find out what they would be doing in the future

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 122 — 140.

Заняття №20. Тема: Університет. Написання диктанту. Переказ тексту. Лексичні вправи

ESL University Vocabulary List with Definitions

The following is a list of vocabulary items all about universities and being a student at a university. The list has a definition for each word as well as its part of speech. You should try to learn the words now and also use the list as a reference source in the future. After the ESL university vocabulary word list there are some flashcards of the vocabulary for you to download and then a recording so you can hear the correct pronunciation.

Assignment: A homework given to university students. (noun)

Academic: Relating to schools, colleges, and universities. (adjective)

Academia: The academic community at universities whose main activities include learning, teaching, and research. (noun)

Advisor: A person who assists students in planning their educational programs. (noun)

Audit: To attend a course without getting a grade for the course. (verb)

Bachelor's degree: The first degree for people studying at a university. (noun)

Bursar: The treasurer at a college or university. (noun)

Bursary: An amount of money that is given to a person to allow him or her to attend university. (noun)

Campus: The buildings and the surrounding land of a university or college. (noun)

College: A higher education institution where you can study for an undergraduate degree (American English). (noun)

College of further education: A higher education institution or part of a university that provides vocational or specialized education. (noun)

Community college: A college that offers two-year programs for students from the local community (American English). (noun)

Commencement: A ceremony at which students formally receive their academic degrees (American English). (noun)

Course: A series of lessons on a particular subject, usually ended with an exam. (noun) Certificate: An official document that proves you have passed an exam or completed a course. (noun)

Credit: Course unit. (noun)

Curriculum: The subjects that are included in a course of study in a college or university. (noun)

Degree: The qualification given to students who have completed their studies at a college or university. (noun)

Dean: A high-rank official in a university who is in charge of a department or group of departments. (noun)

Department: A section of a college or university that deals with a particular area of study. (noun)

Dining hall: A large room in a university building where people can eat together. (noun)

Diploma: A document given by a college or university that shows you have finished your studies or passed a certain exam. (noun)

Dissertation: The paper written at the end of a degree course. (noun)

Distance course: A course in which students learn on their own at home and communicate with faculty and other students via the internet. (noun)

Dormitory: A large building at campus where students live (American English). (noun)

Education: A particular kind of teaching or training that aims to develop knowledge and skills. (noun)

Enroll: To officially join in a course. (verb)

Exam: A formal test of a student's knowledge or skill in a particular subject. (noun)

Faculty: A group of departments in a college or university that focuses on an area of study or several related subjects. (noun)

Fail: To be unsuccessful in a test or exam. (verb)

Financial aid: The money that is given or lent to help a student at a university to pay the cost of his or her study. (noun)

First degree: The degree that undergraduates do. (noun)

Fraternity: A social organization for male university students (American English). (noun)

Freshman: A first-year student at school, college or university (American English). (noun)

Fresher: A student who is still in his or her first term at a university (British English). (noun)

Freshers' week: A week at the beginning of a new academic year at university that is organized to welcome new students. (noun)

Grade Point Average: The average of a student's grades during his or her studies at university (American English). (noun)

Graduate: To complete a degree at a university (verb); a person who has a university degree. (noun)

Grant: An amount of money given by the government to allow a student to follow a course. (noun)

Halls of residence: A large building at campus where most students live in their first year of university. (noun)

Higher education: Education that is given at college or university. (noun)

Homecoming: A celebration for former students, held annually by a university or college (American English). (noun)

Instructor: A university teacher who ranks below assistant professor and teaches a limited number of classes (American English). (noun)

Junior college: A college where students study for two years, which equals the freshman and sophomore years of a four-year undergraduate course (American English). (noun)

Law school: A higher education institution for postgraduates that trains students to become lawyers (American English). (noun)

Lecture: An activity when students make notes and listen to the lecturer. (noun)

Lecturer: A person who teaches in a university but not a professor. (noun)

Major: The main subject that a student studies at college or university. (noun)

Master's degree: A university degree that you get after studying for one or two years after your first degree. (noun)

Matriculate: To officially begin studying at a university; to attend the academic standard required for a course. (verb)

Matriculation: The process of matriculating. (noun)

Medical school: Another name for medical faculty. (noun)

Minor: The second most important subject that a student studies at college or university. (noun)

Pass: To succeed in an exam or test. (verb)

PhD: An abbreviation for Doctor of Philosophy, the highest university degree, which is obtained by doing advanced research. (noun)

Polytechnic: A college which offers vocational courses or focuses on teaching scientific and technical subjects. (noun)

Postgraduate: A university student who has completed a first degree and is studying for a more advanced degree. (noun); more advanced level than a first degree. (adjective)

Prerequisite: A class that must be taken before another class. (noun)

Professor: A university teacher of the highest rank. (noun)

Qualification: A course of study that you have completed or an exam that you have passed. (noun)

Quiz: A short test given to students. (noun)

Register: To record a name on an official list. (verb)

Registrar: The administrator who is responsible for student records. (noun)

Registration: The act of enrolling. (noun)

Research: A careful and detailed study of a subject in order to discover new facts or test new ideas. (noun)

Room and board: A room to sleep in with food provided. (noun)

Roommate: Someone who you share a room with for a period of time during your study at university. (noun)

Sandwich course: A course which includes periods of study with periods of work between them to provide students with practical experience. (noun)

Semester: One of the two periods into which a year is divided at university. (noun)

Seminar: A course offered for a small group of students. (noun)

Session: A school or university year. (noun)

Scholarship: An amount of money that a student gets from an individual or organization to help pay for his or her education. (noun)

Sophomore: A student who is in the second year of a university study (American English). (noun)

Sorority: A social organization for female university students (American English). (noun)

Spring break: A two-week holiday from college or university in the spring (American English). (noun)

Student loan: An amount of money that you borrow from the government or a bank to fund your study at a university and which you must pay back after you completed your study. (noun)

Student union: An association of students at a university that is concerned with students' rights, living conditions, etc. (noun)

Syllabus: A list of topics or books that are planned to be studied in a particular subject. (noun)

Term: One of the three periods into which a year is divided at university. (noun)

Textbook: A book that contains detailed information about a subject that people study at university. (noun)

Theological college: A college where students are trained to become priests or church ministers. (noun)

Thesis: The paper written at the end of a doctorate degree. (noun)

Training college: A college for adult learners that gives training for a particular profession. (noun)

Transcript: An official record of the courses that a student has taken and the marks received (American English). (noun)

Tuition: The teaching given to a small group or one person in a college or university. (noun)

Tuition fees: The money that a student pays to get an education at a university. (noun)

Tutor: A teacher who works with one student or a small group of students. (noun)

Tutorial: A one-to-one teaching activity with a tutor. (noun)

Undergraduate: A college or university student who is studying for a first degree. (noun)

University: A higher education institution where people study or do research for a degree. (noun)

Varsity: The main team that represents a college or university in sports competitions (American English). (noun)

Л-ра:

- 1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. Мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 С. 122 140.
- 2. Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Перекл з рос. 4-го вид. К.: А.С.К., 2005. С. 396 447.

Заняття №21. Тема: Мій університет. Робота з додатковим текстом. Складання діалогу.

Артиклі. Сталі вирази

My University

Students are the future of every country. They are young citizens of our society, full of infinite energy and progressive ideas, fantastic plans and noble ambitions, hopes and dreams. Student life is the brightest period of our life. It is a mixture of studies and great fun. I know that my parents (ex-students) miss those old good days of their student life.

A student has certain duties to perform. It goes without saying that the primary student duty is studying hard and acquiring proper knowledge for the future career. He must attend all the classes at college, do all the work at the right time, be punctual and disciplined. It can help the student achieve his goals and become diligent and perseverant. If he doesn't neglect his studies he will receive rich dividends in his future work.

Examination time at the end of each semester is quite tough for students. They spend endless days and nights on studying and cramming. Although some of them use cheating, copying someone's essays or course works. And you are lucky if you are not caught by the teacher because he can punish you by a poor mark or even by excluding from the college.

Most of the student's time is devoted to reading and learning. It's unbelievable but some students manage to deal with part-time jobs because they need a lot of money to study at college or university. Tuition fees and books are very costly nowadays, and if you rent an apartment it's even more expensive. So students have busy schedules including studies, work and going out to socialize.

A good student never wastes his spare time uselessly. He should also go in for sports to stay in good health and mood. They say: "A sound mind lives in a sound body." Students love participating in both academic and extra-curricular activities at college: different festivals, intellectual quizzes and summer camps. This social life broadens the mind, develops your talents and communication skills. And this is a wonderful time when you find real friends among your classmates at college.

Артиклі. Сталі вирази

Артиклі не вживаються в виразах, що вказують на спосіб пересування.

by air – повітрям

by bike – на велосипеді

by bus – автобусом

by (on) foot – пішки

by land – суходолом

by plane – літаком

by sea – mopem

by train – потягом

He travels by bus. – Він подорожує автобусом. (автобус як загальна назва способу пересування)

The bus has driven away. – Автобус поїхав. (мова йде про конкретний автобус) Артиклі не використовуються в прийменникових виразах та дієслівних словосполученнях.

by chance – випадково

by day – удень

by heart - напам'ять

by mistake – помилково

day after day – день за днем

day by day – день у день

in conclusion – на закінчення

in debt – в боргу

in fact – дійсно, справді

in mind – подумки, думками

in trouble – в біді

on board – на борту

on deck – на палубі

on sale – на продаж, розпродаж

to declare war – оголосити війну

to drop anchor – кинути якір

to keep house – господарювати

to lose sight of – випустити з очей

to make haste – поспішати

to make use of – використовувати

to take care – піклуватися

to take part – брати участь

to take place – відбуватися

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004 — С. 122 — 140.

Заняття №22. Тема: Університет. Лексичні вправи.

Why I chose my university and subject (University of Toronto, English)

All throughout high school, I was certain that I would attend McGill University. The out-of-province, big university experience was all I dreamed of up until my senior year of high school. However, when time came around to visiting schools, my mind quickly changed. All my expectations of being in a new city and province were shattered. Instead of feeling excited, I felt lost. It was only then I realized that I needed a stronger sense of community from a school to be able to see myself going there.

I was hooked on to the University of Toronto after I saw the beautiful old buildings seamlessly embedded into lively Toronto. The history and traditions of the school mixed with the modern and upbeat landscape of Toronto excited and lured me in. What really gave me a sense of belonging at the school was the college system. Each student in the Faculty of Arts and Science must belong to a college. As U of T has over 60, 000 students with buildings and classes scattered over the Discovery District, the colleges are communities that act as home bases to students on campus.

I found comfort in the idea of having a small community I could belong to while still attending one of the best universities in the country and world. U of T is known for having world-renowned professors and alumni but for me, it was also a place filled to the brim with opportunities. I was completely enticed by the numerous clubs, specialized courses, and endless amount of resources.

I entered my first year as a general social sciences student taking all sorts of courses from Introduction to Economics to Myths of French Sensuality and had course sizes of 25 students meeting in classrooms for lectures to over 1000 students meeting in Convocation Hall for lectures. I took one English course on a whim knowing that it would be something that I would enjoy. I fell in love with English because it was a subject that allowed me to express my ideas freely and critically think about the material we were studying in a way no other subject I was taking could. At the end of my first year, I ended up switching from International Relations to English.

A big part of this decision was based on the fact that I didn't enjoy my social science classes nearly as much as my humanities classes and as a result, I put much more work and effort into my humanities courses. Realizing that I would be spending four years

179

studying one subject and building connections in that field, I decided to pursue my passion and make the most of my university experience by learning about something I was truly interested in.

This year I am pursuing an English Specialist Major and a Book & Media Studies Minor. On the side, I am taking classes from the Psychology department to continue exploring my interest in the field.

My one piece of advice to anyone making decisions about universities and subjects of study is to consider all the factors that come into play. Throw all your pre-conceived notions out the window and really sit down and think about what you want. More often than not, your gut instinct will guide you the best.

Л-ра:

1. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. — Книга І: Навч. посібник. — Англ. Мовою. — Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004—С. 122—140.

Заняття №23. <u>AMKP</u> «Students' Life».

Екзамен

Приклади тестових опитувань з ключами

Variant 1

1. My sister is 3 years my ...

2. My father's sister is my ...

a) mother-in-law

a) older

b) elder

c) senior

	b) niece
	c) aunt
3.	She is married my brother.
	a) with
	b) to
	c) together
4.	I'm John Smith. Smith is my
	a) patronymic
	b) nickname
	c) surname
5.	Her complexion is
	a) fair
	b) green
	c) black
6.	Let me introduce
	a) myself
	b) himself
	c) yourself
7.	Tom's brother is an architect profession.
	a) at

b) 1	by
c) (	on
8. He is .	a schoolboy.
a) 1	more
b) :	still
c) ;	yet
9. She's g	got blue eyes, so he is
a) 1	blue-eyed
b) (	eye-blued
c) 1	blue
10.His gra	andfather is an elderly man of 71, he is already
a) a	a worker
b) 1	retired
c) a	a student
11 righ	nt of the sofa is a cosy armchair
a) •	on
b) 1	by
c) 1	to
12 the	right-hand corner there is a writing-desk.
a) (	on
b) a	at
c) i	in
13.We liv	e in a five building.
a) 1	floor
b) 1	floored
c) :	storeyed
14.There	is a to carry rubbish down.
a) (	chute
b) 1	lift
c) 1	fridge

15. There's a dining-table in the ...

a)	study
b)	kitchen
c)	bathroom
16.We h	nave a in our kitchen
a)	gas-stove
b)	) bath
c)	bed
17.Ther	e are some in my wardrobe.
a)	chairs
b)	coat-hangers
c)	lamps
18.We 1	ive in a five-storeyed building on the top floor, so we live on the floor.
a)	sixth
b)	) fifth
c)	fourth
19.The	walls of the corridor are
a)	papered
b)	) wall-papered
c)	enpapered
20.The	sideboard has two
a)	boxes
b)	drawers
c)	doors
21.It	me ten minutes to get to the university
a)	makes
b)	) takes
c)	gets
	s got a house out of town, she loves to spend time
	in the country
	) in town
c)	in city

23.He didn't have breakfast, because he was short time.	
a) in	
b) of	
c) on	
24.Before going to sleep we our bed.	
a) take	
b) make	
c) do	
25.I can't join you – I'm not through my hometask.	
a) in	
b) with	
c) after	
26.After having a shower I the water-taps.	
a) turned on	
b) switched off	
c) turned off	
27. We still have to the flowers.	
a) pour	
b) water	
c) dust	
28.I have time inclination to cook my breakfast, so I have just some	
sandwiches.	
a) nor or	
b) neither nor	
c) either or	
29.My working day starts at 9	
a) exactly	
b) sharp	
c) just	
30. You need to your room, there's such a mess.	

a) tidy up

b)	clear
c)	sweep
31.Stude	nt study at
a)	schools
b)	universities
c)	gymnasiums
32.She h	as a good of English
a)	order
b)	offer
c)	command
33.He	fluency.
a)	lacks
b)	wants
c)	studies
34.Our c	ourse for 4 years.
a)	goes
b)	runs
c)	gives
35.He ha	s an excellent mark, he his exam
a)	failed
b)	took
c)	passed
36.She's	a hard-working student, she never classes.
a)	attends
b)	likes
c)	misses
37.She	. the university and works at school now.
a)	finished
b)	graduated
c)	entered
38.Don't	work by fits and

a) finishes b) beginnings c) starts 39.We ... a lot of subjects. a) do b) make c) go 40.He is fond ... winter sports a) after b) by c) of Variant 2 1. ... right of the sofa is a cosy armchair a. on b. by c. to 2. ... the right-hand corner there is a writing-desk. a. on b. at c. in 3. We live in a five-... building. a. floor b. floored c. storeyed 4. There is a ... to carry rubbish down. a. chute b. lift

c. fridge

5. There's a dining-table in the ...

	18
a. study	
b. kitchen	
c. bathroom	
6. We have a in our kitchen	
a. gas-stove	
b. bath	
c. bed	
7. There are some in my wardrobe.	
a. chairs	
b. coat-hangers	
c. lamps	
8. We live in a five-storeyed building on the top floor, so we live on the floor	
a. sixth	
b. fifth	
c. fourth	
9. The walls of the corridor are	
a. papered	
b. wall-papered	
c. enpapered	
10. The sideboard has two	
a. boxes	
b. drawers	
c. doors	
11.It me ten minutes to get to the university	
a. makes	
b. takes	
c. gets	
12. She's got a house out of town, she loves to spend time	

a. in the country

b. in town

c. in city

13.He didn't have breakfast, because he was short time.
a. in
b. of
c. on
14.Before going to sleep we our bed.
a. take
b. make
c. do
15.I can't join you – I'm not through my hometask.
a. in
b. with
c. after
16. After having a shower I the water-taps.
a. turned on
b. switched off
c. turned off
17. We still have to the flowers.
a. pour
b. water
c. dust
18.I have time inclination to cook my breakfast, so I have just some
sandwiches.
a. nor or
b. neither nor
c. either or
19.My working day starts at 9
a. exactly
b. sharp
c. just
20. You need to your room, there's such a mess.

a. tidy up

a. schools
b. universities
c. gymnasiums
22.She has a good of English
a. order
b. offer
c. command
23.He fluency.
a. lacks
b. wants
c. studies
24.Our course for 4 years.
a. goes
b. runs
c. gives
25.He has an excellent mark, he his exam
a. failed
b. took
c. passed
26.She's a hard-working student, she never classes.
a. attends
b. likes
c. misses
27.She the university and works at school now.
a. finished
b. graduated
c. entered
28.Don't work by fits and

b. clear

c. sweep

21.Student study at...

a. finishes
b. beginnings
c. starts
29.We a lot of subjects.
a. do
b. make
c. go
30.He is fond winter sports
a. after
b. by
c. of
31. Have you watched the football?
a. game
b. play
c. match
32.He our local football team
a. supports
b. is ill for
c. is sick for
33.I go tennis.
a. in after
b. on for
c. in for
34. The match ended in a
a. score
b. draw
c. victory
35.I have a nose
a. going
b. running

c. coming

36.He	his temperature
a.	felt
b.	took
c.	had
37.She n	ever travels by sea, she is always
a.	ill
b.	sick
c.	healthy
38.You r	need to your smoking
a.	cut down
b.	remove
c.	cut up
39.He is	ill, he a flu
a.	caught
b.	treated
c.	cured
40.He is	to colds.
a.	object
b.	subject
c.	ill
Variant 3	
1. It 1	me ten minutes to get to the university
d)	makes
e)	takes
f)	gets
2. She's	got a house out of town, she loves to spend time
a.	in the country
b.	in town

c. in city

3. He didn't have breakfast, because he was short time.
a. in
b. of
c. on
4. Before going to sleep we our bed.
a. take
b. make
c. do
5. I can't join you – I'm not through my hometask.
a. in
b. with
c. after
6. After having a shower I the water-taps.
a. turned on
b. switched off
c. turned off
7. We still have to the flowers.
a. pour
b. water
c. dust
8. I have time inclination to cook my breakfast, so I have just some
sandwiches.
a. nor or
b. neither nor
c. either or
9. My working day starts at 9
a. exactly
b. sharp
c. just
10. You need to your room, there's such a mess.
a. tidy up

11.Student study at
a. schools
b. universities
c. gymnasiums
12. She has a good of English
a. order
b. offer
c. command
13.He fluency.
a. lacks
b. wants
c. studies
14.Our course for 4 years.
a. goes
b. runs
c. gives
15.He has an excellent mark, he his exam
a. failed
b. took
c. passed
16.She's a hard-working student, she never classes.
a. attends
b. likes
c. misses
17.She the university and works at school now.
a. finished
b. graduated

b. clear

c. sweep

c. entered

18.Don't work by fits and ...

a. finishes
b. beginnings
c. starts
19.We a lot of subjects.
a. do
b. make
c. go
20.He is fond winter sports
a. after
b. by
c. of
21.My sister is 3 years my
a. older
b. elder
c. senior
22.My father's sister is my
a. mother-in-law
b. niece
c. aunt
23.She is married my brother.
a. with
b. to
c. together
24.I'm John Smith. Smith is my
a. patronymic
b. nickname
c. surname
25.Her complexion is
a. fair
b. green
c. black

26.Let me introduce			
a. myself			
b. himself			
c. yourself			
27.Tom's brother is an architect profession.			
a. at			
b. by			
c. on			
28.He is a schoolboy.			
a. more			
b. still			
c. yet			
29. She's got blue eyes, so he is			
a. blue-eyed			
b. eye-blued			
c. blue			
30. His grandfather is an elderly man of 71, he is already			
a. a worker			
b. retired			
c. a student			
31 right of the sofa is a cosy armchair			
a. on			
b. by			
c. to			
32 the right-hand corner there is a writing-desk.			
a. on			
b. at			
c. in			
33. We live in a five building.			
a. floor			

b. floored

- c. storeyed 34. There is a ... to carry rubbish down. a. chute b. lift c. fridge 35. There's a dining-table in the ... a. study b. kitchen c. bathroom 36. We have a ... in our kitchen a. gas-stove b. bath c. bed 37. There are some ... in my wardrobe. a. chairs b. coat-hangers c. lamps 38. We live in a five-storeyed building on the top floor, so we live on the ... floor. a. sixth b. fifth c. fourth 39. The walls of the corridor are ... a. papered
  - a. boxes
    - b. drawers

b. wall-papered

40. The sideboard has two ...

c. enpapered

c. doors

Variant 4

1.	. Student study at		
	g)	schools	
	h)	universities	
	i)	gymnasiums	
2. She has a good of English			
	a.	order	
	b.	offer	
	c.	command	
3.	Не	fluency.	
	a.	lacks	
	b.	wants	
	c.	studies	
4.	Our c	ourse for 4 years.	
	a.	goes	
	b.	runs	
	c.	gives	
5.	He ha	s an excellent mark, he his exam	
	a.	failed	
	b.	took	
	c.	passed	
6.	She's	a hard-working student, she never classes.	
	a.	attends	
	b.	likes	
	c.	misses	
7.	She	. the university and works at school now.	
	a.	finished	
	b.	graduated	
	c.	entered	
8.	Don't	work by fits and	

a. finishes

b. beginnings				
c. starts				
9. We a lot of subjects.				
a. do				
b. make				
c. go				
10.He is fond winter sports				
a. after				
b. by				
c. of				
11. Have you watched the football?				
a. game				
b. play				
c. match				
12.He our local football team				
a. supports				
b. is ill for				
c. is sick for				
13.I go tennis.				
a. in after				
b. on for				
c. in for				
14. The match ended in a				
a. score				
b. draw				
c. victory				
15.I have a nose				
a. going				
b. running				
c. coming				

16.He ... his temperature

c. had
17. She never travels by sea, she is always
a. ill
b. sick
c. healthy
18. You need to your smoking
a. cut down
b. remove
c. cut up
19.He is ill, he a flu
a. caught
b. treated
c. cured
20.He is to colds.
a. object
b. subject
c. ill
21.My sister is 3 years my
a. older
b. elder
c. senior
22.My father's sister is my
a. mother-in-law
b. niece
c. aunt
23. She is married my brother.
a. with
b. to
c. together

a. felt

b. took

24.I'm John Smith. Smith is my				
a. patronymic				
b. nickname				
c. surname				
25.Her complexion is				
a. fair				
b. green				
c. black				
26.Let me introduce				
a. myself				
b. himself				
c. yourself				
27. Tom's brother is an architect profession.				
a. at				
b. by				
c. on				
28.He is a schoolboy.				
a. more				
b. still				
c. yet				
29. She's got blue eyes, so he is				
a. blue-eyed				
b. eye-blued				
c. blue				
30. His grandfather is an elderly man of 71, he is already				
a. a worker				
b. retired				
c. a student				
31 right of the sofa is a cosy armchair				
a. on				
b. by				

- c. to
- 32.... the right-hand corner there is a writing-desk.
  - a. on
  - b. at
  - c. in
- 33.We live in a five-... building.
  - a. floor
  - b. floored
  - c. storeyed
- 34. There is a ... to carry rubbish down.
  - a. chute
  - b. lift
  - c. fridge
- 35. There's a dining-table in the ...
  - a. study
  - b. kitchen
  - c. bathroom
- 36. We have a ... in our kitchen
  - a. gas-stove
  - b. bath
  - c. bed
- 37. There are some ... in my wardrobe.
  - a. chairs
  - b. coat-hangers
  - c. lamps
- 38. We live in a five-storeyed building on the top floor, so we live on the ... floor.
  - a. sixth
  - b. fifth
  - c. fourth
- 39. The walls of the corridor are ...
  - a. papered

- b. wall-papered
- c. enpapered

40. The sideboard has two ...

- a. boxes
- b. drawers
- c. doors

Variant 1

- 1. c
- 2. c
- 3. b
- 4. c
- 5. a
- 6. a
- 7. b
- 8. b
- 9. a
- 10. b
- 11. c
- 12. c
- 13. c
- 14. a
- 15. b
- 16. a
- 17. b
- 18. c
- 19. a
- 20. b
- 21. b
- 22. a
- 23. b

- 24. b
- 25. b
- 26. c
- 27. b
- 28. b
- 29. b
- 30. a
- 31. b
- 32. c
- 33. a
- 34. b
- 35. c
- 36. c
- 37. b
- 38. c
- 39. a
- 40. c

Variant 2

- 1. c
- 2. c
- 3. c
- 4. a
- 5. b

6. a	37.b
7. b	38.a
8. c	39.a
9. a	40.b
10.b	
11.b	Variant 3
12.a	1. b
13.b	2. a
14.b	3. b
15.b	4. b
16.c	5. b
17.b	6. c
18.b	7. b
19.b	8. b
20.a	9. b
21.b	10.a
22.c	11.b
23.a	12.c
24.b	13.a
25.c	14.b
26.c	15.c
27.b	16.c
28.c	17.b
29.a	18.c
30.c	19.a
31.c	20.c
32.a	21.c
33.c	22.c
34.b	23.b
35.b	24.c
36.b	25.a

26.a	15.b
27.b	16.b
28.b	17.b
29.a	18.a
30.b	19.a
31.c	20.b
32.c	21.c
33.c	22.c
34.a	23.b
35.b	24.c
36.a	25.a
37.b	26.a
38.c	27.b
39.a	28.b
40.b	29.a
	30.b
Variant 4	31.c
1. b	32.c
2. c	33.c
3. a	34.a
4. b	35.b
5. c	36.a
6. c	37.b
7. b	38.c
8. c	39.a
9. a	40.b
10.c	
11.c	
12.a	
13.c	

14.b

Список рекомендованих тем до екзамену

Larger families are happy families

Moving into a new flat is a very exciting event in the life of every person

I'm a student, that's why my typical week day ...

Learning a foreign language takes a lot of efforts

Sport helps people to prepare themselves for life

Students spend the greater part of their life in study

My favourite place to eat is...

East or West home is best

There's a person from my childhood who I remember well

What's the point of worrying about your weight? Some people are naturally slim and some are naturally fat

The Olympic Games as an event of international importance

A sound mind in a sound body

Rooms reflect our personalities

Ukrainian cuisine is for hearty eaters

An apple a day keeps the doctor away

Early to bed, early to rise makes a man healthy, wealthy and wise

Medical Science is now so advanced that it can cure almost every illness

College days are the happiest days of my life

Рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота ϵ невід'ємною складовою вивчення навчальної дисципліни. Вона здійснюється за такими напрямками:

- підготовка тематичних завдань до практичних занять;
- підготовка рефератів;
- виконання індивідуальних завдань;
- підготовка до модульних робіт;
- підготовка до екзаменів або заліків.

Підготовка тематичних завдань до практичних занять передбачає написання твору за тематикою.

Алгоритм підготовки:

- 1) визначити основну ідею, тему твору;
- 2) осмислити та написати план твору;
- 3) написати твір згідно плану.

Підготовка рефератів передбачає глибокий та детальний аналіз проблеми, сформульованої у темі реферату.

Алгоритм підготовки:

- 1) ознайомтеся з вимогами до реферату;
- 2) оберіть тему реферату;
- 3) підберіть літературу, у якій розкривається тема реферату;
- 4) складіть план реферату;
- 5) опрацюйте літературні джерела;
- 6) систематизуйте опрацьований матеріал відповідно до плану реферату;
- 7) дайте власний критичний аналіз та оцінку висвітленої проблеми;
- 8) оформіть реферат відповідно до вимог.

Виконання індивідуальних завдань має на меті вироблення умінь, необхідних для вирішення професійних завдань.

Алгоритм виконання:

- 1) ознайомтеся з вимогами до індивідуального завдання;
- 2) ознайомтеся зі змістом індивідуального завдання;
- 3) проаналізуйте теоретичний матеріал, необхідний для виконання індивідуального завдання;
  - 4) складіть план виконання завдання;
  - 5) виконайте індивідуальне завдання відповідно до плану;
  - 6) оформіть завдання відповідно до вимог.

Підготовка до модульних робіт (MP), заліків та екзаменів має на меті узагальнення та систематизацію знань з окремого модуля або дисципліни у цілому.

Алгоритм виконання:

- 1) ознайомтеся з переліком питань та завдань до MP, заліку або екзамену;
- 2) підберіть підручники, інструктивно-методичні матеріали або іншу довідкову літературу, необхідну для підготовки;
- 3) перегляньте зміст кожного питання, користуючись власними конспектами або підручниками;
  - 4) визначте рівень знань з кожного питання;
- 5) визначте питання, які потребують ретельнішої підготовки і опрацювання додаткової літератури, розв'язання окремих завдань;
- 6) для самоперевірки перекажіть теоретичні питання або вирішіть практичне завдання.

Примітка. При виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, ви можете звертатися за консультацією до викладача. Про час проведення консультацій повідомляє викладач.

Теми, які у повному обсязі виносяться на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання студент має здати викладачеві на консультації (дату проведення консультацій повідомляє викладач).

Перелік тем творів

- 1. East or West, home is best.
- 2. My Home is my castle.
- 3. Like father, like son, like mother, like daughter.
- 4. A tree is Known by its fruit.
- 5. Time is money.
- 6. Lost time is newer found again.
- 7. Knowledge is power.
- 8. Live and Learn.
- 9. Manners make the man.
- 10. You are what you eat.
- 11. Tastes differ.
- 12. A thiry of beauty is a joy for ever.

- 13. An apple a day keeps the doctor away.
- 14. You never know what you can do till you try.
- 15. Good health is above wealth.

Тексти для використання на екзамені.

Somerset Maugham - The Luncheon

I caught sight of her at the play and in answer to her beckoning I went over during the interval and sat down beside her. It was long since I had last seen her and if someone had not mentioned her name I do not think I would have recognized her. She addressed me brightly.

"Well, it's many years since we first met. How time flies! We are not getting any younger. Do you remember the first time I saw you? You asked me to, luncheon."

Did I remember?

It was twenty years ago and I was living in Paris. I had a tiny apartment in the Latin Quarter' and I was earning barely enough money to keep body and soul together. She had read a book of mine and had written to me about it. I answered, thanking her, and presently I received from her another letter saying that she was passing through Paris and would like to have a chat with me; but her time was limited and the only free moment she had was on the following Thursday. She asked me if I would give her a little luncheon at Foyot's. Foyot's is a restaurant at which the French senators eat and it was so far beyond my means that I had never even thought of going there. But I was flattered and I was too young to say no to a woman. I had eighty francs to live on till the end of the month and a modest luncheon should not cost more than fifteen. If I cut out coffee for the next two weeks I could manage well enough.

I answered that I would meet her at Foyot's on Thursday at half past twelve.

She was not so young as I expected and in appearance imposing rather than attractive. She was in fact a woman of forty, and she gave me the impression of having more teeth, white and large and even, than were necessary for any practical purpose. She was talkative, but since she seemed inclined to talk about me I was prepared to be

an attentive listener. I was startled when the menu was brought, for the prices were a great deal higher than I had expected. But she reassured me.

"I never eat anything for luncheon," she said.

"Oh, don't say that!" I answered generously.

"I never eat more than one thing. I think people eat too much nowadays. A little fish, perhaps. I wonder if they have any salmon."

Well, it was early in the year for salmon and it was not on the menu, but I asked the waiter if there was any. Yes, they had a beautiful salmon, it was the first they had had. I ordered it for my guest. The waiter asked her if she would have something while it was being cooked.

"No," she answered, "I never eat more than one thing. Unless you had a little caviare.' I never mind caviare."

My heart sank a little. I knew I could not afford caviare, but I could not tell her that. I told the waiter by all means to bring caviare. For myself I chose the cheapest dish on the menu and that was a mutton chop.

"I think you're unwise to eat meat," she said. "I don't know how you can expect to work after eating heavy things like chops. I never overload my stomach."

Then came the question of drink.

"I never drink anything for luncheon," she said.

"Neither do I," I answered promptly.

"Except white wine," she went on as though I had not spoken. "These French white wines are so light. They are wonderful for the digestion."

"What would you like?" I asked her.

"My doctor won't let me drink anything but champagne." I think I turned a little pale. I ordered half a bottle. I mentioned casually that my doctor had absolutely forbidden me to drink champagne.

"What are you going to drink, then?"

"Water."

Somerset Maugham - The Luncheon

She ate the caviare and she ate the salmon. She talked gaily of art and literature and music. But I wondered what the bill would come to. When my mutton chop arrived she said:

"I see that you're in the habit of eating a heavy luncheon. I'm sure it's a mistake. Why don't you follow my example and just eat one thing? I'm sure you'd feel much better then."

"I am only going to eat one thing," I said, as the waiter came again with the menu. She waved him aside with a light gesture.

"No, no, I never eat anything for luncheon. Just a bite, I never want more than that. I can't eat anything more unless they had some of those giant asparagus. I should be sorry to leave Paris without having some of them."

My heart sank. I had seen them in the shops and I knew that they were horribly expensive. My mouth had often watered at the sight of them. "Madame wants to know if you have any of those giant asparagus," I asked the waiter.

I hoped he would say no. A happy smile spread over his broad face, and he assured me that they had some so large, so splendid, so tender, that it was a marvel.

"I'm not in the least hungry," my guest sighed, "but if you insist I don't mind having some asparagus."

I ordered them.

"Aren't you going to have any?"

"No, I never eat asparagus."

"I know there are people who don't like them."

We waited for the asparagus to be cooked. Panic seized me. It was not a question now how much money I should have left for the rest of the month, but whether I had enough to pay the bill. It would be terrible to find myself ten francs short and be obliged to borrow from my guest. I could not bring myself to do that. I knew exactly how much money I had and if the bill came to more I made up my mind that I would put my hand in my pocket and with a dramatic cry start up and say my money had been stolen. If she had not money enough to pay the bill then the only thing to do would be to leave my watch and say I would come back and pay later.

The asparagus appeared. They were enormous and appetizing. The smell of the melted butter tickled my nostrils. I watched the woman send them down her throat and in my polite way I talked on the condition of the drama in the Balkans. At last she finished.

" Coffee?" I said.

"Yes, just an ice-cream and coffee," she answered.

It was all the same to me now, so I ordered coffee for myself and an ice-cream and coffee for her.

"You know, there's one thing I thoroughly believe in," she said, as she ate the icecream. "One should always get up from a meal feeling one could eat a little more."

"Are you still hungry?" I asked faintly.

"Oh, no, I'm not hungry; you see, I don't eat luncheon. I have a cup of coffee in the morning and then dinner, but I never eat more than one thing for luncheon. I was speaking for you."

"Oh, I see!"

Then a terrible thing happened. While we were waiting for the coffee, the head waiter, with a smile on his false face, came up to us bearing a large basket full of huge peaches. Peaches were not in season then. Lord knew what they cost. I knew too — a little later, for my guest, going on with her conversation, absent-mindedly took one. "You see, you've filled your stomach with a lot of meat and you can't eat any more. But I've just had a snack and I shall enjoy a peach."

The bill came and when I paid it I found that I had only enough for a quite inadequate tip. Her eyes rested for a moment on the three francs I left for the waiter and I knew that she thought me mean. But when I walked out of the restaurant I had the whole month before me and not a penny in my pocket.

"Follow my example," she said as we shook hands, "and never eat more than one thing for luncheon."

"I'll do better than that," I answered. "I'll eat nothing for dinner tonight."

"Humorist!" she cried gaily, jumping into a cab. "You're quite a humorist!"

But I have had my revenge at last. Today she weighs twenty-one stone.

William Faulkner - Dry September

I

Through the bloody September twilight, aftermath of sixty-two rainless days, it had gone like a fire in dry grass---the rumor, the story, whatever it was. Something about Miss Minnie Cooper and a Negro. Attacked, insulted, frightened: none of them, gathered in the barber shop on that Saturday evening where the ceiling fan stirred, without freshening it, the vitiated air, sending back upon them, in recurrent surges of stale pomade and lotion, their own stale breath and odors, knew exactly what had happened.

"Except it wasn't Will Mayes," a barber said. He was a man of middle age; a thin, sand-colored man with a mild face, who was shaving a client. "I know Will Mayes. He's a good nigger. And I know Miss Minnie Cooper, too."

"What do you know about her?" a second barber said.

"Who is she?" the client said. "A young girl?"

"No," the barber said. "She's about forty, I reckon. She aint married. That's why I dont believe--"

"Believe, hell!" a hulking youth in a sweat-stained silk shirt said. "Wont you take a white woman's word before a nigger's?

"I dont believe Will Mayes did it," the barber said. "I know Will Mayes."

"Maybe you know who did it, then. Maybe you already got him out of town, you damn niggerlover."

"I dont believe anybody did anything. I dont believe any-thing happened. I leave it to you fellows if them ladies that get old without getting married dont have notions that a man cant-"

"Then you are a hell of a white man," the client said. He moved under the cloth. The youth had sprung to his feet.

"You dont?" he said. "Do you accuse a white woman of lying?"

The barber held the razor poised above the half-risen client. He did not look around.

"It's this durn weather," another said. "It's enough to make a man do anything. Even to her."

Nobody laughed. The barber said in his mild, stubborn tone: "I aint accusing nobody of nothing. I just know and you fellows know how a woman that never--"

"You damn niggerlover! " the youth said.

"Shut up, Butch," another said. "We'll get the facts in plenty of time to act."

"Who is? Who's getting them?" the youth said. "Facts, hell! I--"

"You're a fine white man," the client said. "Aint you?" In his frothy beard he looked like a desert rat in the moving pictures. "You tell them, Jack," he said to the youth. "If there aint any white men in this town, you can count on me, even if I aint only a drummer and a stranger."

"That's right, boys," the barber said. "Find out the truth first. I know Will Mayes."

"Well, by God!" the youth shouted. "To think that a white man in this town--"

"Shut up, Butch," the second speaker said. "We got plenty of time."

The client sat up. He looked at the speaker. "Do you claim that anything excuses a nigger attacking a white woman? Do you mean to tell me you are a white man and you'll stand for it? You better go back North where you came from. The South dont want your kind here."

"North what?" the second said. "I was born and raised in this town."

"Well, by God!" the youth said. He looked about with a strained, baffled gaze, as if he was trying to remember what it was he wanted to say or to do. He drew his sleeve across his sweating face. "Damn if I'm going to let a white woman--"

"You tell them, Jack," the drummer said. "By God, if they--"

William Faulkner - Dry September

The screen door crashed open. A man stood in the floor, his feet apart and his heavy-set body poised easily. His white shirt was open at the throat; he wore a felt hat. His hot, bold glance swept the group. His name was McLendon. He had commanded troops at the front in France and had been decorated for valor.

"Well," he said, "are you going to sit there and let a black son rape a white woman on the streets of Jefferson?"

Butch sprang up again. The silk of his shirt clung flat to his heavy shoulders. At each armpit was a dark halfmoon. "That's what I been telling them! That's what I--"

"Did it really happen?" a third said. "This aint the first man scare she ever had, like Hawkshaw says. Wasn't there something about a man on the kitchen roof, watching her undress, about a year ago?"

"What?" the client said. "What's that?" The barber had been slowly forcing him back into the chair; he arrested himself reclining, his head lifted, the barber still pressing him down.

McLendon whirled on the third speaker. "Happen? What the hell difference does it make? Are you going to let the black sons get away with it until one really does it?"

"That's what I'm telling them!" Butch shouted. He cursed, long and steady, pointless.

"Here, here," a fourth said. "Not so loud. Dont talk so loud."

"Sure," McLendon said; "no talking necessary at all. I've done my talking. Who's with me?" He poised on the balls of his feet, roving his gaze.

The barber held the drummer's face down, the razor poised. "Find out the facts first, boys. I know Willy Mayes. It wasn't him. Let's get the sheriff and do this thing right."

McLendon whirled upon him his furious, rigid face. The barber did not look away. They looked like men of different races. The other barbers had ceased also above their prone clients. "You mean to tell me," McLendon said, "that you'd take a nigger's word before a white woman's? Why, you damn niggerloving--"

The third speaker rose and grasped McLendon's arm; he too had been a soldier. "Now, now. Let's figure this thing out. Who knows anything about what really happened?"

"Figure out hell!" McLendon jerked his arm free. "All that're with me get up from there. The ones that aint--" He roved his gaze, dragging his sleeve across his face.

Three men rose. The drummer in the chair sat up. "Here," he said, jerking at the cloth about his neck; "get this rag off me. I'm with him. I dont live here, but by God, if our mothers and wives and sisters--" He smeared the cloth over his face and flung it to the floor. McLendon stood in the floor and cursed the others. Another rose and moved

toward him. The remainder sat uncomfortable, not looking at one another, then one by one they rose and joined him.

The barber picked the cloth from the floor. He began to fold it neatly. "Boys, dont do that. Will Mayes never done it. I know."

"Come on," McLendon said. He whirled. From his hip pocket protruded the butt of a heavy automatic pistol. They went out. The screen door crashed behind them reverberant in the dead air.

The barber wiped the razor carefully and swiftly, and put it away, and ran to the rear, and took his hat from the wall. "I'll be back as soon as I can," he said to the other barbers. "I cant let--" He went out, running. The two other barbers followed him to the door and caught it on the re-bound, leaning out and looking up the street after him. The air was flat and dead. It had a metallic taste at the base of the tongue.

"What can he do?" the first said. The second one was saying "Jees Christ, Jees Christ" under his breath. "I'd just as lief be Will Mayes as Hawk, if he gets McLendon riled."

"Jees Christ, Jees Christ," the second whispered.

"You reckon he really done it to her?" the first said.

William Faulkner - Dry September

THE BARBER WENT SWIFTLY up the street where the sparse lights, insectswirled, glared in rigid and violent suspension in the lifeless air. The day had died in a pall of dust; above the darkened square, shrouded by the spent dust, the sky was as clear as the inside of a brass bell. Below the cast was a rumor of the twice-waxed moon.

When he overtook them McLendon and three others were getting into a car parked in an alley. McLendon stooped his thick head, peering out beneath the top. "Changed your mind, did you?" he said. "Damn good thing; by God, tomorrow when this town hears about how you talked tonight-"

"Now, now," the other ex-soldier said. "Hawkshaw's all right. Come on, Hawk; jump in."

"Will Mayes never done it, boys," the barber said. "If anybody done it. Why, you all know well as I do there aint any town where they got better niggers than us. And you know how a lady will kind of think things about men when there aint any reason to, and Miss Minnie anyway-"

"Sure, sure," the soldier said. "We're just going to talk to him a little; that's all."

"Talk hell!" Butch said. "When we're through with the-"

"Shut up, for God's sake!" the soldier said. "Do you want everybody in town-"

"Tell them, by God!" McLendon said. "Tell every one of the sons that'll let a white woman-"

"Let's go; let's go: here's the other car." The second car slid squealing out of a cloud of dust at the alley mouth. McLendon started his car and took the lead. Dust lay like fog in the street. The street lights hung nimbused as in water. They drove on out of town.

A rutted lane turned at right angles. Dust hung above it too, and above all the land. The dark bulk of the ice plant, where the Negro Mayes was night watchman, rose against the sky. "Better stop here, hadn't we?" the soldier said. McLendon did not reply. He hurled the car up and slammed to a stop, the headlights glaring on the blank wall.

"Listen here, boys," the barber said; "if he's here, dont that prove he never done it? Dont it? If it was him, he would run. Dont you see he would?" The second car came up and stopped. McLendon got down; Butch sprang down beside him. "Listen, boys," the barber said.

"Cut the lights off!" McLendon said. The breathless dark rushed down. There was no sound in it save their lungs as they sought air in the parched dust in which for two months they had lived; then the diminishing crunch of McLendon's and Butch's feet, and a moment later McLendon's voice:

"Will! . . . Will!"

Below the cast the wan hemorrhage of the moon increased. It heaved above the ridge, silvering the air, the dust, so that they seemed to breathe, live, in a bowl of molten lead. There was no sound of nightbird nor insect, no sound save their breathing and a faint ticking of contracting metal about the cars. Where their bodies touched one

another they seemed to sweat dryly, for no more moisture came. "Christ! " a voice said; "let's get out of here."

But they didn't move until vague noises began to grow out of the darkness ahead; then they got out and waited tensely in the breathless dark. There was another sound: a blow, a hissing expulsion of breath and McLendon cursing in undertone. They stood a moment longer, then they ran forward. They ran in a stumbling clump, as though they were fleeing something. "Kill him, kill the son," a voice whispered. McLendon flung them back.

William Faulkner - Dry September

"Not here," he said. "Get him into the car." "Kill him kill the black son!" the voice murmured. They dragged the Negro to the car. The barber had waited beside the car. He could feel himself sweating and he knew he was going to be sick at the stomach.

"What is it, captains?" the Negro said. "I aint done nothing. 'Fore God, Mr John." Someone produced handcuffs. They worked busily about the Negro as though he were a post, quiet, intent, getting in one another's way. He submitted to the handcuffs, looking swiftly and constantly from dim face to dim face. "Who's here, captains?" he said, leaning to peer into the faces until they could feel his breath and smell his sweaty reek. He spoke a name or two. "What you all say I done, Mr John?"

McLendon jerked the car door open. "Get in!" he said.

The Negro did not move. "What you all going to do with me, Mr John? I aint done nothing. White folks, captains, I aint done nothing: I swear 'fore God." He called another name.

"Get in!" McLendon said. He struck the Negro. The others expelled their breath in a dry hissing and struck him with random blows and he whirled and cursed them, and swept his manacled hands across their faces and slashed the barber upon the mouth, and the barber struck him also. "Get him in there," McLendon said. They pushed at him. He ceased struggling and got in and sat quietly as the others took their places. He sat between the barber and the soldier, drawing his limbs in so as not to touch them,

his eyes going swiftly and constantly from face to face. Butch clung to the running board. The car moved on. The barber nursed his mouth with his handkerchief.

"What's the matter, Hawk?" the soldier said.

'Nothing," the barber said. They regained the highroad and turned away from town. The second car dropped back out of the dust. They went on, gaining speed; the final fringe of houses dropped behind.

"Goddamn, he stinks!" the soldier said.

"We'll fix that," the drummer in front beside McLendon said. On the running board Butch cursed into the hot rush of air. The barber leaned suddenly forward and touched McLendon's arm.

"Let me out, John," he said.

"Jump out, niggerlover," McLendon said without turning his head. He drove swiftly. Behind them the sourceless lights of the second car glared in the dust. Presently McLendon turned into a narrow road. It was rutted with disuse. It led back to an abandoned brick kiln--a series of reddish mounds and weed- and vine-choked vats without bottom. It had been used for pasture once, until one day the owner missed one of his mules. Although he prodded carefully in the vats with a long pole, he could not even find the bottom of them.

"John," the barber said.

"Jump out, then," McLendon said, hurling the car along the ruts. Beside the barber the Negro spoke:

"Mr Henry."

The barber sat forward. The narrow tunnel of the road rushed up and past. Their motion was like an extinct furnace blast: cooler, but utterly dead. The car bounded from rut to rut.

"Mr Henry," the Negro said.

The barber began to tug furiously at the door. "Look out, there!" the soldier said, but the barber had already kicked the door open and swung onto the running board. The soldier leaned across the Negro and grasped at him, but he had already jumped. "The car went on without checking speed.

Ruth Suckow - A Start in Life

The Switzers were scurrying around to get Daisy ready by the time that Elmer Kruse should get through in town. They had known all week that Elmer might be in for her any day. But they hadn't done a thing until he appeared. "Oh, it was so rainy today, the roads were so muddy, they hadn't thought he'd get in until maybe next week." It would have been the same any other day.

Mrs. Switzer was trying now at the last moment to get all of Daisy's things into the battered hold-all that lay open on the bed. The bed had not "got made"; and just as soon as Daisy was gone, Mrs. Switzer would have to hurry off to the Woodworths' where she was to wash today. Daisy's things were scattered over the dark brown quilt and the rumpled sheets that were dingy and clammy in this damp weather. So was the whole bedroom, with its sloping ceiling and old-fashioned square-paned windows, the commode that they used for a dresser, littered with pin-tray, curlers, broken comb, ribbons, smoky lamp, all mixed up together; the door of the closet open, showing the confusion of clothes and shabby shoes.... They all slept in this room – Mrs. Switzer and Dwight in the bed, the two girls in the cot against the wall.

"Mamma, I can't find the belt to that plaid dress."

"Oh, ain't it somewheres around? Well, I guess you'll have to let it go. If I come across it I can send it out to you. Someone'll be going past there."

She had meant to get Daisy all mended and "fixed up" before she went out to the country. But somehow . . . oh, there was always so much to see to when she came home.

Gone all day, washing and cleaning for other people; it didn't leave her much time for her own house.

She was late now. The Woodworths liked to have her get the washing out early so that she could do some cleaning too before she left. But she couldn't help it. She would have to get Daisy off first. She already had on her wraps ready to go, when Elmer came – her cleaning cap, of a blue faded almost into grey, and the ancient black coat with gathered sleeves that she wore over her work dress when she went out to wash.

"What's become of all your underclothes? They ain't all dirty, are they?"

"They are, too. You didn't wash for us last week, mamma."

"Well, you'll just have to take along what you've got. Maybe there'll be some way of getting the rest to you."

"Elmers come in every week, don't they?" Daisy demanded.

"Yes, but maybe they won't always be bringing you in."

She jammed what she could into the hold-all, thinking with her helpless, anxious fatalism that it would have to do somehow.

"Daisy, you get yourself ready now."

"I am ready, mamma, I want to put on my other ribbon."

"Oh, that's way down in the hold-all somewhere. You needn't be so anxious to fix yourself up. This ain't like going visiting.

Daisy stood at the little mirror preening herself – such a homely child, "all Switzer," skinny, with pale sharp eyes set close together and thin, stringy, reddish hair. But she had never really learned yet how homely she was. She was the oldest, and she got the pick of what clothes were given to the Switzers. Goldie and Dwight envied her. She was important in her small world. She was proud of her blue coat that had belonged to Alice Brooker, the town lawyer's daughter. It hung unevenly about her bony knees, and the buttons came down too far. Her mother had tried to make it over for her.

Ruth Suckow - A Start in Life

Mrs. Switzer looked at her, troubled, but not knowing how she could tell her all the things she ought to be told. Daisy had never been away before except to go to her Uncle Fred's at Lehigh. She seemed to think that this would be the same. She had so many things to learn. Well, she would find them out soon enough — only too soon. Working for other people — she would learn what that meant. Elmer and Edna Kruse were nice young people. They would mean well enough by Daisy. It was a good chance for her to start in. But it wasn't the same.

Daisy was so proud. She thought it was quite a thing to be "starting to earn." She thought she could buy herself so much with that dollar and a half a week. The other children stood back watching her, round-eyed and impressed. They wished that they were going away, like Daisy.

They heard a car come splashing through the mud on low.

"There he is back! Have you got your things on? Goldie – go out and tell him she's coming."

"No, me tell him!" Dwight shouted jealously.

"Well, both of you tell him. Land!..."

She tried hastily to put on the cover of the bulging hold-all and to fasten the straps. One of them broke.

"Well, you'll have to take it the way it is."

It was an old thing, hadn't been used since her husband, Mert, had "left off canvassing" before he died. And he had worn it all to pieces.

"Well, I guess you'll have to go now. He won't want to wait. I'll try and send you out what you ain't got with you." She turned to Daisy. Her face was working. There was nothing else to do, as everyone said. Daisy would have to help, and she might as well learn it now. Only, she hated to see Daisy go off, to have her starting in. She knew what it meant. "Well you try and work good this summer, so they'll want you to stay. I hope they'll bring you in sometimes."

Daisy's homely little face grew pale with awe, suddenly, at the sight of her mother crying, at something that she dimly sensed in the pressure of her mother's thin strong arms. Her vanity in her new importance was somehow shamed and dampened.

Elmer's big new Buick, mud-splashed but imposing, stood tilted on the uneven road. Mud was thick on the wheels. It was a bad day for driving, with the roads a yellow mass, water lying in all the wheel-ruts. This little road that led past these few houses on the outskirts of town, and up over the hill, had a cold rainy loneliness. Elmer sat in the front seat of the Buick, and in the back was a big box of groceries.

"Got room to sit in there?" he asked genially. "I didn't get out, it's so muddy here."

"No, don't get out," Mrs. Switzer said hastily. "She can put this right on the floor there in the back." She added, with a timid attempt at courtesy, "Ain't the roads pretty bad out that way?"

"Yes, but farmers get so they don't think so much about the roads."

"I s'pose that's so."

He saw the signs of tears on Mrs. Switzer's face, and they made him anxious to get away. She embraced Daisy hastily again. Daisy climbed over the grocery box and scrunched herself into the seat.

"I guess you'll bring her in with you some time when you're coming," Mrs. Switzer hinted.

"Sure. We'll bring her."

He started the engine. It roared, half died down as the wheels of the car spun in the thick wet mud.

In that moment Daisy had a startled view of home – the small house standing on a rough rise of land, weathered to a dim color that showed dark streaks from the rain; the narrow sloping front porch whose edge had a soaked gnawed look; the chickens, greyish-black, pecking at the wet ground; their playthings, stones, a wagon, some old pail covers littered about; a soaked, discolored piece of underwear hanging on the line in the back yard. The yard was tussocky and overhung the road with shaggy long grass where the yellow bank was caved in under it. Goldie and Dwight were gazing at her solemnly. She saw her mother's face – a thin, weak, loving face, drawn with neglected weeping, with its reddened eyes and poor teeth. . . in the old coat and heavy shoes and cleaning-cap, her work-worn hand with its big knuckles clutching at her coat. She saw the playthings they had used yesterday, and the old swing that hung from one of the trees, the ropes sodden, the seat in crooked. . . .

The car went off, slipping on the wet clay. She waved frantically, suddenly understanding that she was leaving them. They waved at her.

Mrs. Switzer stood there a little while. Then came the harsh rasp of the old black iron pump that stood out under the box-elder-tree. She was pumping water to leave for the children before she went off to work.

Перелік тем рефератів:

- 1. Family Traditions in Ukraine (Great Britain, the USA).
- 2. British and American customs.
- 3. Ukrainian and British cuisine.
- 4. British and American Universities.
- 5. Olympic Games.

Список рекомендованої художньої адаптованої літератури для індивідуального читання

- 1. Baum F. The Magic of Oz.
- 2. Carrol L. Alice in Wonderland.
- 3. Cooper F. The Pathfinder.
- 4. Conan Doyle. Hound of the Baskervilles.
- 5. Conan Doyle. The Sign of the Four.
- 6. Defoe D. Robinson Crusoe.
- 7. Dickens Ch. Oliver Twist.
- 8. Galsworthy J. Courage and the Other Stories.
- 9. Galsworthy J. The Freelands.
- 10. Haggart R. King Solomon's Mines.
- 11. Jack London. Stories.
- 12. Jack London. Love of Life.
- 13. Jack London. Martin Eden.
- 14. Kipling R. The Jungle Book.
- 15. Lee H. To Kill a Mocking-Bird.
- 16. Mark Twain. The Adventures of Tom Sawyer.
- 17. Mark Twain. The Prince and the Pauper.
- 18. Reid M. The Quadroon.
- 19. Saroyan W. Papa you're crazy.

- 20. Saroyan W. Stories.
- 21. Sewell A. Black Beauty.
- 22. Steinbeck J. Stories.
- 23. Steinbeck J. The Red Pony.
- 24. Stevenson R. L. Treasure Island.
- 25. Stevenson R. L. The Black Arrow.
- 26. Stories about Youngsters.
- 27. Stucley E. Magnolia Building.
- 28. Swift J. Gulliver's Travels.
- 29. Wild O. Fairy Tails.
- 30. Wright R. Uncle Tom's Children.

Аудіоматеріали

I. Аудіо курс за підручником Matyushkina-Gerke T. I. A Course of English. First

Year. M.: Высшая школа, 1979.

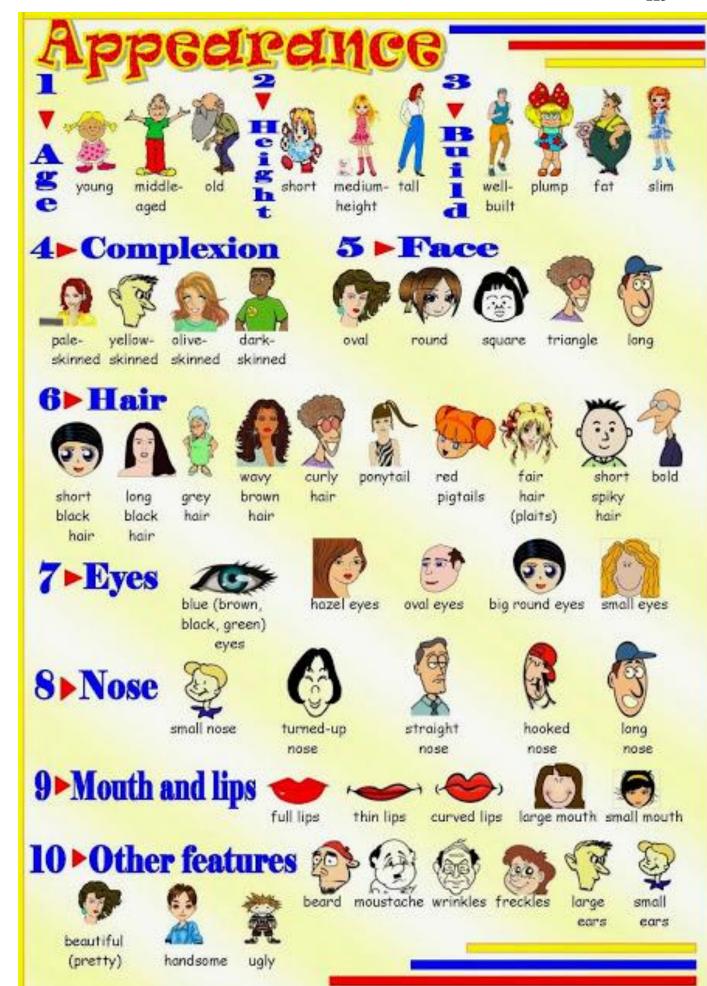
- II. Аудіо курс за підручником Yanson V. A Practical Guide for Learners of English. Книга І. Навч. посібник. Англ. мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004.
- III. 1. A Day's Wait. Text 1.
- 2. Illnesses and Their Treatment. Text 2.
- 3. First Aid.
- 4. Toothache.
- 5. Run Your Way to Health.
- 6. The Doctor. An Accident. A Cold. An Injection. Advice.
- 7. General Hospital. Emergency Dial.(American Streamline). I've Cut Myself.
- 8. How to Live to 100 and More.
- 9. About National Health Service (Studying Strategies).
- 10. a) Explaining What is Wrong with You;
- b) Giving Advice about Treatment;
- c) Asking about Health (Studying Strategies).

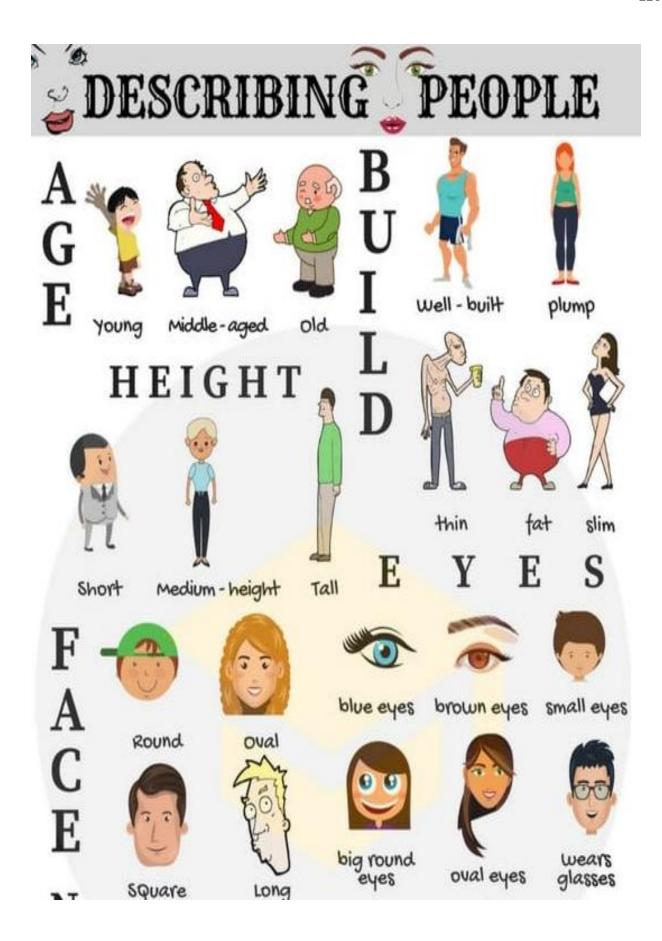
IV.

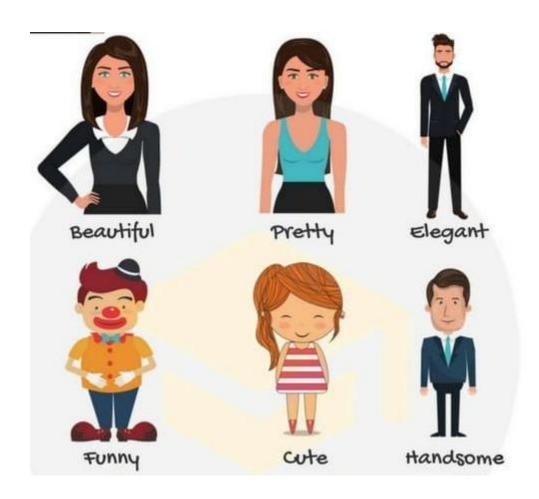
- 1. A Friend in Need. Text 1.
- 2. What Makes All People Kin. Text 1.
- 3. Sports and Games Popular in England. Text 3.
- 4. The Football Match. Text 4. Sport in the USA. Keeping Fit. (Listening Advanced).
- 5. Cambridge Advanced. Lesson 2.
- 6. Campus English. Lesson 2.

Наочні матеріали та малюнки.

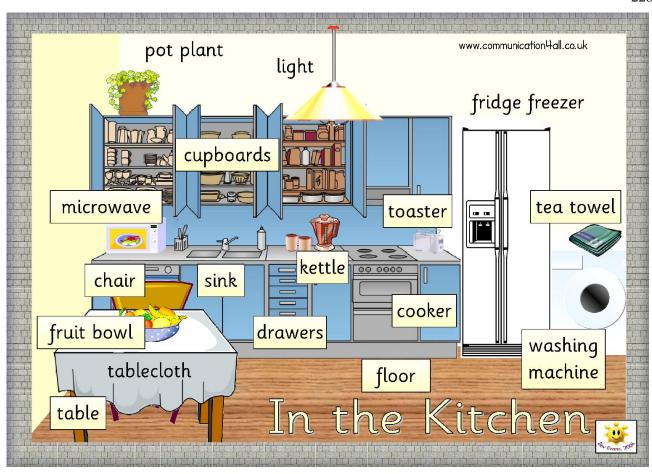
PARTS OF THE BODY headneck chest shoulderelbow stomach arm handfinger thigh (leg) finger nail calf (leg) knee heeltoe toe nail foot Download from 21767394 Dreamstime.com Nilikha | Dreamstime.com

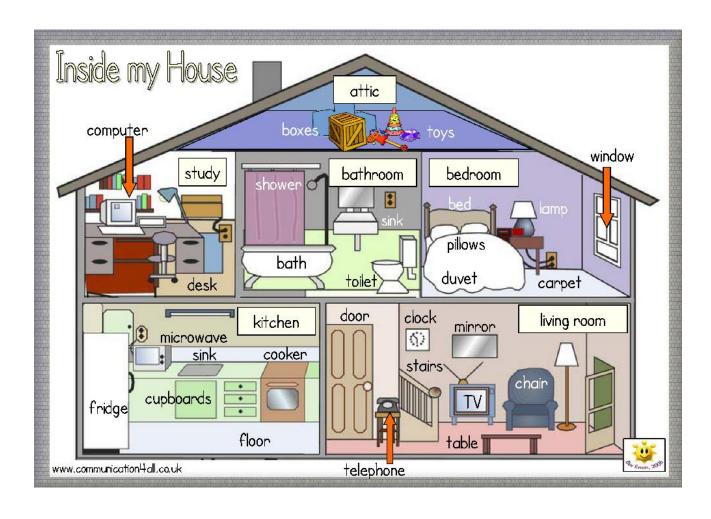

Рекомендована література

Базова

- 1. Матюшкина-Герке. Практический курс по английскому языку. М., 1984,
- 2. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М.
- A Practical Guide for Learners of English Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І.: Навч. посібник. Англ. мовою. Київ: ТОВ "ВП Логос", 2004. 368 с: іл.
- 3. Аракин В.Д. и др. Практический курс английского языка (1 курс). М., 1989.

Допоміжна

- 1. Matyushkina-Gerke T. I. A Book for Oral Work. М: Высшая школа, 1979.
- 2. Matyushkina-Gerke T. I. Practical Grammar in Patterns. М.: Высшая школа, 1979.
- 3. Joan Soars. Liz Soars. New Headway Pre-Intermediate, Student's Book, Oxford University Press, 2002.
- 4. Raymod Murphy. English Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students. Cambridge University Press, 1999.
- 5. Michael Swan. Catherina Walter. How English Works. Oxford University Press. 1987.
- 6. Верба Г.В., Верба Л.Г. Довідник з граматики англійської мови. К.: ТОВ "ВП Логос-М", 2006.
- 7. Alexander L.G. Longman English Grammar. Harlow: Longman, 2004. 374 p.
- 8. Alexander L.G. Longman English Grammar Practice for intermediate students. Harlow: Longman, 1998. 238 p.
- 9. Evans V., Dooley J. Grammarway 4: English Grammar Practice. Berkshire: Express Publishing, 2008. 244 p.

- 10. Evans V. Round-up 6: English Grammar Practice. NY: Pearson Education Limited, 2008 286 p.
- 11. Harris M., Mower D. Opportunities Intermediate. Oxford: Longman, 2000. 129 p.
- 12. Murphy R. English Grammar in Use: A self-study reference and practice book for intermediate students. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 328 p.
- 13. Reilly P., Dean M., Sikorzynska A. New Opportunities Pre-Intermediate. Oxford: Longman, 2008. 146 p.

Інформаційні ресурси

- 1. A series of Study Skills self help information at Virginia Tech. Mode of access: http://vvwvv.ucc.vt.edu/stdysk/stdyhlp.html.
- 2. Assessment and Evaluation on the Internet (on-line). Mode of access: http://www.cua.edu/vvwvv/eric_ae/intbod.htm.
- 3. British Council British Studies Resources on the Internet. Mode of access: http://vvw4v.britishcouncil.org/studies/bsn.htm.
- 4. Conversation Questions for the ESL/EFL Classroom. Mode of access: http://www.aitech.ac.jp/~ckelly/sub/questions.html.
- 5. English Grammar Links for ESL Students. Mode of access: http://www.gl.umbc.edu/~kpokoyl/granurarl.htm.
- 6. Integration of Reading, Listening and Speaking Skills. Mode of access: http://wmv.lang.uiuc.edu/r-i5/ESLprojcct/eslbeg.html.
- 7. Language and Literature at University College, London. Mode of access: http://www.ucl.ac.uk.
- 8. Learning Oral English Online. Mode of access: http://www.lang.uiuc.edu/r-li5/book/.
- 9. Learning Skills Programme handouts. University of York, Ontario, Canada. Mode of access: (http://vvwv.yorku.ca/admin/cdc/lsp/handouts.htm.

- 10. <u>Merriam-Webster Online: Dictionary and Thesaurus.</u> Mode of access: http://www.merriam-webster.com/
- 11. On-line English Grammar. Mode of access: http://www.edunet.com/englislVgrammar/toc.html.
- 12. Original Reading Material on the WWW. Mode of access: http://www.short-stories.co.uk.
  - 13. Project study tips. Mode of access: http://128.32.89.153/CalRENHP.html.
- 14. Purdue University On-line Writing Lab. Mode of access: http://owl.english.purdue.edu/.
- 15. TimeCast- The RealAudio Guide. A complete listing of Real Audio broadcasts from all around the world. Mode of access: http://www.timecast.com.
- 16. The Internet Grammar of English. Survey of English Usage, Department of English 4. The Language Tester's Guide to Cyberspace (on-line). Mode of access: http://www.surrey.ac.uk/ELl/cybertxt.html.
- 17. The Learning Skills Center at the University of Texas at Austin. Mode of access: http://www.utexas.edu/student/lsc/.
- 18. US Department of State American Studies Resources on the Internet. Mode of access: http://exchanges.state.gov/education/amstudy/collect.htm.
  - 19. Word Play. Mode of access: http://www.wolinskyweb.com/word.htm.
  - 20. Words-R-Us. Mode of access: http://wwvv.aureole.com/.
- 21. Writer's Web. Mode of access: http://www.urich.edu/~writing/wweb.html.
- 22. Writing Resources on the Web. Mode of access: https://www.indiana.edu/~celtiep/resources.html.